

Handläggare

Datum
2011-08-16

Diarienummer

Kommunfullmäktiges ledamöter
och ersättare

Kommunfullmäktige den 29 augusti 2011

Översänder bilagor till ärendena 100, 103-107, 109-112.

100. Fastighetsnämndens förslag till ny internhyresmodell	sid 1
103. Motion av Johan Lundqvist (MP), Caroline Andersson (S) och Emma Wallrup (V) om hemlagad mat i hemtjänsten	sid 41
104. Motion av Erik Pelling och Bengt Sandblad (båda S) om kunskapsbaserad ungdomspolitik	sid 43
105. Motion av Erik Pelling och Berit Ericsson (båda S) om att bygga färdigt cykelvägen till Bälinge via Ulva	sid 103
106. Motion av Ingmar Jansson (C) om att bygga cykelvägen vid väg 272 fram till Brobykorset och sedan Ulva	sid 107
107. Motion av Caroline Andersson (S), Johan Lundqvist (MP) och Liza Boëthius (V) om möjligheten för äldre att välja vårdboende	sid 111
109. Motion av Ilona Szatmari Waldau och Emma Wallrup (båda V) om allaktivitetshus med kollektivt boende	sid 113
110. Motion av Erik Pelling och Rahima Ortac (båda S) om att utveckla Gränbyparken	sid 115
111. Motion av Jeannette Escanilla (V), Eva Adler (MP) och Caroline Andersson (S) om äldres rätt till en kontaktperson som talar det egna modersmålet	sid 125
112. Motion av Jeannette Escanilla (V) om att avskaffa vårdnadsbidraget i Uppsala kommun	sid 129

Astrid Anker

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2011-06-16

Plats och tid: Kungssalen, Kungsporten, 12:00 – 17:30

Ledamöter: Lars-Gunnar Karlsson (M), Ordförande Stavros Giangozoglou (S), Vice ordförande Leif Hällström (FP) Lars-Olof Mattsson (M) Bo Öhlmer (C) Trond Svendsen (MP) Sofia Spolander (M) Simon Westberg (KD) Kjell Haglund (V)	Ersättare: Elisabet Öqvist (FP) Ove Johansson (S) tjug Tor Bergman (M) Maria Bylund (C) Eduardo Bachelet (S) tjug Jonas Andersson (MP)
--	--

Övriga deltagare: Sven-Gunnar Dahlquist, chef för kontoret Göran Olsson David Siltberg Per-Arne Westin Christer Eklind Karin Gustafsson Jens Skoglund Lena Lundqvist	Anders Uddgren Lena Larsson Helena Lindblad Anders Carlquist Tjänstemännen deltar som föredragande i respektive ärende.
--	---

Utses att justera: Kjell Haglund (V)	Paragrafer: §§ 114, 115, 124 Omedelbar justering
--	---

Justeringens
plats och tid: Fastighetskontoret den 16 juni 2011

Underskrifter:

Lars-Gunnar Karlsson, ordförande

Kjell Haglund, justerare

Eva Nödling, sekreterare

ANSLAG/BEVIS Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ: Fastighetsnämnden

Datum: 2011-06-16

Datum för
anslags uppsättande: 2011-06-17

Datum för anslags nedtagande: 2011-07-11

Sista dag för överklagande: 2011-07-08

Förvaringsplats
för protokollet: Fastighetskontoret

Underskrift:

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2011-06-16

§ 124
Förslag till Internhyressystem
FSN-2011-0270
Beslut

Fastighetsnämnden beslutar

att godkänna redovisat förslag till internhyressystem rörande pedagogiska lokaler i Uppsala kommun, daterat 2011-06-16, med tillämpning från 2012-01-01.

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige godkänna redovisat förslag.

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige ge fastighetsnämnden i uppdrag att, i samarbete med berörda nämnder, utreda och föreslå förändringar enligt föredragningen i ärendet, som tydliggör ansvar och roller för pedagogiska lokaler.

att denna paragraf justeras omedelbart.

Sammanfattning

Fastighetskontoret har av fastighetsnämnden och kommunstyrelsen fått i uppdrag att utarbeta ett förslag till nytt internprissystem.

Fastighetskontoret har, i samråd med kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad (UAK) och Vård och Bildning (V&B) arbetat fram ett förslag till internhyressystem. Förslaget är framtaget utifrån fullmäktiges beslut om ett system baserat på begreppen "funktionalitet och nyinvesteringar", en funktionshyresmodell.

Beskrivningen av systemet tar upp och förtydligar principer och spelregler för de interna lokalupplåtelseerna. Handlingen är ett levande dokument som vid behov ska kunna förbättras och revideras.

Internhyressystemet syftar till att synliggöra kostnader, att medverka till god hushållning med lokalresurserna och att skapa förutsättningar för lokaloptimering.

Systemet bygger på den faktiska självkostnaden och omfattar även externt inhyrda lokaler.

Systemet beskriver hanteringen av kommunbidrag i samband med nyinvesteringar och också hur krav på nyinvesteringar kan hållas tillbaka, detta bl.a. genom att lyfta beslut om investeringar högt upp i organisationen. I syfte att optimera lokalanvändningen möjliggör systemet för verksamheterna att lämna lokaler som de inte har behov av.

Systemet stödjer en långsiktig lokalförsörjningsplanering.

Beslutsunderlag

Kontorets skrivelse av den 16 juni 2011.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Datum
2011-06-09

Diarienummer
FSN-2011-0270

Fastighetsnämnden

Förslag till Internhyressystem

Förslag till beslut

Fastighetskontoret föreslår Fastighetsnämnden

- att** godkänna redovisat förslag till internhyressystem rörande pedagogiska lokaler i Uppsala kommun, daterat 2011-06-07, med tillämpning från 2012-01-01
- att** överlämna förslaget till Kommunstyrelsen för vidare hantering

Sammanfattning

Fastighetskontoret har av Fastighetsnämnden och Kommunstyrelsen fått i uppdrag att utarbeta ett förslag till nytt internprissystem.

Fastighetskontoret har, i samråd med Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad (UAK) och Vård och Bildning (V&B) arbetat fram ett förslag till internhyressystem. Förslaget är framtaget utifrån fullmäktiges beslut om ett system baserat på begreppen "funktionalitet och nyinvesteringar", en funktionshyresmodell.

Beskrivningen av systemet tar upp och förtydligar principer och spelregler för de interna lokalupplåtelseerna. Handlingen är ett levande dokument som vid behov ska kunna förbättras och revideras.

Internhyressystemet syftar till att synliggöra kostnader, att medverka till god hushållning med lokalresurserna och att skapa förutsättningar för lokaloptimering.

Systemet bygger på den faktiska självkostnaden och omfattar även externt inhyrda lokaler. Systemet beskriver hanteringen av kommunbidrag i samband med nyinvesteringar och också hur krav på nyinvesteringar kan hållas tillbaka, detta bl.a. genom att lyfta beslut om investeringar högt upp i organisationen. I syfte att optimera lokalanvändningen möjliggör systemet för verksamheterna att lämna lokaler som de inte har behov av.

Systemet stödjer en långsiktig lokalförsörjningsplanering.

Ärendet

”Översyn av internprissystem”

Fastighetsnämnden begärde i december 2007 Kommunstyrelsens uppdrag att genomföra en översyn av nuvarande internprissystem, med förslag till nya hyressättningsprinciper, samt att initiera ett utvecklingsarbete av dåvarande ersättningssystem.

Kommunstyrelsen beslutade i mars 2008 att uppdra åt Fastighetsnämnden att göra denna översyn, med *förslag till nya hyressättningsprinciper* samt att, i samråd med berörda nämnder, utreda och återrapportera *en produktionsbaserad modell för hyressättning*.

Arbetets inriktning skulle vara att det nya systemet skulle gälla från år 2009.

§ 60

Översyn av internprissystemet KSN-2007-0964

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att uppdra till Fastighetsnämnden att göra en översyn av nuvarande internprissystem med förslag till nya hyressättningsprinciper.

att uppdra till Fastighetsnämnden att i samråd med Barn- och ungdomsnämnden, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och Produktionsnämnden för vård och bildning utreda och återrapportera en produktionsbaserad modell för hyressättning, samt

att uttala att arbetets inriktning bör vara att det nya systemet ska gälla från år 2009.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontoret har upprättat förslag till skrivelse 2008-02-25.

Arbetsutskottet har biträtt förslaget.

Se KS-2008-03-19 §60

Detta ärende redovisar *förslag till nya hyressättningsprinciper och en produktionsbaserad hyresmodell*.

Till grund för redovisat ärende ligger den ansvarsfördelning för pedagogiska lokaler som kommunfullmäktige beslutat 2010-06-17:

”Ansvarsfördelning pedagogiska lokaler”

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa ansvaret för pedagogiska lokaler i enlighet med i ärendet redovisad *bilaga 1*,

att uppdra till fastighetsnämnden att utarbeta modell för en flexiblere förhyrning av pedagogiska speciallokaler, samt

att uppdra till fastighetsnämnden att utarbeta förslag till kostnadsfördelning för upprustning av skolfastigheter som finns i bevarandeplanen.

Tjänstgörande ledamöter i (S), (MP) och (V) reserverar sig till förmån för bifall till beslut i enlighet med den gemensamma reservationen i kommunstyrelsen från (S), (MP) och (V).

Se KF-2010-06-17, §142

I "Ansvarsfördelning för pedagogiska lokaler" beskrivs syftet att ge incitament för och effektivisera lokalnyttjandet.

Detta förslag beskriver incitamentet, vilket i korthet innebär att verksamheterna står för del av kostnad vid nyinvesteringar. Förslaget beskriver också hur verksamheterna enkelt kan lämna de lokaler som inte bedöms nödvändiga i syfte att möjliggöra effektiviseringar. I syfte att ytterligare möjliggöra lokaleffektivisering föreslås vidare utredning av tänkbara alternativ för hantering av tomma lokaler.

Ärendet beskriver även hur *ansvaret överförs från uppdragsnämnd till produktion*.

Detta visar sig bl.a. genom att verksamheterna, produktionen, åläggs ett större ekonomiskt ansvar vid beställningar av åtgärder och investeringar.

Ersättningsmodellen, som införts från och med 2010, bygger på "samma ersättning oberoende av producent" - dvs att kommunala och fristående förskolor och skolor ska ha likvärdig ersättning.

Detta förslag bygger på, och fungerar i, samklang med ersättningsmodellen.

Uppdraget till Fastighetsnämnden att utarbeta en *modell för flexiblare förhyrning av pedagogiska speciallokaler* redovisas i separat ärende.

Upprustning av skolfastigheter enligt bevarandeplanen ingår i den strategiska lokalförsörjningsplaneringen. Lokaler som på grund av ett kulturhistoriskt värde bedöms nödvändiga att behålla hanteras in särskild ordning, utanför det ordinarie hyressystemet. Separata beslut angående funktionalitet och ekonomi tas i varje enskilt aktuellt fall, kostnaderna särredovisas och hanteras inom ramen för IVE-arbetet.

Med anledning av *lokalfrågornas komplexa karaktär* föreslås vidare en bearbetning och ett förtydligande av ansvarsfördelningen i denna typ av frågor.

Bakgrund

I dagens system erhåller de kommunala verksamheterna full täckning för sina hyreskostnader. Dagens hyressystem innebär också att hyran sänks med avskrivningen och hyresgästen får på detta vis varje år en sänkt hyra.

Problemet med detta är flera, bl.a. att fastighetsägaren inte ges något utrymme att göra reinvesteringar i fastigheten utan tvingas lösa nödvändiga förbättringsåtgärder genom andra tillskott av medel. Detta får i sin tur till konsekvens att kostnaderna för åtgärderna och därmed hyran blir oförutsägbara samt att systemet kräver mycket administration.

Hyressättningen tar heller ingen hänsyn till om lokalerna är effektiva, ur verksamhetens perspektiv.

Mål

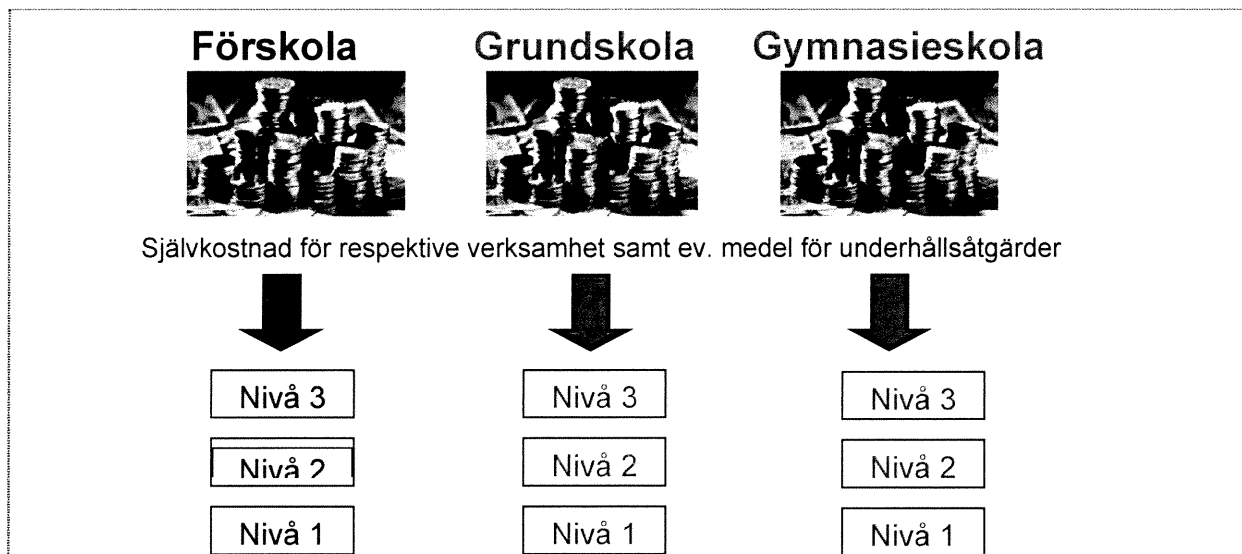
Målet med ett nytt system är bl.a. att

- ett tydligt kommunkoncernperspektiv, dvs. nytta och effektivitet som för kommunen som helhet är styrande
- det ska vara enkelt att förklara och förstå
- det medverkar till att utveckla dialog och samverkan mellan lokalhållare/hyresvärd och lokalnyttjare/hyresgäst
- ge ett tydligare incitament för att effektivisera lokalanvändningen.

Förslaget

Hyressättningen baseras på lokalernas kapacitet och standard – en funktionshyra. Det innebär i praktiken att en lokal som bedöms bättre ur ett användarperspektiv betingar en högre hyra och vice versa. Hyresskillnaden speglar upplevd kvalitetsskillnad för verksamheten.

Hyreskostnaderna baseras på självkostnaden för lokalerna samt en separat ersättning för underhållsåtgärder. Denna summa beslutas av kommunfullmäktige. Den sammantagna totala kostnaden fördelas sedan på ett antal funktionshyresnivåer.

Funktionshyresnivåer

Genomsnittshyran, kr/kvm LOA, är för närvarande för:

Förskola; ca 1500 kr/kvm LOA

Grundskola; ca 1100 kr/kvm LOA

Gymnasieskola; ca 1200 kr/kvm LOA.

Skillnaderna mellan de olika hyresnivåerna för respektive verksamhetstyp ska vara högst 200 kr. Om systemet tillförs ytterliggare medel för underhållsåtgärder läggs dessa till i kapitalbasen och den genomsnittliga hyresnivån förändras. Detta hanteras i kommande budgetbeslut.

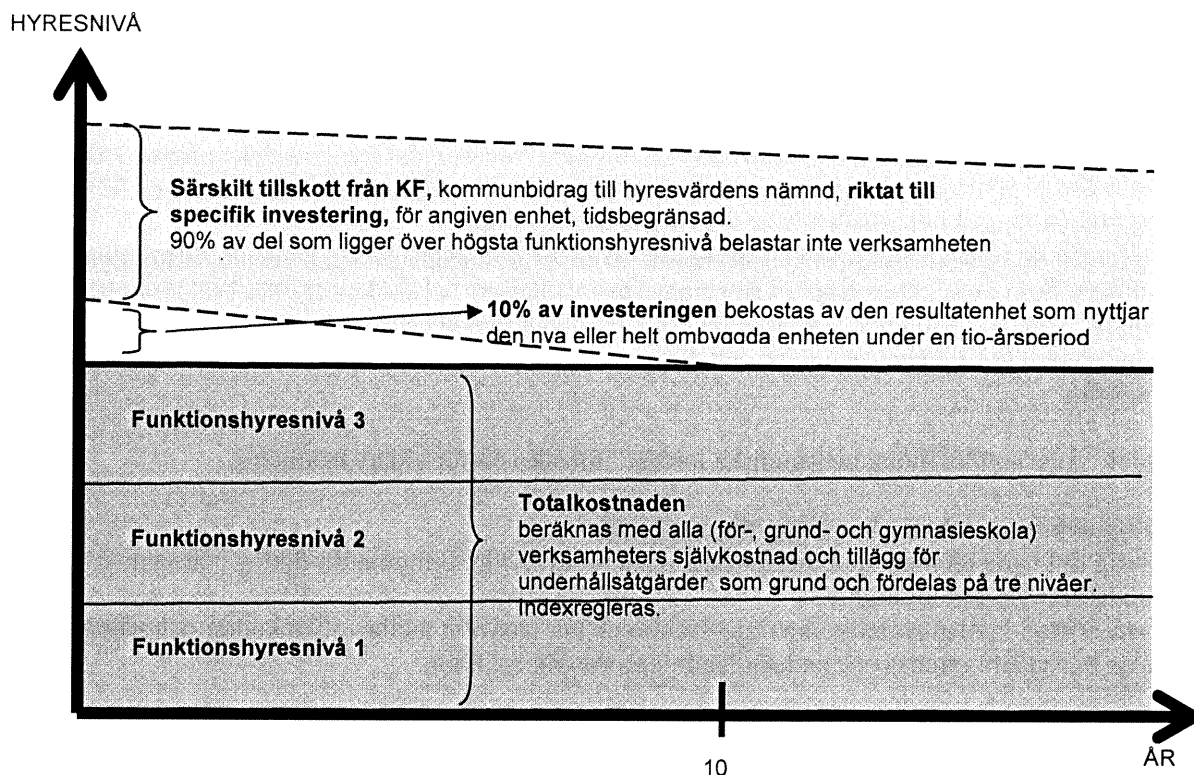
Investeringar

Förslaget förutsätter att det kan utgå särskild ersättning till de enheter som ska nyttja helt nya eller helt ombyggda objekt.

Principen för sådan ersättning är att den del av kostnaden som överstiger högsta funktionshyra ersätts av kommunfullmäktige som ett kommunbidrag till hyresvärdens nämnd med 90% och ligger utanför den gemensamma kapitalbasen. Detta kommunbidrag skrivs ner under en tio-årsperiod tills det når den högsta funktionshyresnivån.

Resterande 10% bekostas av den resultatenhet som nyttjar den nya eller helt ombyggda enheten. Motivet att inte ersätta 100 % av skillnaden mellan den objektsvisa självkostnaden och högsta

funktionshyra är dels rättviseaspekter gentemot verksamheter i äldre och mindre effektiva lokaler och dels att ersättningsmodellen bör stimulera till ökad effektivitet i verksamheten i samband med stora nyinvesteringar i lokaler.

För stora nyinvesteringar, totalrenovering eller nyproduktion som helt anpassats efter nya krav, betalar då verksamheten högsta funktionshyra och den enskilda, om-/nybyggda, enheten betalar, under en 10-års period, dessutom 10% av den del som ligger utanför högsta hyresnivå.

Objektets självkostnad under en 10-årsperiod och hyresbetalningen garanteras av beställande nämnd, dvs hyresgästens nämnd är huvudansvarig via dessa långsiktiga garantier gentemot hyresvärdens nämnd. Detta innebär att en lokal med stora nyinvesteringar inte kan lämnas under de första tio åren.

Tidplan

Efter beslut om ett nytt internhyressystems principer bedöms arbetsinsatserna för att ta ett nytt system i bruk till ca 6 månader. Detta innebär, under förutsättning att erforderliga beslut tas, att det nya systemet torde kunna tillämpas från 2012-01-01.

Övriga frågor

Ett flertal frågor bedöms fortsatt behöva utredas:

- Ansvar och organisation

Fastighetsnämnden ansvarar för kommunens lokalförsörjning. Med lokalförsörjning avses planering, anskaffning, anpassning/förädling, vidmakthållande och avveckling av kommunens egna lokaler och bostäder, samt anskaffning och avveckling av inhyrda lokaler och bostäder.

För lokalförsörjningsfrågorna måste en särskild funktion finnas under hyresvärdens nämnd vilken ansvarar för en strategisk, långsiktig, planering. Detta ansvars innebörd och organisationen för att säkerställa ett långsiktigt arbete kräver ytterligare beskrivningar.

Ansaret för de beslut som krävs i en strategisk lokalförsörjningsplanering behöver vidare utredas och förtydligas. Som exempel på frågor kan nämnas avveckling av hel skolenhet eller beslut om bevarande av enheter som, av ekonomiska eller andra skäl, av produktionen bedöms kunna avvecklas.

Samspelet mellan Fastighetsnämnden och de kommunala bolagen behöver utvecklas och ansvaren tydliggöras.

Ärendet ”Ansvarsfördelning pedagogiska lokaler” föreslås därför vidare bearbetas.

- Dialog och samverkan - handläggningsordning

En viktig del i arbetet med internhyressystemet är att utveckla formerna för dialog och samverkan mellan hyresvärd och hyresgäst.

Hur samarbetet mellan parterna ska organiseras och hur ansvaret mellan olika kontor och nämnder ska fördelas bör vidare utredas och en handläggningsordning tas fram.

- Betygssättning - modell

Samtliga enheter ska betygssättas utifrån kapacitet och standard. Det nyckeltal som ligger till grund för dessa beräkningar är kapaciteten för varje enskild enhet. Beräkningsmodell och kriterier måste bearbetas och fastslås innan internhyressystemet kan vara i bruk.

- Gränsdragning ägarrelaterade respektive hyresgästrelaterade investeringar

Gränsdragningen behöver tydliggöras och en handledning avseende investeringsåtgärder tas fram.

- Icke uthyrningsbara lokaler

I det fall verksamheten lämnar lokaler som bedöms vara icke uthyrningsbara till annan aktör bör hanteringen och kostnadsaspekterna belysas. I syfte att ytterligare öka incitamentet för verksamheterna att lokaleffektivisera bör alternativa lösningar för ovanstående situationer fortsatt utredas.

- Incitament för energieffektivisering

Det finns i princip två ytterligheter för att debitera energikostnaden; kallhyra och varmhyra.

Hyresgästen har störst påverkansmöjlighet inom vissa områden, exempelvis elförbrukningen för den egna verksamheten, så kallad verksamhetsel. Det ger argument för att hyresgästen själv tar ansvar för sin egen elförbrukning

Det nuvarande regelverket innehåller inget system för brukarmedverkan vid energieffektivisering.

Samspelet i en fastighet, att både hyresgäst och förvaltare måste medverka för en minskad energianvändning och därmed miljöbelastning, bör vidare utredas.

- Komponentavskrivning

Vid ett större underhållsbehov kan komponentavskrivning vara en modell för att komma tillrätta med problemet.

Metoden bör analyseras och eventuella positiva effekter för Uppsala kommun beskrivas.

- Inriktning, Verksamhet och Ekonomi, IVE

Konsekvenserna av en förändrad ansvarsfördelning i lokalfrågor bör fortsatt utredas och ändringar i nuvarande hantering föreslås.

Fastighetskontoret

Sven-Gunnar Dahlquist
Fastighetsdirektör

Lena Lundqvist
Chefsstrateg Lokalförsörjning

Datum
2011-06-09

Diarienummer
FSN-2011-0270

Funktionsbaserade

INTERNHYROR

För pedagogiska lokaler i Uppsala kommun

PRINCIPER

Innehåll

INLEDNING	4
SYFTE.....	4
MÅLSÄTTNING	4
SAMVERKAN MED LÅNGSIKTIG, STRATEGISK, PLANERING.....	5
LOKALPOLICY.....	5
VILKA BERÖRS AV HYRESMODELLEN?.....	5
DELEGATION – VEM ÄGER RÄTT ATT TECKNA RESPEKTIVE SÄGA UPP INTERNA HYRESAVTAL?.....	6
HYRESGÄST OCH HYRESVÄRD.....	6
HYRESSÄTTNINGSMODELLER.....	6
<i>Marknadsliknande hyror</i>	<i>6</i>
<i>Självkostnadsbaserade hyror.....</i>	<i>7</i>
<i>Funktionsbaserad hyra (bruksvärde)</i>	<i>7</i>
VALD HYRESSÄTTNINGSMODELL.....	8
FÖRDELNINGSPRINCIP.....	8
<i>Typbaserad kapitalbas.....</i>	<i>8</i>
BEDÖMNINGSGRUNDER BETYG.....	9
<i>Lokalens funktionalitet</i>	<i>9</i>
Betygssättning:.....	9
<i>Lokalens standard</i>	<i>10</i>
Betygssättning.....	10
<i>Sammantagen bedömning av betygen.....</i>	<i>11</i>
HYRANS BESTÅNDSDELAR.....	11
<i>Egna lokaler</i>	<i>11</i>
<i>Inhyrda lokaler</i>	<i>12</i>
Administrationskostnad.....	12
Eventuella tillägg för ej ingående avtalade drift- och underhållsinsatser samt kostnader för tillkommande myndighetskrav	12
UPPRÄKNING AV HYRA	12
<i>Uppräkning hyra i egna lokaler</i>	<i>12</i>
<i>Uppräkning hyra i inhyrda lokaler.....</i>	<i>12</i>
<i>Justering av betyg.....</i>	<i>13</i>
Nya lokainhyrningar.....	13
Fördelning av internhyra	13
KONTRAKTSVILLKOR	13
Egna lokaler.....	13
Uppsägning av delar av lokaler i egna fastigheter	13
Externa inhyrningar.....	14
Avtalstider för ny- och större ombyggnation.....	14
DEBITERING	14
TOMMA LOKALER	14
Andrahandsupplåtelse.....	14
UTHYRNING.....	15

	3 (30)
Uthyrning till extern utförare av kommunal verksamhet.....	15
UTHYRNING TILL EXTERNA AKTÖRER, EJ KOMMUNAL VERKSAMHET.....	15
INHYRDA EXTERNA LOKALER INKLUSIVE BOSTADSRÄTTER.....	15
Hantering.....	15
GRÄNSDRAGNING FÖR ÅTGÄRDER I FASTIGHET.....	16
Förändringar av lokaler.....	16
Underhålls- och ombyggnadsarbeten.....	16
Ändrat användningsområde.....	17
BESTÄLLNING AV MINDRE ÅTGÄRDER.....	17
INVESTERINGAR.....	17
Räntekostnad.....	17
Avskrivningar.....	17
Hantering.....	18
GRÄNSDRAGNING INVESTERINGAR.....	18
Ägarrelaterade investeringar (hyresvärden står för kostnaderna).....	18
Hyresgästrelaterade investeringar (hyresgästen står för kostnaderna).....	18
OFÖRUTSEDDA KOSTNADER.....	19
BETALNINGSANSVAR.....	19
DEBITERING.....	19
TILLÄGGSAVTAL.....	19
HYRESSÄTTNING VID INVESTERINGAR I HELT NYA ELLER HELT OMBYGGDA LOKALER	20
INTERN TVIST.....	21
DEFINITIONER.....	21
I HYRAN INGÅENDE DELAR.....	22
Driftkostnader.....	22
Fastighetsskötsel.....	22
Tillsyn.....	22
Mediaförsörjning.....	22
Underhåll.....	22
Planerat underhåll.....	23
Felavhjälpande underhåll.....	23
Myndighetskrav.....	23
Kapitalkostnader.....	23
Försäkringskostnader.....	23
Administrationskostnader.....	23
Övriga kostnader.....	23
BERÄKNING AV HYRA I INHYRDA FASTIGHETER.....	24
Hyreskostnad.....	24
Administrationskostnad.....	24
Eventuella tillägg för ej ingående drift- och underhållsinsatser.....	24
Myndighetskrav.....	24
INVESTERINGAR.....	25
Räntekostnad.....	25
Avskrivningar.....	25
Avskrivningstid.....	25
ORDLISTA - BEGREPPSFÖRKLARING.....	27

Inledning

Med målet att långsiktigt kunna mäta kommunens lokal- och kostnadseffektivitet skapas ett system som möjliggör jämförelser med andra, tex Sveriges kommuner och Landstings nyckeltalsredovisningar från andra offentliga förvaltningar samt jämförelser med externa fastighetsägare.

Grundprinciperna i internhyressystemet baseras därför i första hand på branschpraxis och gör endast i undantagsfall avvikelser mot dessa.

Internhyressystemet reglerar förhållandet mellan hyresvärd och hyresgäst avseende verksamhetslokaler och service.

Internhyra är ett ekonomiskt styrmedel och inom fastighetshanteringen kan det vara ett verktyg som används i strävan mot effektivare lokalnyttjande.

En strategisk lokalförsörjningsplanering är en förutsättning för att internhyressystemet effektivt ska kunna bidra till en god hushållning av lokaler och internhyressystemet är ett av många verktyg som stödjer en långsiktig planering.

Den grundläggande tanken bakom ett ekonomiskt styrmedel som internhyra kan vara att styrmedlet ska leda till en situation där det som är fördelaktigt för den enskilde lokalanvändaren också ligger i kommunens helhetsintresse – att möjliggöra ett högt lokalkostnadsmedvetande.

Systemet har till uppgift att skapa ett medvetande hos lokalanvändaren och motverka överdrivna krav på investeringar. Kostnader ska vägas mot nyttor och åtgärder genomföras endast om nyttorna är större än kostnaderna.

En internhyra innebär att de kommunala verksamheterna som nyttjar kommunens lokaler betalar en hyra för dessa lokaler till lokalhållaren. Genom att sätta ett pris på lokaler ska lokalanvändaren uppmuntras att inte nyttja mer lokaler än nödvändigt. Systemet bygger också på att lokalanvändaren som kan minska sina lokalkostnader ska kunna höja sin standard i andra avseenden.

Syfte

Syftet med systemet är att uppnå en god hushållning med lokaler och service och därmed öka resurserna för kommunens kärnverksamheter för att i förlängningen skapa ett effektivt lokalutnyttjande och lägre lokalkostnader totalt sett för hela kommunen.

Målsättning

Målet med ett nytt system är bl.a. att systemet har ett tydligt kommunkoncernperspektiv, dvs. nytta och effektivitet som för kommunen som helhet är styrande

Systemet ska:

- vara tydligt, begripligt och transparent
- vara enkelt och kostnadseffektivt att administrera
- skapa förutsättningar för långsiktig planering och förutsägbarhet
- medverka till att utveckla dialog och samverkan mellan lokalhållare och lokalnyttjare.
- ha tydliga regler för uppsägning och avveckling av lokaler
- säkra att kommunens fastighetsbestånd förvaltas så att fastigheternas värde bevaras och medge långsiktig finansiering av underhållet så att kapitalet bevaras
- bidra till att utveckla dialog och samverkan mellan hyresvärd och hyresgäster.

- möjliggöra att hyresskillnaden uppfattas rimliga och därmed kunna accepteras av lokalnyttjaren
- ge goda förutsättningar att öka flexibiliteten i lokalanvändningen mellan olika verksamheter
- ge ett tydligare incitament för att effektivisera lokalanvändningen.

Den värdebevarande aspekten tillgodoses genom att avsättningar för planerat underhåll ingår i hyran. Dessutom ingår s.k. ägarrelaterade investeringar dvs. investeringar som föranleds av fastighetsägarens krav på förbättringar t.ex energibesparande åtgärder. Kravet på kostnadseffektivitet tillgodoses genom en effektiv styrning och uppföljning av serviceleveranser och genom att ett incitament för kostnadseffektivisering finns inbyggt i modellen för indexreglering av hyran.

Samverkan med långsiktig, strategisk, planering

Lokalhållaren ansvarar för kommunens lokalförsörjning. Med lokalförsörjning avses planering, anskaffning, anpassning/förädling, vidmakthållande och avveckling av kommunens egna lokaler och bostäder, samt anskaffning och avveckling av inhyrda lokaler och bostäder. Systemet ska samverka med denna planering.

Lokalpolicy

Vid anskaffning av verksamhetslokaler hänvisas de kommunala förvaltningarna till kommunens fastighetsägare, nämnd eller kontor.

- I första hand ska kommunens verksamheter använda lokaler som ägs av Uppsala kommun eller någon av de kommunala bolagen.
- I andra hand ska kommunens verksamheter använda lokaler i fastigheter ägda av organisationer som erhåller kommunalt stöd.

När nytillskott av lokaler påfordras, dvs. om det inte finns lämpliga lokaler att tillgå enligt ovanstående principer, ska den för Uppsala kommun totalekonomiskt bästa lösningen eftersträvas för det aktuella lokalbehovet.

Alla internhyresmodeller har en tydlig begränsning. Det är därför viktigt att fastslå att internhyressystemet fördelar kostnader för beslutade och genomförda investeringar, beslut om investeringar och avveckling som fattas utifrån ett kommunalt helhetsperspektiv på lång och kort sikt. Det är vid själva beslutstillfället som ekonomiska resurser under lång tid binds i lokaler.

Vilka berörs av hyresmodellen?

Hyresmodellen gäller kommunala förvaltningar med kommunbidragsfinansierade verksamheter i såväl kommunägda som inhyrda lokaler.

Undantag

Följande omfattas inte av hyresmodellen:

- Kommunala förvaltningar med icke kommunbidragsfinansierad verksamhet.
- Tidsbestämda objekt som har kortare nyttjandetid än tre år.
- Lokaler med externa hyresgäster, dvs. icke kommunal verksamhet.

Delegation – vem äger rätt att teckna respektive säga upp interna hyresavtal?

För lokalfrågorna måste finnas en särskild funktion under lokalhållarens nämnd vilken äger rätt att teckna överenskommelser om internhyra och är hyresvärd i internhyresförhållandet. Det åligger respektive nämnd att utse ansvariga inom sitt område att teckna internhyresavtal. Dessa är hyresgäster i internhyresförhållandet och för varje objekt inom kommunen skall det finnas minst ett avtal om internhyra mellan hyresvärd och hyresgäst.

Tecknande och uppsägning av interna hyresavtal görs av behörig person i enlighet med respektive kontors/förvaltnings/bolags delegationsordning.

Hyresgäst och hyresvärd

I denna handling används företrädesvis följande benämningar på aktörer:

Lokalanvändare

Den som hyr och nyttjar en lokal kallas *hyresgäst*.

Lokalhållare

Den som förvaltar och upplåter både kommunens lokaler och inhyrda lokaler från externa fastighetsägare samt tillhandahåller lokaler och fastighetsnära service kallas *hyresvärd*.

Hyressättningsmodeller

Det finns i praktiken tre olika alternativ för prissättning av verksamhetslokaler:

- Marknadsliknande hyror
- Självkostnadsbaserade hyror samt
- Funktionshyror eller bruksvärdeshyror, dvs. en kombination av självkostnader och värderingar på en intern marknad

Marknadsliknande hyror

Marknadshyror sätts på en nivå som motsvarar vad det skulle kosta att hyra en liknande lokal på den öppna marknaden. Grund för hyresnivåer kan t ex vara en sammanvägning av hyresnivåer för kontorslokaler och speciallokaler för industri eller en genomsnittlig hyra på marknaden för aktuell lokaltyp över en konjunkturcykel. Problemet är att information om vad marknadshyran faktisk är vid en given tidpunkt är svårt att svara på när det gäller specialanpassade verksamhetslokaler som skolor och förskolor mm. Dessutom svänger marknadshyror med konjunkturen vilket ger udda styreffekter för offentlig verksamhet. De flesta kommuners bedömning är därför att bashyran inte skall baseras på marknadshyror. En ytterligare nackdel med marknadshyror är att spelregler för relationen mellan hyresgäst och hyresvärd läggs fast i hyreslagen som inte är skriven och anpassad efter koncerninterna förhållanden.

I den marknadsorienterade modellen är det svårt att hitta jämförelseobjekt då kommunen företrädesvis tillhandahåller speciallokaler, exempelvis skolor.

Självkostnadsbaserade hyror

En kostnadsbaserad hyra baseras på faktiska kostnader för respektive fastighet. Dessa kostnader kan grovt delas upp i kapitalkostnad, underhållskostnad och driftkostnad. Fördelen med objektsvisa självkostnader är att det är enkelt och mäta och upplevs som rättvist eftersom den som nyttjar en specifik fastighet också betalar de faktiska kostnaderna för den. Nackdelen med självkostnadshyror uppstår i kombination med en fast ersättning av lokalkostnader eftersom hyran inte självklart speglar fastighetens ändamålsenlighet och nytta. Detta hänger i sin tur ihop med att kapitalkostnaden vid tillämpning av rak avskrivning och byggkostnadsutvecklingen innebär att nyare lokaler har väsentligt högre hyra än äldre. Man får då hyresskillnader som inte med automatik speglar den nytta en enskild verksamhet har av sin lokal, vilket gör det svårt att låta lokalkostnaderna ingå i en fast ersättning för lokalkostnader. I självkostnadsmodellen tas inte hänsyn till lokalernas funktionsduglighet, dvs. hur väl lokalerna stödjer verksamheten.

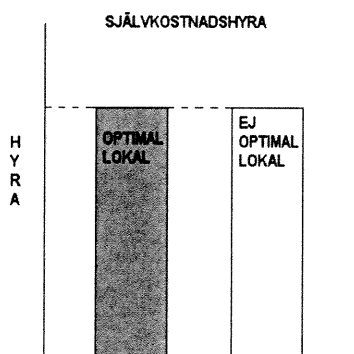
Funktionsbaserad hyra (bruksvärde)

En kombination av ovanstående modeller är ett funktionsbaserat system.

Funktionsbaserad hyra (bruksvärde) innebär att de båda principerna om marknadshyra och självkostnadshyra kombineras i syfte att minska respektive principers nackdelar. Marknadsinslaget baseras på en intern bedömning av de olika objektens attraktivitet men den totala hyran för respektive nyttjarkollektiv skall summera till den totala självkostnaden samt ett tillägg för underhållsåtgärder. På så sätt får varje objekt en hyra som speglar objektets egenskaper såsom exempelvis kapacitet och standard men den totala lokalkostnaden för förskola, grundskola och gymnasieskola etc. hålls inom ramen för självkostnaden.

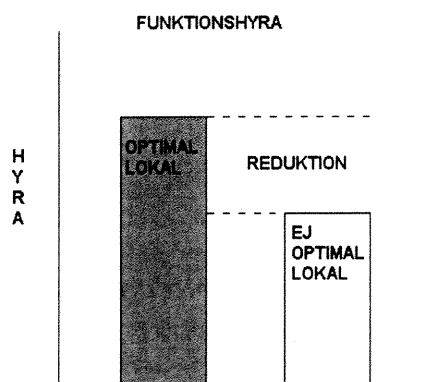
Tanken är att lokalanvändare betalar en hyra som ska spegla vad lokalen är värd i den verksamhet lokalanvändaren bedriver. Är lokalen inte optimal för dennes verksamhet kommer hyran att justeras med hänsyn till detta, även om lokalen skulle vara av ny och hög fysisk kvalitet.

Fastighetsägaren får på så sätt en finansiering av fastighetsförvaltningen som baseras på fastigheternas långsiktiga kostnader givet en fastställd underhållsambition, samtidigt som nyttjaren i form av en enskild resultatenhet betalar en hyra som relativt andra objekt uppfattas som rimlig i förhållande till objektets kvalitet.

Självkostnadsmodell: I denna modell betalar respektive verksamhet de faktiska kostnaderna för lokalerna som nyttjas. Detta kan innebära att verksamheter med lokaler som inte stödjer verksamheten kan ha höga hyror.

I ett funktionsbaserat hyressystem speglas skillnader i hyressättningen i olika lokalers kvalitet och ändamålsenlighet.

Funktionshyresmodell: En lokal som upplevs som bättre betingar en högre hyra. Hyresskillnaden ska spegla verksamhetens upplevda kvalitetsskillnad. En lokal med lägre funktionalitet har en lägre hyra. Då ersättningen till verksamheterna är densamma per barn/elev kan därför mellanskillnaden användas för att kompensera lokalens mindre bra funktionalitet. Detta kan göras på flera olika sätt genom att ett tillskott av andra produktionsfaktorer, tex personal, kan tillföras så att undervisningskvalitén i de olika lokalerna blir jämförbar.

Vald hyressättningsmodell

Med målet att möjliggöra att hyresskillnader uppfattas rimliga och därmed kunna accepteras av lokalnyttjaren används funktionshyresmodellen.

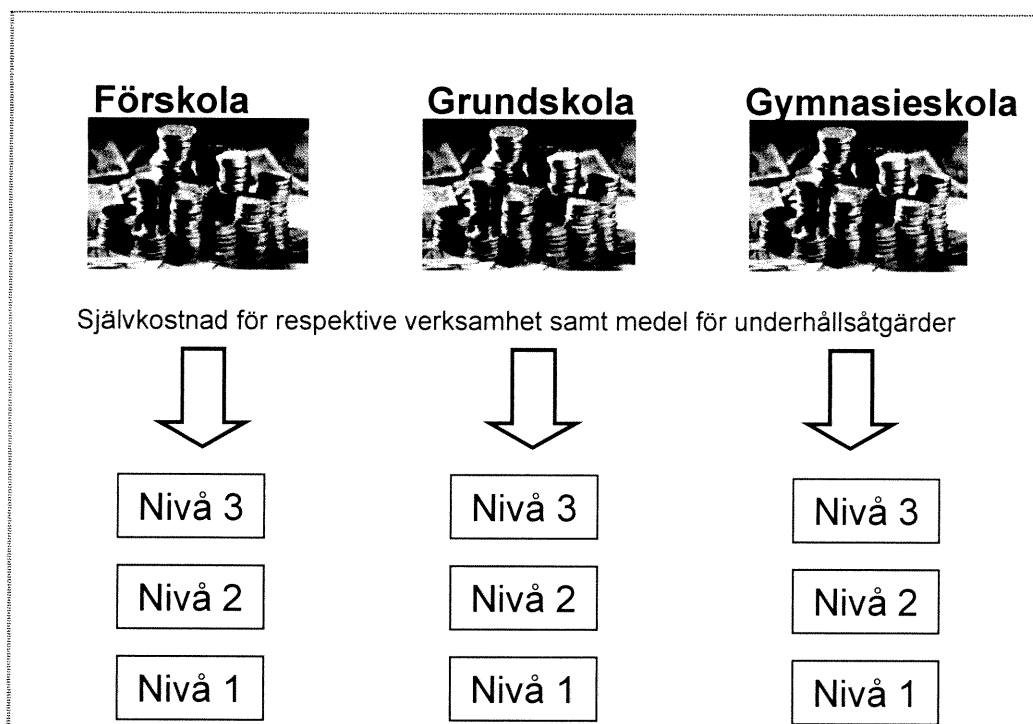
Fördelningsprincip

Typbaserad kapitalbas

Med målet att skapa ett tydligt, begripligt och transparent system som dessutom är enkelt och kostnadseffektivt att administrera används fördelningsmodellen med typbaserad kapitalbas.

Totalkostnaden beräknas med respektive (för-, grund- eller gymnasieskola) verksamheters självkostnad och tillägg för underhållsåtgärder som grund. Varje verksamhets totala självkostnad fördelas på tre nivåer, dvs totalt nio nivåer.

Om systemet tillförs att ytterliggare medel för underhållsåtgärder läggs dessa till i kapitalbasen och den genomsnittliga hyresnivån förändras. Detta hanteras i kommande budgetbeslut.

Bedömningsgrunder betyg

Samtliga objekt värderas utifrån den bedömda kvalitén.

Varje enskild lokals kvalitet ger ett betyg och varje betyg hör ihop med en hyresnivå, 1-3.

De kriterier som ligger till grund för bedömningen av varje enskild enhet är:

Lokalens funktionalitet samt

Lokalens standard

Lokalens funktionalitet

Ett gemensamt underlag för lokaldimensionering, en kapacitetsbedömning, är en av grunderna för betygssättningen.

Att beräkna kapaciteten för en enskild enhet beror på flera olika faktorer som utöver arean påverkar lokalernas funktionsduglighet. Hit hör t ex proportioner, lokalsamband, grad av öppenhet, utemiljöns beskaffenhet, kommunikationssamband och ljusföring samt tekniska begränsningar. En verksamhets totala lokalinnehav relaterat till ovanstående ger en god bild av enhetens kapacitet.

Principen för bedömningen av en enhets kapacitet är olika beroende på verksamhetsområde. Det innebär att lokalerna bedöms utifrån den verksamhet som där ska bedrivas och olika typer av verksamheter har olika behov av yta. Betygssättningen anpassas därför efter verksamhetstyp. För förskola och grundskola redovisas optimala programareor i generella lokalprogram. I gymnasieskolan används en bedömning som baseras på respektive gymnasieinriktning/program.

Betygssättning:

Som grund för betygssättningen ligger lokalens bedömda kapacitet samt den lokalarea, LOA, som verksamheten nyttjar.

Maxkapaciteten delas med lokalarean vilket ger en kvadratmeteryta per individ, vilket i sin tur ger det nyckeltal som ligger till grund för betygssättningen.

Ett lågt betyg indikerar en ytkrävande lokal, d.v.s. att få individer ryms i lokalen i förhållande till dess storlek. Betygsskalan är från 1-3 där 1 är lägst och 3 är högst.

Exempel:

Lokal med maxkapacitet på 500 individer och yta 5000 kvm (LOA)

Beräkning av nyckeltal:

$$\frac{500}{5000} = 10 \text{ kvm LOA / individ}$$

10 kvm/individ motsvarar olika betyg för olika verksamheter då ytbehoven är olika.

Detta betyder att 10 kvm LOA/individ kan motsvara betyg 1 för förskola men ge ett helt annat betyg för grundskola.

Lokalens standard

Många faktorer påverkar lokalernas standard. Hit hör t ex kvalitén på de tekniska systemen, gjorda investeringar och underhållsåtgärder.

Ett gemensamt underlag för lokalens standard är därför den faktiska självkostnaden.

Betygssättning

Principen för en enhets standard och underhållsnivå bedöms utifrån

enhetens bedömda kapacitet samt den
kostnad per kvadratmeter, LOA, som lokalen genererar

Maxkapaciteten delas med kostnaden vilket ger en total hyreskostnad per individ.

Vilket ger det nyckeltal som ligger till grund för betygssättningen.

Ett lågt betyg indikerar en lokal med ett större behov av underhåll eller standardhöjande åtgärder, d.v.s. en lägre kostnad per individ indikerar ett större behov av tekniska åtgärder.

De fastställda nivåerna bestäms utifrån de totala självkostnaderna samt tillägg för underhållsåtgärder.

Exempel:

Lokal med maxkapacitet på 500 individer och årshyra på 5 miljoner kr

Beräkning av nyckeltal:

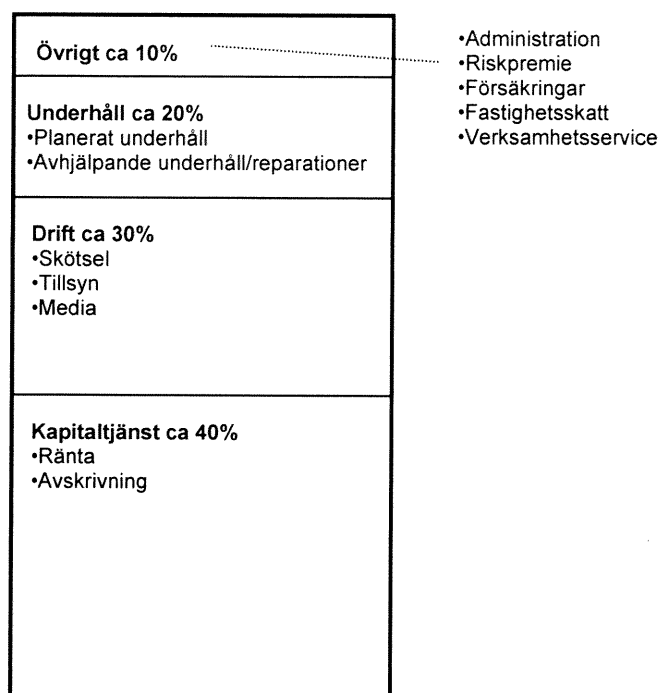
$$\frac{500}{5\,000\,000} = 10\,000 \text{ kr / individ}$$

Kostnaden/individ motsvarar olika betyg. Ett högt betyg indikerar en lokal med högre standard, dvs. en lokal som har ett mindre behov av tekniska åtgärder.

Sammantagen bedömning av betygen

De båda betygen läggs samman, summan av betygen utmynnar i en viss hyresnivå. En lokal som upplevs som bättre har ett högre betyg, betingar en högre hyra och hyresskillnaden ska spegla verksamhetens upplevda kvalitetsskillnad.

Hyrans beståndsdelar

Diagrammet visar hur kostnaderna som ligger till grund för hyran generellt fördelar sig i kommunens verksamhetslokaler.

Egna lokaler

Hyran består av:

- Driftkostnader
- Underhållskostnader
- Myndighetskrav
- Kapitalkostnader
- Försäkringskostnader
- Administrationskostnader samt
- Övriga kostnader

Inhyrda lokaler

Principen självkostnad på förvaltningsobjektsnivå gäller även inhyrda lokaler.

Hyran består av:

Hyran för den inhyrda lokalen.

Administrationskostnad

Eventuella tillägg för ej ingående avtalade drift- och underhållsinsatser samt kostnader för tillkommande myndighetskrav

Hysesförändring, indexuppräknings, i inhyrda lokaler

Mer ingående beskrivnings finns i bilaga "I hyran ingående delar".

Uppräkning av hyra

Den hyra som med hjälp av kriterier och bedömning enligt ovan åsätts varje objekt ska vara giltig under en 3-årsperiod, med undantag av årlig indexuppräkning. Detta i syfte att skapa stabilitet och förutsägbarhet.

På den konkurrensutsatta delen av hyresmarknaden (lokalhyresmarknaden) sker vanligen en justering av hyran enligt en avtalad modell. Den vanligaste formen är att hela eller delar av hyran uppräknas med ett index som motsvarar förändringen i konsumentprisindex, KPI. Syftet är att kompensera fastighetsägaren för inflation och samtidigt ha en enkel, vedertagen modell för att ändra hyran utan att förhandlingar behöver genomföras.

Eftersom räntekravet normalt är satt utifrån ett nominellt krav är det mycket viktigt att den del av hyran som ska spegla kapitalkostnaden *inte* indexeras. Därför indexeras endast det belopp som bedöms motsvara drift- och underhållskostnaden, ca 50%.

Uppräkning hyra i egna lokaler

Kostnader för förvaltning, drift, underhåll mm påverkas av kostnadsutvecklingen i samhället och justering av hyresnivåerna ska ske årsvis. Dessa begränsas till uppräkning med index som speglar kostnadsutvecklingen för drift och underhåll.

Hyran räknas årligen upp med konsumentprisindex, KPI. Indexberäkningen innebär att 50 % av hyran årligen justeras med konsumentprisindex, KPI. Efter varje 3-årsperiod ska hyresnivåerna räknas om genom att den totala faktiska självkostnaden år 3 utgör bas för beräkning av de nya nivåerna.

Justering av hyran kan ske under innevarande treårsperiod i de fall faktisk kostnad skiljer sig markant från budgeterad kostnad.

Uppräkning hyra i inhyrda lokaler

Den del av hyran som motsvarar den externa hyran förändras med samma indexreglering som gäller för det externa hyresavtalet. Övriga delar av hyran förändras med ovan beräknat sammanvägt index.

Justering av betyg

Inför varje omräkningsperiod av hyran tar hyresvärd , i samarbete med hyresgäst, ställning till om det finns anledning till betygsgjustering för de enskilda enheterna.

Nya lokalinhyrningar

Nya lokalinhyrningar som tillkommer under 3-års perioden behandlas i särskild ordning. Kostnaderna ligger utanför funktionshyressystemet tills ny omräkning av den totala faktiska självkostnaden sker enligt princip för inhyrda lokaler.

Fördelning av internhyra

I fastigheter som nyttjas av flera enheter fördelar lokalhållaren i normalfallet internhyra för gemensamma utrymmen enligt proportionalitetsprincipen utifrån nyttjad area.

Kontraktsvillkor

Internhyresavtal upprättas mellan hyresvärden och avtalstecknande part hos hyresgästen enligt gällande delegationsordning.

Egna lokaler

- Hyrestid 12 månader.
- Förlängning 12 månader.
- Uppsägningstiden ska vara 6 månader
- Uppsägningen ska vara skriftlig.

Uppsägning av delar av lokaler i egna fastigheter

Förvaltning får säga upp del av lokal som man bedömer att man under överskådlig tid inte kommer att ha behov av. Uppsägning får ej ske av enskilda rum utan ska avse en större sammanhängande del av byggnad eller hel byggnad, dvs lokalen ska utgöra eller kunna göras till en självständig uthyrningsbar enhet, möjlig att upplåta till annan intern eller extern verksamhet.

Hyresvärden har skyldighet att ta emot uppsägning av lokal, enligt kontraktsvillkoren, under förutsättning att följande uppfylls:

- Lokalen måste vara uthyrningsbar till annan hyresgäst.
- Lokalen ska vara fysiskt avskiljbar och kunna ges en egen entré.
- Flera hyresgäster ska kunna använda fastigheten/byggnaden/enheten utan att verksamheterna stör varandra.
- Den uppsagda delen ska kunna avskiljas med mindre åtgärder och till rimliga kostnader.
- Kostnaden för åtgärderna får inte överskrida årshyran för lokalen.

Nytt kontrakt tecknas där ny yta anges.

Externa inhyrningar

- Hyrestid enligt externt kontrakt.
- Förlängning enligt externt kontrakt.
- Uppsägningstid enligt externt kontrakt.
- Uppsägningen ska vara skriftlig.

Vid utökning av en externt förhyrd lokalyta måste respektive förvaltning erhålla hyresvärdens godkännande, nämnd eller kontor, enligt gällande delegationsordning.

Avtalstider för ny- och större ombyggnation

Avtalstidens längd ska, vid avtal i samband med investeringar för ny- eller ombyggnader, sättas i relation till investeringens storlek och beräknande varaktighet, så att en rimlig riskfördelning mellan hyresvärd och hyresgäst uppnås.

Hyresgästen tar ett ekonomiskt huvudansvar för investeringen, vilket talar för förhållandevis långa hyresavtal. Samtidigt ska det finnas incitament att lämna lokaler som inte längre behövs för verksamheten vilket talar för kortare avtalstider.

Avtalstidens längd sätts så att riskfördelningen mellan hyresvärd och hyresgäst blir rimlig.

- I samband med nyinvesteringar är avtalstiden 10 år.

En bedömning görs alltid med hänsyn till investeringsutgiftens storlek och den fastighetsekonomiska risk som investeringen innebär.

Debitering

Efter uppsägningstidens utgång sker ingen hyresdebitering.

Tomma lokaler

Efter hyrestidens utgång övertar hyresvärden kostnadsansvaret för de tomställda lokalerna vilka redovisas separat. Undantag gäller för externa inhyrningar då lokalbeställande nämnd, under återstående hyrestid, står kostnaden om lokalerna inte kunnat ges annan användning.

Det ingår i lokalhållarens uppgift att så snart som möjligt hitta nya hyresgäster.

Lokaler som inte bedöms kunna ges annan användning, internt eller externt, på kort respektive lång sikt, skall avvecklas eller avyttras.

Andrahandsupplåtelse

Om en verksamhet önskar hyra ut del av lokal till annan aktör krävs godkännande från hyresvärdens kontor alternativt nämnd.

Uthyrning

Hyresvärden har ansvar för att hyra ut tomma lokaler till externa hyresgäster.

I ansvaret ligger både att förhandla med befintliga hyresgäster och att söka nya hyresgäster till lokaler som extern eller intern hyresgäst lämnat.

Uthyrning till extern utförare av kommunal verksamhet

Uthyrning av kommunens lokaler till friskolor och externa aktörer omfattas inte av internhyressystemet.

Där intern hyresgäst inte har behov av den aktuella lokalen kan extern utförare av kommunal verksamhet kan hyra sina verksamhetslokaler genom hyresvärden under förutsättning att lämplig lokal finns tillgänglig. Fristående huvudmän utgör egna juridiska personer och ramarna vad beträffar hyressättning och andra kontraktsvillkor för uthyrning till sådana privata aktörer anges av bestämmelserna i Kommunallagen, Lag om vissa kommunala befogenheter, EU:s statsstödsregler samt Hyreslagen. I korthet innebär gällande regelverk att uthyrning till fristående aktörer i regel ska ske på marknadsmässiga villkor.

Uthyrning till externa aktörer, ej kommunal verksamhet

Uthyrning av kommunens lokaler till externa aktörer omfattas inte av internhyressystemet.

Fristående huvudmän utgör egna juridiska personer och ramarna vad beträffar hyressättning och andra kontraktsvillkor för uthyrning till sådana privata aktörer anges av bestämmelserna i Kommunallagen, Lag om vissa kommunala befogenheter, EGs statsstödsregler samt Hyreslagen. I korthet innebär gällande regelverk att uthyrning till fristående aktörer i regel ska ske på marknadsmässiga villkor.

Inhyrda externa lokaler inklusive bostadsrätter

Hyresvärdens uppgift är att tillgodose de kommunala verksamheternas lokalbehov. Finns det inga kommunägda lokaler som tillgodoser den kommunala verksamhetens behov, kan det bli aktuellt att hyra in en lokal av en extern fastighetsägare för att lösa den kommunala verksamhetens behov.

Hyresvärden förvaltar och upplåter därför både kommunens lokaler och inhyrda lokaler från externa fastighetsägare.

De kommunala förvaltningarna har inte rätt att teckna andra hyresavtal än interna hyresavtal vilket innebär att hyresvärden alltid är avtalsslutande part inom kommunen vid extern förhyrning.

En förutsättning för att beslut om extern förhyrning ska gälla är att hyresgästens nämnd (eller verksamhetsförvaltning på nämndens uppdrag) dels har lämnat uppdrag till hyresvärdens nämnd att förhyra lokaler, dels accepterat hyresvillkoren.

Hantering

Efter erforderliga interna beslut framför den kommunala verksamheten sina önskemål och krav på lokalen till hyresvärden som sedan sköter all kontakt och alla förhandlingar med externa fastighetsägare.

När ett avtalsförslag är framtaget så behöver hyresvärden en garanti av den kommunala verksamheten att de är beredda att betala hyran för den nya lokalen under hela avtalstiden.

Detta sker genom att hyresvärden tar fram en avsiktsförklaring för inhyrningen som den kommunala verksamheten i sin tur får godkänna.

När avsiktsförklaringen är underskriven tecknar hyresvärden avtal med den externa fastighetsägaren.

Hyresvärden upplåter sedan i sin tur lokalen till hyresgästen via internkontrakt.

Gränsdragning för åtgärder i fastighet

Som grund för ansvarsfördelningen mellan hyresgäst och hyresvärd ligger en gränsdragningslista.

Gränsdragningslistan visar vem som sköter reparation, underhåll och skötsel men också vem som ansvarar för utbyte till nytt.

Listan redovisar vilka objekt och uppgifter som är hyresvärdens ansvar respektive vad som är hyresgästens ansvar och utgår ifrån att hyresvärden äger, bekostar och ansvarar för föremål som hör till byggnad/mark (fastighet) medan hyresgästen äger, bekostar och ansvarar för föremål som hör till verksamheten.

Principen för gränsdragning mellan vad som hör till fastigheten och vad som tillhör hyresgästen definieras efter följande kriterier:

- Jordabalkens definition av begreppet fastighet
- Traditionell kommunal ansvarsfördelning
- Ansvarsfördelning beroende på kompetens hos respektive kontor och förvaltning samt
- Ansvar för respektive nämnd

Listan definieras med utgångspunkt från jordabalkens bestämmelser.

En liknelse som kan vara till hjälp är: ”... om vi vänder huset upp och ner och skakar ut allt löst som tillhör lokalnyttjaren, då får vi kvar det som är fast egendom, som tillhör lokalhållare”.

Liknelsen stämmer nästan men inte helt med kommunens regler.

Förändringar av lokaler

Förändringar av lokalerna och dess fasta installationer samt målning och tapetsering får endast ske efter godkännande av hyresvärden/fastighetsägaren.

Underhålls- och ombyggnadsarbeten

Erforderliga underhålls- och ombyggnadsarbeten i lokalen och fastigheten får utföras av fastighetsägaren under hyrestiden varvid hyresgästen skall informeras i god tid. Hyresgästen äger inte på grund därav rätt till nedsättning av hyran.

Flyttkostnader ska belasta den part som har det primära intresset av att åtgärderna genomförs.

Ändrat användningsområde

Om hyresgästen vill ändra användningsområdet på lokalen/lokalerna krävs hyresvärdens skriftliga tillstånd. Hyresgästen svarar själv för eventuella myndighetstillstånd för ändrad verksamhet samt för eventuella återställningskostnader.

Beställning av mindre åtgärder

Mindre åtgärder definieras som åtgärder som bedöms ha högst tre års ekonomiskt livslängd och som värdemässigt understiger 25 000 kr exklusive mervärdesskatt..

Vissa mindre uppdrag som hyresgästen önskar få utförda, ska kunna hanteras enklare och snabbare än en normal investering, dvs. de ska kunna skrivas av direkt istället för att aktiveras i balansräkningen och tas ut av lokalhållaren i form av en höjd hyra. Dessa mindre uppdrag finansieras helt av hyresgästen inom ramen för lokalnyttjarens driftbudget.

Internhyresmodellen ger möjlighet till en sådan förenklad hantering förutsatt att de kommunala redovisningsprinciperna följs.

För mindre åtgärder gäller:

- Finansieras helt av hyresgästen inom ramen för hyresgästens driftbudget
- Efter samråd mellan verksamhetsenhet och verksamhetsledning skickas en förfrågan till
- hyresvärden vilken svarar med en offert.
- Verksamhetsledningen beställer uppdraget
- Efter fullgjord leverans skickar hyresvärden debiteringsunderlag och ersättningen bokas upp
- och överförs från hyresgäst till hyresvärd.

Investeringar

Investeringar av kommunala medel görs endast i egna fastigheter.

Investeringen består av kapitalkostnader, innefattande:

Räntekostnad

Räntekostnad beräknas på återstående bokfört värde. Utöver detta tillkommer räntekostnad på internt kreditiv vilken fastställs av Kommunfullmäktige i styrdokumentet Inriktning, Verksamhet och Ekonomi, IVE.

Avskrivningar

Rak avskrivningsmetod används.

Rak avskrivning är en modell med en räntekostnad som sätts utifrån ett ännu icke avskrivet värde.

Görs inga lokalanpassningar så sjunker kapitalkostnaderna med tiden.

I syfte att öka möjligheterna till åtgärder för investeringar och underhåll sjunker inte kostnaderna för verksamheterna med avskrivningen i denna hyresmodell.

Räntan fastställs av landstingsfullmäktige i landstingsplanen och sker enligt bestämmelser i gällande regelverk.

Se bilaga ”Investeringar” för mer information kring avskrivningar

Hantering

Investeringar i lokaler innebär alltid att kommunen binder sig långsiktigt för högre kostnader. Innan beslut om investering tas ska därför kostnaden vägas mot erhållen nytta.

I de tidiga skedena av investeringsprocessen är möjligheterna att påverka störst. Alternativa lösningar kan fortfarande prövas och de framtida kostnaderna påverkas i stor utsträckning. Det är därför viktigt att fokus i arbetet läggs på de tidiga skedena i processen.

Gränsdragning investeringar

Investeringar som initieras av fastighetsägaren ingår normalt i grundhyran. Investeringar som initieras av myndighetskrav riktade mot verksamhetens arbetsgivare (arbetsmiljö mm) enligt lag följer samma regler som för investeringar initierade av verksamheten enligt nedan.

Ägarrelaterade investeringar (hyresvärden står för kostnaderna)

Med ägarrelaterade investeringar avses investeringar initierade av hyresvärd/fastighetsägare och myndighetskrav riktade mot denne ingår i bashyran.

Ägarrelaterade investeringar finansieras med det överskott som uppkommer genom att räntekostnaden på bokfört värde minskar genom avskrivningar och därmed påverkas inte hyran.

Exempel är krav på förbättringar, energibesparande åtgärder, myndighetskrav och liknande. investeringar föranledda av myndighetsbeslut, tex beslut med stöd i Plan- och bygglagen (PBL) som exempelvis Obligatorisk ventilationskontroll (OVK), brandsäkerhet, tillgänglighet (enkelt avhjälpna hinder) mm.

Ägarrelaterade investeringar som uppkommer som en direkt följd av hyresgästrelaterade investeringar bekostas av hyresgästen.

Hyresgästrelaterade investeringar (hyresgästen står för kostnaderna)

Hyresgästrelaterade investeringar är investeringar som initieras av hyresgästen för att tillgodose behovet av verksamhetsanpassade lokaler samt myndighetskrav riktade mot denne.

På motsvarande sätt ligger ansvaret för finansiering av investeringar föranledda av myndighetsbeslut riktade till arbetsgivaren vanligen utanför bashyran och finansieras genom tilläggshyra som vid andra verksamhetsinitierade investeringar. Motivet för detta är främst att det är arbetsgivaren, den verksamhetsansvarige, som ansvarar för utformning och dimensionering av verksamheten och därmed har möjlighet att påverka myndighetskraven medan fastighetsägaren ska hålla byggnaden i det skick som krävs av myndighetskrav riktade till fastighetsägaren.

Oförutsedda kostnader

Med oförutsedda kostnader menas större kostnader som uppkommer exempelvis genom att skada uppstår i en lokal och hyresgästen tvingas evakuera lokalen och skaffa ersättningslokaler. Åtgärdande av själva skadan ingår i bashyran i form av akut underhåll eller reinvestering medan övriga kostnader utgör ”oförutsett”.

Det kan handla om evakueringskostnader, ersättningslokaler, transporter mm och dessa kostnader kan hanteras på flera olika sätt tex genom att de:

- ingår i hyran, eventuellt i form av schablon, en slags intern försäkringslösning
- direktfinansieras av respektive verksamhet
- finansieras genom ”ägartillskott”, dvs ersätts genom extra anslag från kommunstyrelsen eller motsvarande.

Vilken lösning som väljs beror normalt på vilken bedömd frekvens och omfattning den oförutsedda kostnaden sannolikt har. Vig hög frekvens ska de skall ingå i bashyran så att fastighetsägaren får ett incitament att förebygga. En låg frekvens och begränsad omfattning talar för att verksamheterna själva står för kostnaden. Låg frekvens men omfattande kostnader talar för att verksamheten i vissa fall kan få ersättning från central instans.

Varje fall av oförutsedd kostnad bedöms separat.

Betalningsansvar

Kapitalkostnad för investeringar som färdigställs betalas av den verksamhet som beställt investeringen.

Under investeringens ekonomiska livslängd garanteras hyresbetalningen av hyresgästens beställande nämnd.

Debitering

I samband med att investeringen tas i anspråk av hyresgästen utgår hyra.

Tilläggsavtal

Som investering i fastighet, som ska kapitaliseras och debiteras som särskild kr. Projekt under detta belopp finansieras via driftbudget för respektive förvaltning. Till investering räknas endast sådan åtgärd som är värdehöjande.

Som grundprincip utgår tilläggshyra för om- och tillbyggnader som initieras av verksamheten.

Kostnad för investeringen regleras i tilläggsavtal som ligger vid sidan om den gemensamma kapitalbasen vilket betyder att tilläggsavtalet betalas av den beställande hyresgästen.

Tilläggshyrans storlek bestäms av investeringens storlek, av avskrivningstid och ränta samt anges i årsvis lössumma.

Återbetalningsskyldighet kan föreligga i de fall hyresgästen säger upp en lokal innan investeringen är avbetald. Lössumman anger det belopp som hyresgästen får betala om lokalen lämnas i förtid, summan motsvarar den del av investeringen som ännu inte avskrivits.

Lössumma är alltid aktuellt om inte en ny hyresgäst kan tillgodogöra sig investeringen, i detta fall övertas tilläggsavtalet av denne.

Hyressättning vid investeringar i helt nya eller helt ombyggda lokaler

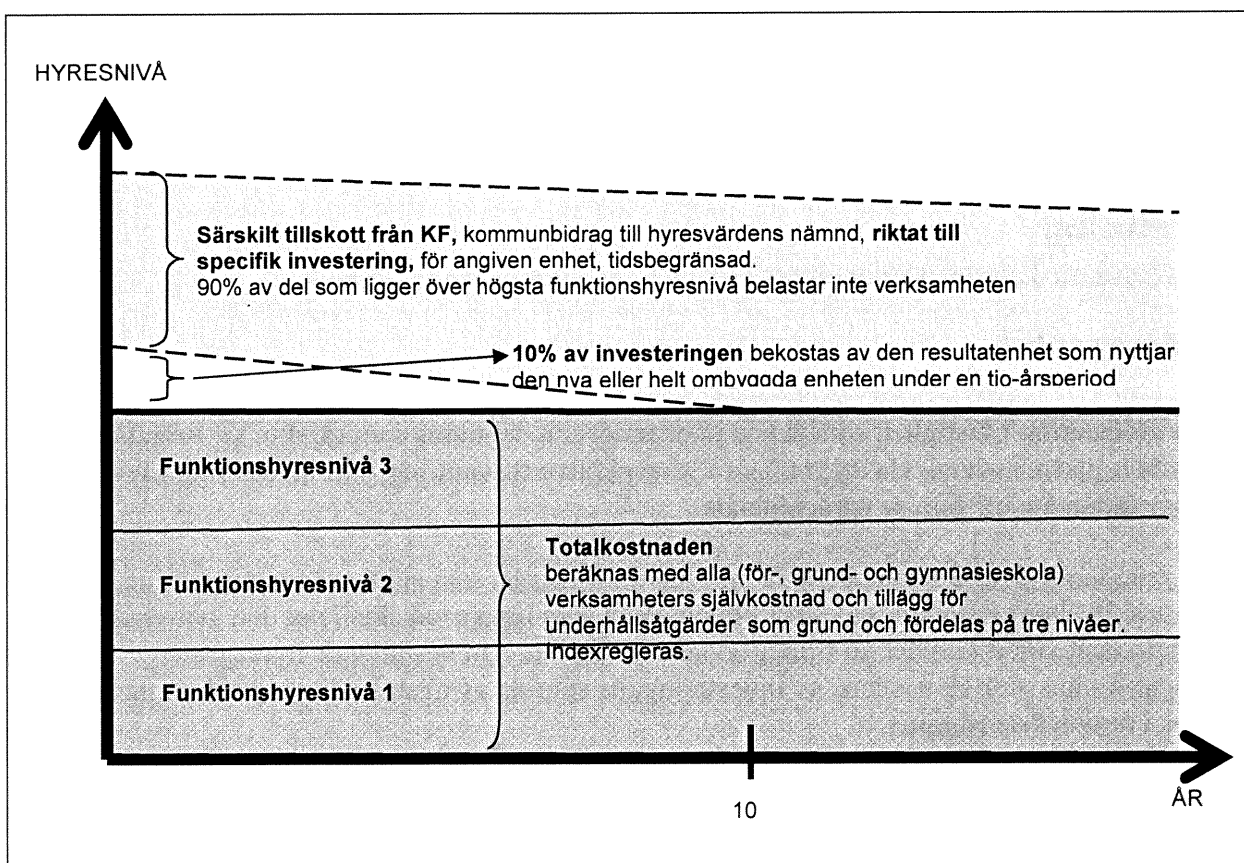
Vid stora nyinvesteringar – totalrenovering eller nyproduktion som helt anpassats efter nya krav – krävs fullmäktigebeslut och en särskild ersättning, kommunbidrag, utgår.

Den del av kostnaden som överstiger högsta funktionshyra ersätts av kommunfullmäktige som ett kommunbidrag till hyresvärdens nämnd med 90% och ligger utanför den gemensamma kapitalbasen.

Resterande 10% bekostas av den resultatenhet som nyttjar den nya eller helt ombyggda enheten.

För stora nyinvesteringar, totalrenovering eller nyproduktion som helt anpassats efter nya krav, betalar då verksamheten högsta funktionshyra och den enskilda, om-/nybyggda, enheten betalar, under en 10-års period, dessutom 10% av den del som ligger utanför högsta hyresnivå.

Objektets självkostnad under en 10-årsperiod och hyresbetalningen garanteras av beställande nämnd, dvs hyresgästens nämnd är huvudansvarig via dessa långsiktiga garantier gentemot hyresvärdens nämnd. En lokal med stora nyinvesteringar inte kan lämnas under de första tio åren.

Schematisk bild.

Intern tvist

Tvist om avtal eller tolkning av regelverk ska i första hand lösas genom samråd mellan hyresvärd och hyresgäst. Om överenskommelse inte kan nås, hänskjuts frågan till nämndnivå. Ytterst avgörs tvister av kommunstyrelse.

Definitioner

I texten använda definitioner av begrepp finns beskrivna och förtecknade i bilaga "Ordlista – Begreppsförklaringar"

I HYRAN INGÅENDE DELAR

Hyran består av:

- Driftkostnader
- Kapitalkostnader
- Försäkringskostnader
- Administrationskostnader samt
- Övriga kostnader

Driftkostnader

Driftkostnader består av mediaförsörjning, tillsyn och fastighetsskötsel.

Fastighetsskötsel

Omfattar skötsel och renhållning av mark inklusive snöröjning och halkbekämpning samt skötsel av byggnader och lokaler. I fastighetsskötsel ingår även avgift för borttransport av avfall och restprodukter enligt gällande gränsdragningslista. Den interna avfallshanteringen, dvs tjänster som omfattar omhändertagande, sortering och transport inom hyresgästens lokal till centralt soprum, ingår däremot inte.

Tillsyn

Omfattar åtgärder som krävs för att byggnadens eller lokalens tekniska försörjningssystem ska fungera och kunna förse lokalerna med ett bra inomhusklimat, god belysning, driftsäker elkraft, driftsäkra transportsystem som exempelvis hissar etc.

Mediaförsörjning

Omfattar kostnader för förbrukningen av el, vatten, fjärrvärme, fjärrkyla och olja etc.

Som underlag för beräkning av fastighetsbudget ska ligga normalårskorrigerad förbrukning för föregående år, korrigerad med antagen volymförändring respektive förväntad effektivisering.

Förbrukningar av energi och vatten påverkas av såväl lokalanvändarens beteende som av lokalhållarens driftinsatser och investeringar.

Underhåll

Underhåll omfattar åtgärder som syftar till att vidmakthålla eller återställa en funktion hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller en utrustning. Underhållsåtgärderna kan delas upp i planerade och felavhjälpande.

Planerat underhåll

Omfattningen av planerat underhåll baseras på fastighetens underhållsbehov under beräknad återstående brukstid.

Felavhjälpande underhåll

Felavhjälpande underhåll är underhållsåtgärder som syftar till att återställa funktion eller reparera en skada.

Myndighetskrav

Myndighetskrav är krav som samhället upprättat på byggande och förvaltning genom lagstiftning, förordningar och föreskrifter. De omfattar i huvudsak: plan- och bygglagen (PBL), lagen om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk (BVL), arbetsmiljölagen samt miljöbalken. Kostnader som uppstår för att uppfylla myndighetskraven är tex.:

- Kostnader för investeringar/underhåll/utbyten som påkallats av myndighetskrav (material, entreprenader och projektering etc.).
- Besiktningskostnader (konsulter, egen personal).
- Övriga konsultkostnader.
- Kostnader för egen personal som planerar eller leder åtgärder föranledda av myndighetskrav.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnader består av internränta och avskrivningar.

Som underlag för beräkning av kapitalkostnad ligger bokfört värde i bokslut i enlighet med utdrag från anläggningsregistret. Internräntan fastställs av Kommunfullmäktige i IVE:n.

Försäkringskostnader

Kommunen försäkrar sina fastigheter (byggnader och tillhörande mark) mot skador.

Försäkringskostanden består av premien för fastighetsförsäkring och självrisken vid försäkringsskador.

Administrationskostnader

Utgör lokalhållarens kostnader för att leda och administrera hanteringen av lokalerna.

Administrationskostnaden ingår i hyran med ett belopp som motsvarar avstämningsårets självkostnad.

Övriga kostnader

Omfattar flera typer av kostnader, exempelvis:

- Evakuering och rivningar
- Fastighetsskatt
- Kostnad för tomställda lokaler
- Eventuella kostnader för externa inhyrningar som nyttjas av verksamheten etc.

BERÄKNING AV HYRA I INHYRDA FASTIGHETER

Principen självkostnad på förvaltningsobjektsnivå gäller även inhyrda lokaler.

Hyran består av:

- Hyran för den inhyrda lokalen.
- Administrationskostnad
- Eventuella tillägg för ej ingående avtalade drift- och underhållsinsatser samt kostnader för tillkommande myndighetskrav
- Hyresförändring, indexuppräknings, i inhyrda lokaler

Hyreskostnad

Enligt avtal med extern fastighetsägare.

Administrationskostnad

Utgör lokalhållarens kostnader för att leda och administrera hanteringen av lokalerna.

Administrationskostnaden ingår i hyran med ett belopp som motsvarar avstämningsårets självkostnad.

Eventuella tillägg för ej ingående drift- och underhållsinsatser

Gränsdragningslistan gäller alltid i avtal mellan hyresvärd och hyresgäst.

I avtal mellan extern fastighetsägare och lokalhållare kan inte alltid denna gränsdragningslista gälla. De skillnader som undantagsvis uppkommer regleras i hyran.

Myndighetskrav

Myndighetskrav är krav som samhället upprättat på byggande och förvaltning genom lagstiftning, förordningar och föreskrifter. De omfattar i huvudsak: plan- och bygglagen (PBL), lagen om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk (BVL), arbetsmiljölagen samt miljöbalken. Kostnader som uppstår för att uppfylla myndighetskraven är tex.:

- Kostnader för investeringar/underhåll/utbyten som påkallats av myndighetskrav (material, entreprenader och projektering etc.).
- Besiktningens kostnader (konsulter, egen personal).
- Övriga konsultkostnader.
- Kostnader för egen personal som planerar eller leder åtgärder föranledda av myndighetskrav.

Bilaga

INVESTERINGAR

Investeringar i lokaler innebär alltid att kommunen binder sig långsiktigt för höger kostnader.

Investeringen består av

Räntekostnad

Räntekostnad beräknas på bokfört värde. Räntan fastställs av Kommunfullmäktige i styrdokumentet Inriktning, Verksamhet och Ekonomi, IVE:

Avskrivningar

Avskrivningar sker enligt bestämmelser i gällande regelverk. Rak avskrivningsmetod används. Rutin för hantering av investeringar i lokaler som brukas av kommunen.

Utdrag ur "Uppsala kommuns ekonomihandbok":

Värdehöjande åtgärder på så kallade varaktiga byggnadsdelar (aktiverbara)

Grundregeln är att endast värdehöjande åtgärder aktiveras. Värdehöjande åtgärder är arbeten på byggnadens/anläggningens s k varaktiga byggnadsdelar, dvs. de delar som bestämmer byggnadens livslängd. Om arbeten av någon omfattning förs på dessa delar anses de som till- eller ombyggnad. Reparation och underhåll på dessa delar utan utbyte ska kostnadsföras.

Ombyggnader av befintliga byggnader ska aktiveras i de fall det är frågan om:

Utbyte av husstommens olika delar, dvs. grund, ytterväggar, bjälklag, takstolar och bärande innerväggar (reparation och underhåll på dessa delar utan utbyte ska kostnadsföras).

En byggnads planlösning eller funktion ändras väsentligt.

Vid ombyggnad (utan statliga räntebidrag) och samtidigt reparation och underhåll aktiveras hela åtgärden. Detta förutsätter givetvis att huvuddelen avser ombyggnad.

Nödvändiga åtgärder som t ex skyddsåtgärder, åläggande från myndigheter.

Byte till "modernare" material. Direktavdrag ska göras för vad det skulle ha kostat att ersätta det gamla. Den merkostnad som uppstår ska läggas till avskrivningsunderlaget för byggnaden.

Avskrivningstid

Utdrag ur "Uppsala kommuns ekonomihandbok":

Avskrivningar

Enligt lag om kommunal redovisning 4 § ska systematisk avskrivning ske på anläggningstillgångar med begränsad ekonomisk livslängd. Avskrivning ska ske med det belopp som svarar mot fastställd avskrivningsplan. Avskrivningstiden ska anpassas till tillgångens ekonomiska livslängd. Avskrivningarna ska påbörjas vid den tidpunkt då en anläggning tas i bruk. Detta innebär att om en investering tas i bruk 30/6, blir första årets avskrivning 50 % av den årliga avskrivningen. Följande konton och avskrivningstider ska användas:

Kontogrupp Maskiner och inventarier

Värdeminskning, maskiner och inventarier

5, 10 år

Värdeminskning fordon

5 år

Specialfordon

10, 15, 20 år

Värdeminskning ADB utrustning

3 år

Kontogrupp Fastigheter

Värdeminskning, markreserv

10, 20, 33, 50 år

Värdeminskning, byggnads- och markinventarier

5, 10, 15 år

Värdeminskning, verksamhetsfastigheter

10, 20, 33, 50 år

Värdeminskning, byggnads- och markinventarier

5, 10, 15 år

Värdeminskning, fastigheter och anläggningar för affärsverksamhet

10, 20, 33, 50 år

Värdeminskning byggnads- och markinventarier

5, 10, 15 år

Värdeminskning, publika fastigheter

10, 20, 33, 50 år

Värdeminskning, byggnads- och markinventarier

5, 10, 15 år

Värdeminskning, fastigheter för annan verksamhet	10, 20, 33, 50 år
Värdeminskning, byggnads- och markinventarier	5, 10, 15 år
Värdeminskning, övriga fastigheter	10, 20, 33, 50 år
Värdeminskning, byggnads- och markinventarier	5, 10, 15 år

Nedskrivning

Har värdet på en anläggningstillgång varaktigt gått ned ska nedskrivning ske med det engångsbelopp som kan anses erforderligt enligt god redovisningssed. Denna regel tar sikte på fall då oförutsedda kraftiga värdeminskningar inträffas. Vid eventuella behov av nedskrivning ska kontakt tas med Kommunstyrelsens kontor, ekonomi/finansenheten.

ORDLISTA - BEGREPPSFÖRKLARING

Begrepp och förkortningar	Förklaring
BUN	Barn och ungdomsnämnden
FSK	Fastighetskontoret
FSN	Fastighetsnämnden
KF	Kommunfullmäktige
KLK	Kommunledningskontoret
KS	Kommunstyrelsen
NSS	Nämnden för självstyrande skolor
SVB	Styrelsen för vård och bildning
UAK	Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad
UAN	Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden
UVB	Uppsala produktion, vård och bildning
Adress	Gatuadress
Anläggning	Byggnadsverk som inte är hus
Arearedovisning	Flera olika typer av redovisningar finns. Typ fastläggs i varje enskilt fall. Svensk Standard används. Exempel på förkortningar av olika typer av areor är BTA _t , BRA _t , BRA _e , BRA _g , LOA _e ,
Behov av byggnadstekniska investeringar	Behov pga teknisk standard eller myndighetskrav
Behov av verksamhetsanpassningar	Verksamhetens behov av anpassningar av lokaler. Förändringar av byggnader och lokaler, orsakade av verksamhetens aktiviteter
BRA (bruksarea)	Utrymme mellan ytterväggarnas insidor, bara en yta i horisontalplanet
Byggid	Identifikationsnummer för varje enskild byggnad
Byggnader	En för stadigvarande bruk skapad struktur – alla fasta anordningar med väggar och tak som är så stora att människor kan gå in i dem.
Byggnadsår	Det år då enskild byggnad uppförts
Drift	Åtgärder med ett förväntat intervall om mindre än ett år i syfte att upprätthålla ett förvaltningsobjekts funktion. Exvis mediaförsörjning, skötsel och tillsyn.
Egen lokal	Lokal som ägs, förvaltas och brukas av kommunen
Elever	Åldrarna 6 – 15 år
Enhet	Organisatoriskt avgränsad del t ex en skola, en förskola, en resursenhet
Ersättningssystem	Det system i vilket uppdragskontoret ersätter produktionen för leverans av pedagogisk verksamhet.
Extern fastighetsägare	Annan fastighetsägare än Uppsala kommun
Extern utförare	Utförare med annan ägare än Uppsala kommun
F-3	Förskoleklass till årskurs tre.
Fastighet	Fast egendom som är upptagen i eller planeras upptas i

	fastighetsregister såsom en självständig, rättslig enhet.
Fastighetsbeteckning	Fast nummer för fastighet.
Flexibilitet	Att kunna flytta och enkelt förändra tex inredning. En verksamhet eller en sak som på ett smidigt sätt kan anpassas efter omständigheterna. Möjlighet att med små grepp förändra byggnads- och installationstekniska system till annan användning.
Friskola	Se nedan
Fristående skola	Skola med en annan huvudman (ägare) än Uppsala kommun.
Funktionalitet	Begrepp för att beskriva hur väl en lokal passar för en viss verksamhet.
Funktionshyresmodell	Hyressättningsmodell där verksamhetens nytta för lokalen
Förelägganden och myndighetskrav	De krav på fastigheten som finns från myndigheter, dvs krav på åtgärder för att säkerställa tex personsäkerhet, hygienkrav eller arbetsmiljökrav
Förskola	Pedagogisk verksamhet för barn i åldrarna 1 – 5 år. Verksamheten bedrivs enligt Läroplan för förskola (Lpfö)
Förskola i enskild regi	Förskola i enskild (privat) regi som har annan huvudman är kommunen, t ex ideell eller ekonomisk förening, i bolagsform eller i stiftelse. Får ersättning från kommunen för sin verksamhet.
Förskola i kommunal regi	Förskola med kommunal huvudman. Verksamheten drivs av den kommunala produktionen – Uppsala produktion, vård och bildning.
Förskolelokal	Lokaler som är byggda för och används för förskoleverksamhet tex hemrum, lektrum, mysrum etc.
Grundskola	Verksamhet enligt läroplan Lpo 94 för elever skolpliktiga elever samt skolbarnsomsorg och förskoleklass.
Gränsdragningslista	Förteckning över typer av objekt med angivande av kategoritillhörighet, anger vilka varor som räknas som fast eller lös inredning och utrustning.
Huvudman	Ägare
Hyresgäst	Den som hyr och nyttjar lokal.
Hyresvärd	Den som representerar fastighetsägare i exempelvis avtal.
Incitament	Initiativ, sporre och drivkraft
Inhyrd lokal	Lokal som hyrs in från extern hyresvärd eller ägs av kommunen i bostadsrättsform.
Inhyrning	En förhyrning av externa lokaler som inte ägs eller förvaltas av Uppsala kommun men som brukas för kommunal verksamhet. Lokaler som hyrs in av ett kommunalt bolag för kommunal verksamhet sorterar under detta begrepp.
Internhyra	Pris på en lokal internt inom en organisation
Internpris	Pris på en vara eller tjänst internt inom en organisation.
Investering	Deposition av kapital med betalningskonsekvenser under en längre tid. Bokföringsmässiga definitionen: Anskaffning av en fysisk eller immateriell anläggningstillgång med en varaktighet om minst 3 år och till ett väsentligt belopp.
Kommunal enhet	Organisatoriskt avgränsad del t ex en skola, en förskola, en resursenhet, med kommunal huvudman.
Kontor/Förvaltningslokaler	Lokal som används till administrativa ändamål
Lokal	De lokaler som i enlighet med Jordabalkens tolkning

	innefattas i begreppet
Lokalanvändare	Den som hyr och nyttjar, använder, en lokal.
Lokalarea LOA	Den area som ligger till grund för hyressättningen
Lokaltyper	Benämningar på typer av lokaler exempelvis hemrum, matsal, kök, huvudentré, utemiljö, specialsalar osv.
Långsiktig kommunnytta	En sammanvägning av verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser för kommunen i sin helhet och på lång sikt.
Marknadshyra	Marknadshyror är den en nivå som motsvarar vad det skulle kosta att hyra en liknande lokal på den öppna marknaden.
Miljöbelastning	En produkts eller ett tjänstevals miljöbelastning från utvinning till råvara fram till och med det att produkten ska återvinnas bör vara så låg som möjligt i syfte att upprätthålla en hållbar utveckling.
Miljöpåverkan	Varje förändring i miljön, antingen negativ eller positiv, som helt eller delvis är ett resultat av organisationens aktiviteter eller verksamheter, produkter eller tjänster.
Nyckeltal	Nyckeltal är till för att man ska kunna se hur effektiviteten i en organisation förhåller sig till andra organisationer eller hur effektiviteten förändras över tiden. Exempel på nyckeltal kan vara lokalkostnad per elev. Styrning och kontroll är en av de vanligaste användningarna för nyckeltal. Att använda nyckeltal kräver tydliga definitioner.
Objektnummer	Kod för varje fastighetsenhet, kan bestå av flera fastigheter inom samma område. Används för att ge varje fastighet en entydig identitet.
Objektsnamn	Namn på objektet, se även populärnamn
Paviljong	En tillfällig byggnad bestående av sammansatta flyttbara moduler.
Populärnamn	Det namn som i dagligt tal används för verksamheten, skolenheten och dyl.
Reinvestering	är en investering som syftar till att ersätta förbrukat realkapital
Resultatenhet	Det ekonomiska område som utgör ansvar för en och samma chef
Samnyttjande	Lokal som nyttjas av flera olika verksamheter
Självkostnad	Den faktiska kostnaden för lokalen
Självstyrande kommunal skola	Skolenhet som har Uppsala kommun som huvudman och från 1 januari 2009 deltar i projekt för Självstyrande kommunal skola under nämnden för Självstyrande kommunala skolor. Dessa enheter innefattas av kommunens strategiska lokalförsörjningsplan.
Skollokal	Lokal som är byggd för och används till skoländamål, tex. undervisningsrum, grupprum odyl, lokaler som används för grundskole- eller gymnasial utbildning.
Underhåll	Åtgärder som syftar till att vidmakthålla eller återställa funktionen hos ett förvaltningsobjekt, en inredning eller en utrustning i ett förvaltningsobjekt. Indelas i löpande och planerat underhåll.
Uppgiftsdatum	Det datum då uppgifter lämnats.
Uthyrning	Lokaler eller fastigheter som hyrs ut till andra verksamheter eller nyttjare
Utrustning	Utrustning som är ansluten, tex med vatten eller el. Se

	gränsdragningslista
Vakanser	Lokaler som är lediga, dvs tillgängliga för andra
Verksamhetsförändring	Förändring av verksamhets innehåll, organisation och/eller arbetssätt.
Verksamhetsområde	Anger typ av verksamhet tex förskola, grund- eller gymnasieskola.

KF 2011-08-29 Nr 103

BA

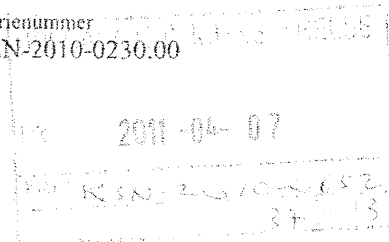
ÄLDRENÄMNDEN

Handläggare
Marianne Sellgren

Datum
2010-03-07

Diarjenummer
ALN-2010-0230.00

Kommunstyrelsen

Yttrande angående motion av Johan Lundqvist (MP), Caroline Andersson (S) och Emma Wallrup (V) om hemlagad mat i hemtjänsten, d nr KSN-2010-0652

Sammanfattning

Motionen uttrycker en önskan om att kunna utveckla måltidssituationen för de äldre genom att erbjuda insatsen hemlagad mat inom hemtjänsten. Ett sådant ställningstagande bör dock beakta att insatsen innebär en markant kostnadsökning jämfört med nuvarande distributionskostnad. Det behöver också övervägas på vilket sätt hemlagad mat i det ordinära boendet kan vara ett alternativ till dagens matdistribution.

Yttrande

Äldrenämnden är överens med motionärerna om att en härlig måltid förgyller tillvaron, inte minst inom hemtjänsten. I motionen anges att nuvarande system för matleverans i plastkärl innebär att maten tappar både doft och smak. Det finns risker för att så sker. Men med rätt hanterad uppvärmning och servering behöver inte dessa viktiga moment i måltidsupplevelsen gå förlorad. I äldrenämndens kvalitetskrav ingår bland annat att utförare ska sköta mathanteringen på rätt sätt.

I Uppsala kommun såväl som i de flesta kommuner i landet debatteras formerna för distribution av mat inom hemtjänsten. En önskan som genomsyrat debatten i Uppsala kommun är att kunna erbjuda hemlagad mat inom ordinärt boende. Många personer skulle sannolikt vilja få sin huvudmåltid tillagad på plats i sitt ordinära boende med möjlighet att kunna delta i hela matlagningsprocessen och därmed i större utsträckning kunna påverka utifrån sina egna önskemål. En annan viktig aspekt att beakta är frågan om nutrition och krav på kunskap om detta hos personalen.

Äldrenämnden inser värdet av att kunna erbjuda hemlagad mat som alternativ inom hemtjänsten. Dock måste en betydande kostnadsökning vägas in i ett sådant ställningstagande som föreslås i motionen.

Under november 2010 gjorde dåvarande äldrekontoret en kalkyl över kostnader för hemlagad mat inom hemtjänsten. Beräkningen visar att kostnaden för att erbjuda lagad lunch i hemmiljö en gång i veckan till de ca 700 personer som erhåller matdistribution är ca 5,8 mkr på årsbasis. Utifrån den rådande demografiska situationen i Uppsala kommun kommer allt fler äldre att få behov av matdistribution vilket innebär att dessa kostnader med största sannolikhet skulle öka avsevärt under kommande år.

Även om äldrenämnden i grunden är positiv till tanken om att kunna erbjuda personer matlagning inom ramen för hemtjänsten måste dock ovan redovisade kostnadsökningar noggrant övervägas och eventuellt ytterligare utredas. Ett tänkbart alternativ kan vara att den enskilde erbjuds matlagning i hemmet ett begränsat antal gånger per år, eventuellt i kombination med en ökad egenavgift som täcker nämndens merkostnader.

Äldrenämnden

Ebba Busch
Ordförande

Annie Arkebäck-Morén
Sekreterare

KF 2011-08-29 Nr 104

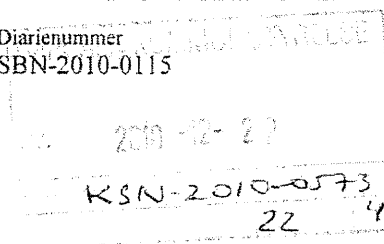
m/2

SOCIALNÄMNDEN FÖR BARN OCH UNGA

Handläggare
Ulf LundströmDatum
2010-12-15Diarienummer
SBN-2010-0115

Kommunstyrelsen

Yttrande remiss: Motion från Erik Pelling och Bengt Sandblad (båda S) om kunskapsbaserad ungdomspolitik, KSN-2010-0573

Socialnämnden för barn och unga har en positiv inställning till framtida användning av Lupp, lokal uppföljning av ungdomspolitiken som undersökningsverktyg av ungdomars upplevelse av sin situation, delaktighet i kommunala frågor och framtid. Bättre kännedom om ungas levnadssituation är nyckeln till en framgångsrik kommunal ungdomspolitik. Ungdomsstyrelsen har utvecklat enkätverktyget Lupp för att kommunerna på ett enkelt sätt ska kunna ta reda på hur ungas situation ser ut lokalt och utveckla en ungdomspolitik som bygger på helhetssyn på insatser och samarbete mellan olika sektorer.

Socialnämnden för barn och unga gör den bedömningen att Lupp är ett lämpligt uppföljningsverktyg att använda vid uppföljning och genomförande av ungdomspolitiska programmet. Frågorna i Lupp har bärighet på många av nämndens ansvarsområden. Resultaten är tillgängliga genom att de finns att hämta på webben, även efter att undersökningen genomförts, och resultaten kan jämföras med övriga kommuner som genomför Lupp. Lupp kompletterar Landstingets i Uppsala län undersökning Liv och hälsa.

Kommunens kostnader avser planering, implementering och informationsinsatser och analys av resultatet. Övriga kostnader svarar Ungdomsstyrelsen för. Under genomförande- och analysfasen krävs under en sexmånadersperiod en projektledare på ca 50 % tjänst till en kostnad av ca 320 tkr. Då Lupp bör bli ett planeringsinstrument för hela Uppsala kommun bör kostnaden för projektledare, informationsinsatser och uppföljning bekostas av kommunstyrelsen och tillföras samordnande nämnd, alternativt delas mellan berörda nämnder. Uppföljningsarbetet bör in i kommunens system med nämndernas bokslutsarbete och bli en del av nämndernas kvalitets- och uppföljningsarbete inom ramen för ordinarie tjänstemannaorganisation.

Motionärerna föreslår kommunfullmäktige besluta att uppdra till fritids- och naturvårdsnämnden, kulturnämnden, barn- och ungdomsnämnden, samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden att i samråd och regelbundet delta i Ungdomsstyrelsens Lupp-undersökning. Nämnden tillstyrker motionen med komplettering att uppdraget även bör omfatta socialnämnden för barn och unga.

Socialnämnden för barn och unga

Anders A. Aronsson
Ordförande
Ann-Chatrin Eriksson
Nämndsekreterare

Handläggare
Ulf LundströmDatum
2010-12-09Diarienummer
UAN-2010-03832010-12-29
KSN-2010-0573
22 5

Kommunstyrelsen

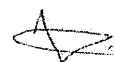
**Yttrande remiss: Motion från Erik Pelling och Bengt Sandblad (båda S)
om kunskapsbaserad ungdomspolitik, KSN-2010-0573**

Nämnden har en positiv inställning till framtida användning av LUPP som undersökningsverktyg av ungdomars upplevelse av sin situation, delaktighet i kommunala frågor och framtid. Bättre kännedom om ungas levnadssituation är nyckeln till en framgångsrik kommunal ungdomspolitik. Ungdomsstyrelsen har utvecklat enkätverktyget Lupp, lokal uppföljning av ungdomspolitiken, för att kommunerna på ett enkelt sätt ska kunna ta reda på hur ungas situation ser ut lokalt och utveckla en ungdomspolitik som bygger på helhetssyn på insatser och samarbete mellan olika sektorer.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden gör den bedömningen att LUPP är ett lämpligt uppföljningsverktyg att använda vid uppföljning och genomförande av ungdomspolitiska programmet. Frågorna i LUPP har bärighet på många av nämndens ansvarsområden. Resultaten är tillgängliga genom att de finns att hämta på webben, även efter att undersökningen genomförts, och resultaten kan jämföras med övriga kommuner som genomför LUPP. LUPP kompletterar Landstinget i Uppsala läns undersökning Liv och hälsa. Nämnden hänvisar i övrigt till kontorets föredragning i ärendet, **bilaga 1**.

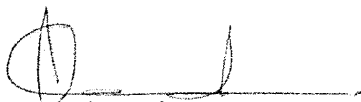
LUPP är ett politiskt planeringsinstrument av ungdomspolitiken utifrån hur unga upplever sin situation och framtid. I utvecklingen av regionen är ungdomspolitiken ett av flera planeringsområden, och ungdomsundersökningen LUPP kan för regionalutveckling och Regionförbundet i Uppsala län vara ett av flera planeringsverktyg. I det fall fler kommuner i regionen genomför LUPP bör resultaten avspegla sig i det regionala utvecklingsprogrammet (RUP:en).

Kommunens kostnader avser planering, implementering och informationsinsatser och analys av resultatet. Övriga kostnader svarar Ungdomsstyrelsen för. Under genomförande- och analysfasen krävs under en sexmånadersperiod undersökningsåret en projektledare på ca 50% tjänst, kostnad ca 200 tkr. Då LUPP bör bli ett planeringsinstrument för hela Uppsala kommun bör kostnaden, för projektledare, informationsinsatser och uppföljning, av kommunstyrelsen tillföras samordnande nämnd, alternativt delas mellan berörda nämnder.

Uppföljningsarbetet bör in i kommunens system med nämndernas bokslutsarbete och bli en del av nämndernas kvalitets- och uppföljningsarbete inom ramen för ordinarie tjänstemannaorganisation.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Mohamad Hassan
Ordförande

Lotta von Wowern
Sekreterare

Handläggare
Ulf Lundström

Datum
2010-11-20
Rev.2010-11-29

Diarienummer
UAN-2010-0383

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

**Remiss: Motion från Erik Pelling och Bengt Sandblad (båda S)
om kunskapsbaserad ungdomspolitik, KSN-2010-0573**

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad föreslår utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden besluta:

att tillsända Kommunstyrelsen yttrande i rubricerade ärende enligt kontorets förslag.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen hemställer om av nämnden yttrande i rubricerade ärende, **bilaga 1**. Motionärerna föreslår kommunfullmäktige besluta att uppdra till fritids- och naturvårdsnämnden, kulturnämnden, barn- och ungdomsnämnden samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden att i samråd och regelbundet delta i Ungdomsstyrelsens nationella LUPP-undersökning. Motionen har även remitterats till fritids- och naturvårdsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden för barn och unga samt barn- och ungdomsnämnden. Nämnden har att beakta kommunalekonomiska konsekvenser. Kontoret föreslår nämnden yttrande i ärendet, **bilaga 2**.

Föredragning

Bättre kännedom om ungas levnadssituation är många gånger nyckeln till en framgångsrik kommunal ungdomspolitik. Ungdomsstyrelsen har utvecklat enkätverktyget Lupp, lokal uppföljning av ungdomspolitiken, för att vi på ett enkelt sätt ska kunna ta reda på hur ungas situation ser ut lokalt och utveckla en ungdomspolitik som bygger på helhetssyn på insatser och samarbete mellan olika sektorer. Lupp bör genomföras kontinuerligt, t.ex. var tredje år, som planeringsinstrument i kommunen.

Lupp har snart genomförts i hälften av Sveriges kommuner och frågorna handlar om inflytande, demokrati, samhälle, arbete, hälsa, fritidsutbud, skolan, trygghet och vilka framtidsplaner unga i kommunen har. LUPP är ett politiskt planeringsinstrument av ungdomspolitiken för lokal kommunal och regional utveckling utifrån hur unga upplever sin situation och framtid. Undersökningsområdena i LUPP utgår från regeringens nationella ungdomspolitik och EU:s ramverk för europeisk ungdomspolitik.

Om Uppsala kommun deltar i Lupp får kommunen utbildning, stöd och vägledning av Ungdomsstyrelsen. Samarbetet börjar i april och enkätundersökningarna genomförs under hösten och vintern 2011. Ungdomsstyrelsen tillhandahåller kostnadsfritt:

- utbildning i undersökningens olika steg samt hur vi kan använda materialet för att utveckla ungdomspolitiken i kommunen.
- löpande vägledning och stöd via telefon, e-post och besök i kommunen.
- tre versioner av enkäten – en som är anpassad för skolår 7–9, en för gymnasiet och en för unga i åldern 19–25 år. Kommunen väljer själv vilken åldersgrupp man vill prioritera.
- både pappersenkäter och webbenkäter.
- lagring och leverans av data.
- W-lupp, ett webbaserat statistikprogram som kan användas både till rapportskrivning och i kommunens löpande arbete. Skolor som deltar i undersökningen har tillgången till webbstatistiken, som bland annat kan användas i t.ex. so-undervisningen och i skolans planering. Enkätmaterialet kan användas även efter att undersökningen ägt rum.
- uppföljningskonferenser för de kommuner som har genomfört Lupp.

Ungdomsstyrelsens utvärdering visar att deltagande kommuners generella uppfattning om Lupp som verktyg är mycket positiv. Den övervägande majoriteten av kommunerna är mycket nöjda eller nöjda. En fjärdedel av kommunerna uppgav att Lupp bidragit till att skapa kommunala mål för ungdomspolitiken och en nästan lika stor andel ansåg att Lupp bidragit till mer resurser till olika projekt som rör unga. Drygt hälften av kommunerna ansåg att Lupp bidragit till ökad sektorsövergripande samverkan kring ungdomsfrågor inom kommunen. Utvärderingen visar vidare att Lupp också bidragit till att arbetet med barnkonventionen fått en tydligare profil. Ungas situation i kommunerna har uppmärksammats i högre grad och det sektorsövergripande arbetet har ökat inom det kommunala arbetet med ungdomsfrågor.

Många kommuner anser att Lupp medfört att ungdomspolitiken uppmärksammats då resultaten av undersökningarna har tydliggjort vad unga tycker är viktigt. I en del kommuner har Lupp flyttat upp ungdomspolitiska frågor på dagordningen. För flertalet kommuner har Lupp också gett underlag för politiska beslut. Ett antal kommuner har använt resultaten i Lupp och formulerat mål som sedan förts in i budgetplanerna och kommunernas förvaltningar har uppmanats att göra handlingsplaner med ungdomsperspektiv. Lupp upplevs ha gett tyngd och argument för att ungas upplevelse av sin situation och framtid är viktig, och att ungas delaktighet är något kommunen måste arbeta aktivt med. I Kalmar län använder elva kommuner resultaten från LUPP som underlag i utvecklingen av den regionala ungdomspolitiken.

Utifrån de svar kommunerna ger på frågan om vad Lupp bidragit till konstaterar Ungdomsstyrelsen att kommunerna genom Lupp fått ett hjälpmedel i arbetet med att lägga ett ungdomsperspektiv på kommunala frågor.

Det är framför allt tre framgångsfaktorer som framstår som viktiga för ett framgångsrikt arbete med Lupp. Det handlar om:

- förankring på alla nivåer i kommunen
- tydlig ansvarsfördelning
- att involvera ungdomarna i hela arbetsprocessen.

En fungerande samverkan mellan skola, uppdragskontoren, politiker och tjänstemän är viktig i genomförandet av Luppundersökningar. Politikernas förhållningssätt till Lupp är också av betydelse för att resultaten ska leda till åtgärder och insatser. Resultaten ska inte bara presenteras och diskuteras, utan också leda till åtgärder i den mån det är möjligt. Genom att använda enkätsvaren och koppla dessa till andra studier kan Lupp sättas in i ett större perspektiv. Lupp bör göras med jämna mellanrum, t.ex. vart tredje tre år, och bli en del i kommunens kvalitets- och uppföljningsarbete av ungdomspolitikerna.

Ungdomars delaktighet i arbetet skapar bättre förutsättningar att lyckas med Lupp. Kommuner som genomfört LUPP påtalar betydelsen av att unga ska vara delaktiga i hela arbetsprocessen. Hur unga ska ha möjlighet att delta och hur de ska få information om Lupp bör ingå i planeringen av arbetet med Lupp. Mötesplatser där unga får diskutera med tjänstemän och politiker, som konferenser eller uppföljningsdagar, är viktiga.

Kontoret gör den bedömningen att LUPP är ett lämpligt uppföljningsverktyg att använda vid uppföljning och genomförande av ungdomspolitiska programmet. Frågorna i LUPP har bärighet på många av nämndernas ansvarsområden. Resultaten är tillgängliga genom att de finns att hämta på webben, även efter att undersökningen genomförts, och resultaten kan jämföras med övriga kommuner som genomför LUPP. LUPP kompletterar Landstinget i Uppsala läns undersökning Liv och hälsa. För skolår 7-9 och gymnasiet kan webbaserad enkätundersökning användas, för åldersgruppen 19-25 år (unga vuxna) kan olika metoder användas; brevenkätundersökning baserat på slumpmässigt stratifierat urval eller webbenkät på uppsala.se.

Kommunens kostnader avser planering, implementering och informationsinsatser och analys av resultatet. Under genomförande- och analysfasen krävs en projektledare på ca 50% tjänst under en sexmånadersperiod, kostnad ca 320 tkr, under det år undersökningen genomförs. I det fall undersökningen genomförs vart tredje år, som Ungdomsstyrelsen föreslår, blir kostnaden per mandatperiod 80 tkr. Då LUPP är ett planeringsinstrument för hela Uppsala kommun bör ersättning för kostnaden för projektledare, informationsinsatser och uppföljning av kommunstyrelsen tillföras samordnande nämnd, alternativt delas mellan berörda nämnder. Uppföljningsarbetet bör in i ramen för kommunens system med nämndernas bokslutsarbete bli en del av nämndernas kvalitets- och uppföljningsarbete.

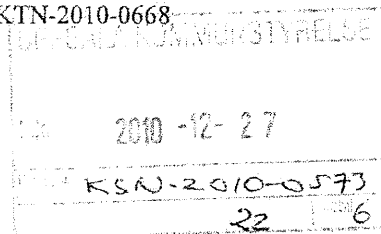
Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Carola Helenius-Nilsson
Direktör

Handläggare
Strömberg Annika

Datum
2010-12-16

Diarienummer
KTN-2010-0668

Kommunstyrelsen

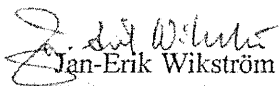
**Motion från Erik Pelling och Bengt Sandblad (båda S) om
kunskapsbaserad ungdomspolitik. Dnr KSN-2010-0573**

Yttrande

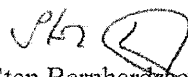
Kulturnämnden har tagit del av rubricerat ärende och vill här anföra följande.

Kulturnämnden anser att det vore intressant för Uppsala kommun att delta i Lokal Uppföljning av UngdomsPolitiken, LUPP. Då ansvaret för barn- och ungdomspolitik finns hos barn- och ungdomsnämnden samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden anser kulturnämnden att det är upp till dessa nämnder att eventuellt genomföra en sådan undersökning samt ansvara för sammanställningar av framkomna resultat. Kulturnämnden kan via sina verksamheter bidra till att sprida enkäten men inte ansvara för arbetet i övrigt eller bekosta enkäten.

Kulturnämnden

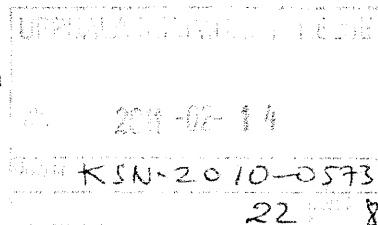
Jan-Erik Wikström
Kulturnämndens ordförande

Sten Bernhardtsson
Direktör, chef för kulturkontoret

Handläggare
Ekström MichaelDatum
2011-02-08Diarienummer
FNN-2010-0341

Kommunstyrelsen

Remiss - Motion från Erik Pelling och Bengt Sandblad (båda S) om kunskapsbaserad ungdomspolitik. KSN-2010-0573**Sammanfattning**

Kommunstyrelsen har hemställt till fritids- och naturvårdsnämnden om yttrande i rubricerat ärende. Yttrandet ska ha inkommit till kommunledningskontoret senast den 1 feb. FNN har fått anstånd till dagen för protokollsjustering den 7 februari.

Motionärerna föreslår kommunfullmäktige besluta "att uppdra till fritids- och naturvårdsnämnden, kulturnämnden, barn- och ungdomsnämnden samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden att i samråd och regelbundet delta i den nationella LUPP-undersökningen". Motionen har remitterats till samtliga dessa nämnder.

Fritids- och naturkontoret bedömer att LUPP – lokal uppföljning av ungdomspolitiken – kan utgöra ett mycket bra verktyg i strävan att leva upp till de övergripande mål och formuleringar som återfinns i kommunens styrdokument och som knyter an till demokrati, delaktighet och inflytande, inte minst när det gäller barn och unga.

Kontoret menar att LUPP – då den också ställer explicita frågor om fritiden – kan vara ett bra komplement till de andra enkäter/undersökningar som kontoret gjort under senare tid, men där inte barn och unga själva givits tillfälle att direkt och på egen hand svara på frågor eller ge uttryck för sina egna önskemål.

Det är också fritids- och naturkontorets bedömning att just ett tvärspektoriellt arbetssätt – inte minst när det gäller barn och unga – dels kan öka kvaliteten i arbetet (där man också ser till hela individen), dels ligger mycket väl i linje med de tydliga ambitioner som finns angående ett mer processorienterat arbete i Uppsala kommun.

Ärendet

Erik Pelling och Bengt Sandblad föreslår i sin motion om en kunskapsbaserad ungdomspolitik att fritids- och naturvårdsnämnden, kulturnämnden, barn- och ungdomsnämnden samt

utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, i samråd och regelbundet, ska delta i den nationella LUPP-undersökningen (lokal uppföljning av ungdomspolitiken).

I november 2009 överlämnade regeringen en ungdomspolitisk strategi till riksdagen. I denna slås målen för regeringens ungdomspolitik fast: "alla ungdomar ska ha verklig tillgång till välfärd och till inflytande". Regeringen skriver på sin hemsida:

"Ungas delaktighet leder till bättre beslut

Att ungdomar ges möjlighet att delta aktivt i samhället är inte bara en rättighetsfråga. Ungdomars erfarenheter och perspektiv är också en viktig resurs för de som fattar beslut på alla nivåer i samhället."

Och vidare:

"Stöd till kommunerna för lokalt ungdomsinflytande

Myndigheten Ungdomsstyrelsen har fått i uppdrag att stödja arbetet med hur ungdomar utövar inflytande i landets kommuner och landsting."

En del av det stöd som Ungdomsstyrelsen erbjuder kommunerna är den s k LUPP-undersökningen som genomförts sedan 2001. Under perioden 2003-2008 har 96 kommuner genomfört LUPP och i en utvärdering av arbetet med LUPP anger 32 % av 85 svarande kommuner att de är "mycket nöjda" och 68 % att de är "nöjda" med LUPP.¹

LUPP är en enkät som har utvecklats av Ungdomsstyrelsen i samråd med kommunrepresentanter och forskare. Merparten av frågorna kommer från etablerade undersökningar och är testade i flera omgångar. Undersökningen är anpassad för tre olika åldersgrupper: skolår 7-9, gymnasiet och unga vuxna 19-25 år.

Delaktighet och inflytande är två centrala ord i regeringens ungdomspolitik som också återkommer i Uppsala kommuns egna styrdokument.

Inledningsvis kan konstateras att "andelen barn och ungdomar under 18 år (2011-2014) kommer att vara ... c:a 22 procent"². Mer än var femte uppsalabo, eller nästan 45 000 kommuninvånare, tillhör således gruppen barn och ungdomar.

Av Hållbarhetspolicyens övergripande inriktningsmål har åtminstone tre av målen en tydlig koppling till just delaktighet och inflytande:

- Uppsalaborna är delaktiga i samhällsutvecklingen och har förtroende för demokratin
- Uppsalaborna är jämställda
- Uppsalaborna har ett hälsosamt liv

Under rubriken Dialog mellan medborgarna och kommunen (IVE 2011-2014) står det:

¹ Ungdomsstyrelsens skrifter 2010:4

² IVE 2011-2014

"En ständig dialog mellan medborgarna och kommunen är ett centralt inslag i den lokala demokratin samtidigt som den utvecklar och förbättrar kommunens verksamhet. Dialogen sker i många former. Nya och traditionella kanaler – tillsammans med media – underlättar dialogen och gör det enklare för alla medborgare att delta i och påverka verksamheterna."

I IVE 2011-2014, kapitel 5, Policy för hållbar utveckling; Områden som behöver vidareutvecklas, står det:

"Uppsala kommun uppmuntrar delaktighet genom att skapa mötesplatser där människor har möjlighet att aktivt delta i samhällslivet. För att skapa förtroende för demokratin ska människor mötas med öppenhet för olika åsikter, särskilt i frågor som har stor betydelse i deras liv. Fokus bör läggas på grupper som idag är mindre delaktiga."

I kapitel 6.3, Fritid och Kultur; Barn och ungdom, står det:

"Särskild uppmärksamhet ska fästas på värden som barn och ungas delaktighet och inflytande; drogfria miljöer samt mångfald, integration, jämställdhet och minskat utanförskap."

I kapitel 6.4, Pedagogisk verksamhet; Fokus på framgångsfaktorer, står det:

"Uppsala är en kunskapsstad ... (och) tillit till deras (bl a barns) förmåga ska vara en ledstjärna i arbetet".

Det barn- och ungdomspolitiska programmet för Uppsala kommun utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter och de fyra fundamenten i denna konvention: barnets rätt till likvärdiga villkor, barnets bästa i främsta rummet, barnets rätt till liv och utveckling och barnets rätt till inflytande och delaktighet.

Ett av programmets övergripande mål är att "alla barn och ungdomar i Uppsala kommun känner delaktighet och har inflytande i frågor som rör dem".

I programmet slås fast att det

"samlar och tydliggör kommunens vilja och inriktning när det gäller barn och ungdomar. Programmet lyfter fram barn- och ungdomsperspektivet som mycket betydelsefullt i samtliga kommunala verksamheter och i kommunens samarbete med andra aktörer. Programarbetet är starten på ett tydligare och mer samlat arbetssätt – en process – kring frågor för barn och ungdomar."

En viktig utgångspunkt för den nationella ungdomspolitiken är att den är *sektorsövergripande*. Det handlar om att ha ett helhetsperspektiv på ungdomars levnadsförhållanden och göra val utifrån *målgruppens behov*, inte utifrån en enskild sektors.³

Ett viktigt steg i arbetet med att utveckla den kommunala ungdomspolitiken bör vara att skaffa sig kunskap om hur ungdomarna har det och vad de tycker är viktigt. Och här bedömer kontoret att LUPP-enkäten kan vara ett mycket bra komplement till t ex Mötesplatsen och Liv

³ Ungdomsstyrelsens hemsida 17 dec 2010; FNKs kursiveringar

och Hälsa Ung då den ställer frågor kring centrala delar av livet: fritid, skola, politik och inflytande, trygghet, hälsa, arbete och framtid.

Att ställa frågor t ex genom LUPP, är nu inte bara att "skaffa sig kunskap". I samma slag målgrupperna för enkäten får möjlighet att svara på frågor som rör deras liv och framtid skapas också en del av det som skänker en känsla av delaktighet och möjligen också inflytande. Viktiga, tillkommande faktorer är dock att återkoppling sker till dem som deltagit och – inte minst – att barn och unga i slutändan upplever att det man själva sagt faktiskt i någon grad påverkar, inte bara vad som sägs, utan också vad som de facto görs.

Utifrån erfarenheterna som andra kommuner redan gjort kan man till de övergripande framgångsfaktorerna föra vikten av att målgrupperna i största möjliga mån finns med i hela LUPP-processen; ett genuint tvärsektoriellt tänkande; en bred politisk enighet och vilja att utveckla den kommunala ungdomspolitikens samt att relevanta resurser avsätts för arbetet.

Det senare handlar om två tidsperspektiv. I det korta tidsperspektivet ska enkäten genomföras, vilket mycket väl kan göras som ett tämligen väl avgränsat projekt med väl definierade resurser. I det långa perspektivet handlar det om att ta hand om resultatet av enkäten så att det på ett tydligt och påtagligt sätt beaktas inför de beslut som tas inom kommunens olika ansvarsområden. Det senare blir då mer en fråga som måste tas om hand av den reguljära verksamheten.

På ett mer konkret plan kan ett samarbete se ut så här⁴:

"Ungdomsstyrelsen skickar ut en inbjudan och frågar vilka som vill vara med. Någon månad senare får kommunerna besked. Därefter arrangerar Ungdomsstyrelsen en obligatorisk utbildningskonferens där vi går igenom arbetsprocessen tillsammans med deltagarna. Sedan förankrar representanterna metoden i kommunen. Själva genomförande av undersökningen görs under hösten och vintern. Att skriva rapporten motsvarar ungefär en månads heltidsarbete.

Kommunen får fri tillgång till tre åldersanpassade versioner av enkäten och ett analysprogram på webben. Ungdomsstyrelsen hjälper till med utbildning, konferenser och löpande stöd i form av telefonkontakt, e-post och besök i kommunen. Vi sparar svaren på vår server. När undersökningen är färdig levererar vi datamaterialet. Kommunerna står själva för eventuella tryckkostnader för pappersenkäterna och slutrapporten."

På Ungdomsstyrelsens hemsida finns mer att läsa om LUPP (sök på LUPP) och inte minst kan man där ta del av andra kommuners rapporter efter att ha arbetat med LUPP (sök på LUPP-rapport): <http://www.ungdomsstyrelsen.se/main/0.2071..00.html>

Kommunalekonomiska konsekvenser

Även om Ungdomsstyrelsen erbjuder både enkätverktyg och annat stöd, så måste kommunen själv ställa upp med resurser för processledning och administration. Ungdomsstyrelsens

⁴ ibid

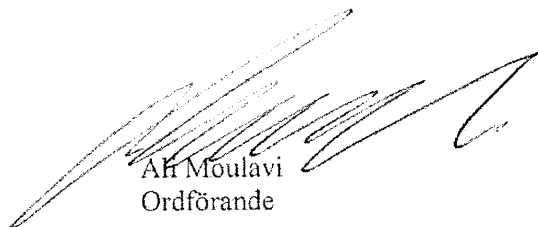
bedömning, baserad på mångårig erfarenhet, är att det "uppskattningsvis krävs 25 procent av en tjänst i ett år samt en månad för rapportskrivning om kommunen gör arbetet internt"⁵, dvs minimum någonstans kring fyra månader totalt eller en utgiftspost på mellan 150-200 tkr.

I Karlstad, som genomförde LUPP 2008/2009, avsatte man, vid sidan av arbetstimmar, 300 tkr för genomförandet av själva enkäten (strikt hanterat som projekt). Dessa fördelade sig på 115 tkr till konsult för själva enkäten och rapportskrivningen; 115 tkr för 25 % projektledning och 70 tkr för produktion av rapport. Ifråga om arbetstid avsattes 425 tim för arbetsledning och 20-45 tim för var och en av tre övriga projektdeltagare. Tiden för styr- och referensgrupp är inte tillgänglig. I Halmstad avsatte man 320 tkr för liknande kostnadsposter, vilket dock bedömdes vara i underkant. I Borås ligger den beräknade tiden i nivå med den avsatt i Karlstad. Här finns dock inga uppgifter om andra kostnader.

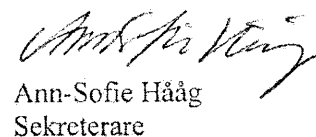
Givet de relativt färskas erfarenheterna från Karlstad, Halmstad och i viss mån Borås bör en rimlig kostnadsram för genomförandet av själva enkäten, inklusive rapportproduktion, sättas till 300 tkr (att delas av fyra nämnder). Personalmässigt torde 25-30 % av en heltidstjänst behövas för ledning och samordning av enkätens genomförande.

På inkomstsidan, och långsiktigt, står främst immateriella värden som just barns och ungas upplevelse av ökad delaktighet och ökat inflytande.

Fritids- och naturvårdsnämnden

Ali Moulavi
Ordförande

Ann-Sofie Hååg
Sekreterare

⁵ Ungdomsstyrelsens hemsida 21 dec 2010

Handläggare

Datum
2011-03-24Diarienummer
BUN-2010-0335

Kommunstyrelsen

BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN	
2011-04-05	
KSN-2010-0573	
221	2011-04-05

Yttrande – Motion från Erik Pelling och Bengt Sandblad (båda S) om kunskapsbaserad ungdomspolitik, KSN-2010-0573

Barn- och ungdomsnämnden anser inte informationen som vi kan få via LUPP är något som vi efterfrågar.

Enkäterna är långa och beräknas ta upp till en timme att besvara. De svarande förväntas lämna ingående uppgifter om sig själva och sina familjer. En del frågor är så ingående att vi anser att tillstånd från föräldrarna att delta i enkäten måste finnas om enkäten skall genomföras. Vi tror också att de mycket ingående frågorna kan upplevas som främmande för elever med bakgrund i andra länder än Sverige.

Undersökningen är administrativt betungande. Enligt förslaget behövs en halvtidstjänst under sex månader för att genomföra undersökningen.

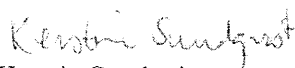
Om en enkät skall genomföras bör man ha klart för sig syftet med enkäten och vad den kommer att leda till. Den som genomför en enkät har ett ansvar gentemot uppgiftslämnaren. Ungdomsstyrelsen anger att om "kommuner ska kunna fatta bra beslut är det viktigt med kunskap om hur unga i kommunen har det och vad de tänker om sin tillvaro". Vi anser detta vara alltför generellt. Det motiverar inte det omfattande frågeformuläret på 26-29 sidor (sidantalet olika för olika åldrar) med oerhört detaljerade frågor inom vitt skilda ämnen som tex familj, skola, fritid, hälsa, alkoholvanor, arbete och framtid.

Barn- och ungdomsnämnden anser att vi får kunskap om ungdomar och deras tankar på många sätt redan idag, bland annat genom enkäter som genomförs i uppföljningssyfte. Barn- och ungdomsnämnden önskar inte genomföra LUPP.

Barn- och ungdomsnämnden

Cecilia Forss
Ordförande

Kerstin Sundqvist
Sekreterare

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se

☒ GYMNASIET
UNGDOMSENKÄTEN LUPP

Årtal (skriv hela året t.ex. 2010)

2 0 1 0

FRÅGOR OM:

FRITID • SKOLA • POLITIK • INFLYTANDE • TRYGGHET • HÄLSA • ARBETE • FRAMTID

TILL DIG SOM SKA FYLLA I ENKÄTEN!

Den här enkäten handlar om ungdomars makt och välfärd i din kommun. Vi kommer att ställa frågor om boende, inflytande, arbete, hälsa, trygghet med mera. Syftet med enkätundersökningen är att din kommun ska kunna se vad som behöver göras för att förbättra ungdomars livssituation. Genom att fylla i den här enkäten bidrar du till att kommunen får viktig kunskap om ungdomar!

När du fyller i enkäten är det viktigt att du svarar på alla frågor som du kan svara på. Om det kommer en fråga som du inte kan svara på, så hoppar du över den och går vidare till nästa fråga.

Lycka till!

FÖRST NÅGRA FRÅGOR OM DIG, DIN FAMILJ OCH DITT BOENDE

När vi ställer frågor om dina föräldrar menar vi de som du själv betraktar som dina föräldrar, oavsett om de är dina biologiska föräldrar eller inte. Om du inte kan svara på vissa frågor i enkäten så hoppar du bara över dem. Kom ändå ihåg att det är mycket viktigt för kommunen att du svarar på det du kan.

A1. Vilket år är du född?

(skriv hela året, t.ex. 1993)

A2. Är du tjej eller kille?

- ☐ tjej
☐ kille

A3. Vem bor du tillsammans med?

(här kan du bara sätta ett kryss)

- ☐ bor med båda mina föräldrar
☐ bor ibland hos pappa och ibland hos mamma
☐ bor enbart med en av mina föräldrar
☐ bor själv
☐ bor med pojkvän/flickvän
☐ bor med kompisar
☐ inget alternativ stämmer för mitt boende

A4. Hur bor du?

Om du bor på flera ställen, välj då det alternativ som stämmer bäst med var du oftast bor.
(här kan du bara sätta ett kryss)

- ☐ villa, gård eller radhus
☐ lägenhet med förstahandskontrakt
☐ lägenhet i andra hand
☐ studentrum/studentlägenhet
☐ inneboende/inackorderad
☐ inget alternativ stämmer för mitt boende

A5. Vad har du för postnummer?

(fem siffror)

A6.1 Var är du och dina föräldrar födda?

(sätt ett kryss på varje rad)

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	☐	☐	☐	☐
Din mamma	☐	☐	☐	☐
Din pappa	☐	☐	☐	☐

A6.2 Om du inte är född i Sverige, hur länge har du bott här?

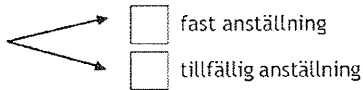
- ☐ jag är född i Sverige
- ☐ 10 år eller längre
- ☐ 4-9 år
- ☐ 0-3 år

A7. Är du svensk medborgare?

- ☐ ja
- ☐ nej

A8. Vilken är din nuvarande sysselsättning?

Vi vill först veta vad din huvudsakliga sysselsättning är. Med huvudsaklig sysselsättning menas det du i huvudsak gör på veckodagarna. Senare kommer frågor om utbildning och extrajobb på fritiden. Kryssa för det alternativ som stämmer bäst in på din situation.
(här kan du bara sätta ett kryss)

- ☐ jag går i gymnasiet
- ☐ jag går i grundskolan
- ☐ jag studerar svenska för invandrare
- ☐ jag går på komvux
- ☐ jag går på folkhögskola
- ☐ jag går en annan utbildning på dagtid
- ☐ jag är föräldraledig
- ☐ jag gör värnplikt eller civilplikt
- ☐ jag är arbetslös
- ☐ jag deltar i arbetsmarknadsprogram/åtgärd
- ☐ jag arbetar deltid
- ☐ jag arbetar heltid
- ☐ timmar/vecka
- ☐ fast anställning
- ☐ tillfällig anställning

A9.1 Om du studerar, vad heter den skola du går i?**A9.2 Vilken årskurs går du i?**

- ☐ åk 1
- ☐ åk 2
- ☐ åk 3

Nu vill vi veta om du har ett extrajobb eller studerar på kvällar och helger. Hemarbete som hör ihop med den sysselsättning du har angivit ovan, räknas inte.

A10. Har du extrajobb på kvällar eller helger?

- ☐ ja
☐ nej

A11. Deltar du i någon utbildning på kvällar eller helger?

- ☐ ja
☐ nej

A12. Vilken är din mammas nuvarande sysselsättning?

Välj det alternativ som passar bäst om det finns flera som stämmer in på din mamma.
(här kan du bara sätta ett kryss)

- ☐ arbetar
☐ studerar
☐ mammaledig
☐ arbetslös
☐ pensionerad/förtidspensionerad
☐ sjukskriven
☐ annat
☐ vet inte

A13. Vilken är din pappas nuvarande sysselsättning?

Välj det alternativ som passar bäst om det finns flera som stämmer in på din pappa.
(här kan du bara sätta ett kryss)

- ☐ arbetar
☐ studerar
☐ pappaledig
☐ arbetslös
☐ pensionerad/förtidspensionerad
☐ sjukskriven
☐ annat
☐ vet inte

A14. Vilken är din mammas högsta avslutade utbildning?

(här kan du bara sätta ett kryss)

- ☐ gick inte ut grundskolan
 - ☐ grundskola eller motsvarande
 - ☐ gymnasieskola eller motsvarande
 - ☐ yrkesutbildning efter gymnasiet
 - ☐ universitet eller högskola
 - ☐ vet inte
-

A15. Vilken är din pappas högsta avslutade utbildning?

(här kan du bara sätta ett kryss)

- ☐ gick inte ut grundskolan
 - ☐ grundskola eller motsvarande
 - ☐ gymnasieskola eller motsvarande
 - ☐ yrkesutbildning efter gymnasiet
 - ☐ universitet eller högskola
 - ☐ vet inte
-

A16. Vilket bostadsområde bor du i?

(om du bor i fler än ett område så skriver du det där du oftast bor)

FRITID

Nu kommer några frågor om din fritid. Med fritid menas tiden utanför skolarbetet eller arbetet, beroende av vad du gör som huvudsaklig sysselsättning. Vi vill veta hur mycket fritid du har, vad du gör på din fritid samt vad du vill ha ut av din fritid. Allt detta är viktigt för kommunen att veta när de ska utveckla fritidsverksamheten för unga.

B1. Hur mycket fritid har du?

- ☐ jag känner ofta att jag har så mycket fritid att jag inte vet vad jag ska göra med min tid
- ☐ jag känner att jag har lagom med fritid och att jag hinner med att göra det jag vill
- ☐ jag känner ofta att jag har så lite fritid att jag inte vet hur jag ska hinna med det jag vill

B2. Hur mycket, av det du är intresserad av, finns det att göra på fritiden?

- ☐ det finns väldigt mycket att göra
- ☐ det finns ganska mycket att göra
- ☐ det finns ganska lite att göra
- ☐ det finns väldigt lite/ingenting att göra

B3. Tycker du att det saknas fritidsmöjligheter, i så fall vilka?

(ge max tre exempel)

Exempel 1:

Exempel 2:

Exempel 3:

B4. När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då OFTAST vara?

(här kan du sätta högst två kryss)

- ☐ hemma hos varandra
- ☐ på ett café
- ☐ på ett ungdomens hus, en fritidsgård eller liknande
- ☐ på en restaurang, pub, bar eller liknande
- ☐ i en idrottshall/sporthall eller på annat ställe i samband med idrott
- ☐ utomhus
- ☐ i en föreningslokal
- ☐ inte på någon av ovanstående platser

B5. Tycker du att det saknas ställen att vara på för dig och dina kompisar? Skriv i så fall vilka.
(ge max tre exempel)

Exempel 1:

Exempel 2:

Exempel 3:

B6. Hur ofta gör du följande saker på din fritid?

(sätt ett kryss på varje rad. I vissa alternativ finns två eller flera aktiviteter med, t.ex. "Tränar dans/spelar teater". Om du endast gör en av de aktiviteterna, t.ex. spelar teater, så svarar du hur ofta du gör just det. Om du både tränar dans och spelar teater så svarar du hur ofta du gör det sammanlagt.)

	Varje dag	Varje vecka	Varje månad	Varje år	Aldrig
Idrottar/motionerar i klubb eller förening	☐	☐	☐	☐	☐
Idrottar/motionerar men inte i klubb eller förening	☐	☐	☐	☐	☐
Går på sportevenemang utan att delta själv	☐	☐	☐	☐	☐
Umgås med kompisar	☐	☐	☐	☐	☐
Deltar i föreningsverksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Går på café	☐	☐	☐	☐	☐
Går på restaurang/pub/bar	☐	☐	☐	☐	☐
Går på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	☐	☐	☐	☐	☐
Går på konsert	☐	☐	☐	☐	☐
Går på teater/musikal/dansuppvisning	☐	☐	☐	☐	☐
Går på museum/utställning	☐	☐	☐	☐	☐
Går runt på stan med kompisar	☐	☐	☐	☐	☐
Går på fest	☐	☐	☐	☐	☐
Är ute i naturen	☐	☐	☐	☐	☐
Fiskar/jagar	☐	☐	☐	☐	☐
Sjunger/spelar instrument/skapar musik	☐	☐	☐	☐	☐
Tränar dans/spelar teater	☐	☐	☐	☐	☐
Målar/syr eller annan skapande verksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Spelar datorspel/tv-spel	☐	☐	☐	☐	☐
Surfar/chattar på internet	☐	☐	☐	☐	☐
Spelar om pengar på internet	☐	☐	☐	☐	☐
Besöker bibliotek (inte på skoltid)	☐	☐	☐	☐	☐
Åker skateboard/snowboard (under säsongen)	☐	☐	☐	☐	☐
Mekar med bilar/motorcyklar/båtar/skotrar/andra tekniska saker	☐	☐	☐	☐	☐
Spelar rollspel/levande rollspel	☐	☐	☐	☐	☐
Läser	☐	☐	☐	☐	☐
Skriver	☐	☐	☐	☐	☐
Hjälper till hemma med mat/städning/trädgård/tvätt/snöskottning/bil m.m	☐	☐	☐	☐	☐

B7. Finns det något du skulle vilja göra på din fritid som du inte gör på grund av att du är kille eller tjej?

- ☐ ja
☐ nej
☐ vet inte

Nu kommer några frågor om medlemskap i föreningar/klubbar. Vi vill veta om du är passiv eller aktiv medlem och om du har något förtroendeuppdrag.

- Om du är medlem men inte deltar i några möten, träningar eller andra aktiviteter så är du *passiv medlem*.
- Om du deltar i möten, träningar eller andra aktiviteter så är du *aktiv medlem*.
- Om du dessutom har blivit vald till en styrelse eller liknande i föreningen/klubben så har du ett *förtroendeuppdrag*. Om du har ett förtroendeuppdrag så utgår vi från att du även är aktiv medlem. Därför behöver du endast kryssa ett alternativ på varje rad.

B8. Är du just nu medlem i någon/några av följande föreningar?

(här kan du sätta högst ett kryss på varje rad)

	Jag är inte medlem	Jag är passiv medlem	Jag är aktiv medlem	Jag har ett förtroendeuppdrag
Idrottsförening/klubb	☐	☐	☐	☐
Skolförening	☐	☐	☐	☐
Friluftsförening	☐	☐	☐	☐
Religiös förening/församling	☐	☐	☐	☐
Kulturförening t.ex. musik/dans/teater	☐	☐	☐	☐
Hobbyförening t.ex. motor/slöjd/häst/hund	☐	☐	☐	☐
Politiskt parti/ungdomsförbund t.ex. Folkpartiet/SSU	☐	☐	☐	☐
Förening/organisation för samhällsfrågor	☐	☐	☐	☐
Datorförening/spelförening t.ex. Sverok	☐	☐	☐	☐
Supporterklubb	☐	☐	☐	☐
Annan	☐	☐	☐	☐

☐ Jag har aldrig varit medlem i någon förening

B9. I hur stor utsträckning upplever du att du kan vara med och påverka föreningens verksamhet? Den här frågan handlar om den förening där du är mest aktiv.

- ☐ i den utsträckning jag vill
☐ i mindre utsträckning än vad jag vill
☐ jag vill inte påverka föreningens verksamhet

Nu kommer några frågor om resor och internationell erfarenhet.

B10. Har du under de senaste 12 månaderna gjort någon semesterresa eller nöjesresa som varat minst en vecka?

- ☐ ja, inom Sverige
- ☐ ja, utomlands
- ☐ nej
-

B11. Har du varit utanför Sverige utan sällskap av dina föräldrar?

- ☐ ja, mer än 6 gånger
- ☐ ja, 5-6 gånger
- ☐ ja, 3-4 gånger
- ☐ ja, 1-2 gånger
- ☐ nej, aldrig → om du svarat nej, gå direkt till fråga B13
-

B12. Vilket av följande har du gjort när du har varit utomlands?

(här kan du sätta flera kryss)

- ☐ arbetat
- ☐ studerat (även språkresa eller kort kurs)
- ☐ varit volontär (innebär en typ av organiserat arbete, ofta med liten eller ingen lön)
- ☐ varit på ungdomsutbyte
- ☐ varit på semester
- ☐ besökt släkt eller vänner
- ☐ annat
-

B13. Om du inte har arbetat, studerat, varit volontär eller varit på ungdomsutbyte utomlands, vad behövs för att du ska göra det?

(här kan du sätta flera kryss)

- ☐ det spelar ingen roll, jag är inte intresserad av något av det
- ☐ jag skulle behöva mer pengar
- ☐ jag skulle behöva mer information om hur jag ska göra för att komma iväg
- ☐ att mina föräldrar tillåter det
- ☐ annat

SKOLA

Nu kommer några frågor om skolan. Ditt svar på frågorna bidrar till att skapa en bild av hur ungdomar upplever skolan.

>> Om du inte går i skolan, gå direkt till fråga C9 >>

Ange vilket program du går på. I Sverige finns det många olika inriktningar inom varje program. Vi vill bara att du ska ange det program som ligger i grunden till den eventuella inriktning som du går. Om du exempelvis läser *samhällsvetenskapliga programmet* med *internationell inriktning* så kryssar du bara för *samhällsvetenskap*.

C1. På vilket gymnasieprogram går du?

(här kan du bara sätta ett kryss)

- ☐ barn- och fritid
- ☐ bygg
- ☐ el
- ☐ energi
- ☐ estetiska
- ☐ fordons
- ☐ handel- och administration
- ☐ hantverk
- ☐ hotell- och restaurang
- ☐ individuella
- ☐ industri
- ☐ international baccalaureate
- ☐ livsmedel
- ☐ media
- ☐ naturbruk
- ☐ naturvetenskap
- ☐ omvårdnad
- ☐ samhällsvetenskap
- ☐ teknik
- ☐ annat program. Vilket?

Följande frågor avser den bostad du använder under veckorna, de dagar du går i skolan.

C2. Bor du i samma kommun som du går i skolan i?

☐ ja

☐ nej, jag bor i (ange kommun)

C3. Har du varit tvungen att flytta för att kunna gå i den skola som du går i nu?

☐ ja, jag har flyttat från (ange kommun)

☐ nej

C4. Här följer några påståenden om skolan. Hur tycker du att det är i din skola?

(sätt ett kryss på varje rad)

	Stämmer mycket bra	Stämmer ganska bra	Stämmer varken bra eller dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer mycket dåligt
Det är bra stämning i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Mobbning är ett problem i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Om en elev mobbar en annan elev agerar skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Främlingsfientlighet är ett problem i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Sexuella trakasserier är ett problem i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Elever och lärare bemöter varandra med respekt i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Om en lärare kränker en elev agerar skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Pojkar får bättre möjligheter än flickor	☐	☐	☐	☐	☐
Flickor får bättre möjligheter än pojkar	☐	☐	☐	☐	☐
Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd	☐	☐	☐	☐	☐
Elevrådet tas på allvar och lyssnas på av personalen i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns tillräckligt många ämnen att välja på inom elevens val/individuella valet	☐	☐	☐	☐	☐

C5. Vad tycker du om de här sakerna i din skola?

(sätt ett kryss på varje rad)

	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra eller dåligt	Ganska dåligt	Mycket dåligt
Skolmiljön	☐	☐	☐	☐	☐
Skolbiblioteket	☐	☐	☐	☐	☐
Skolmaten	☐	☐	☐	☐	☐
Ditt schema	☐	☐	☐	☐	☐
Möjligheten att få extra hjälp och stöd om du behöver det	☐	☐	☐	☐	☐

I denna del vill vi både veta hur mycket du VILL vara med och bestämma och hur mycket du FÅR vara med och bestämma i skolan.

C6. Hur mycket VILL du som elev vara med och bestämma om?

(sätt ett kryss på varje rad)

	Väldigt mycket	Ganska mycket	Ganska lite	Väldigt lite/ingenting
Vad du får lära dig	☐	☐	☐	☐
Vilka böcker/läromedel ni ska ha	☐	☐	☐	☐
Hur ni ska arbeta, t.ex. grupparbete/projektarbete	☐	☐	☐	☐
Skolmiljön inne, t.ex. klassrum och uppehållsrum	☐	☐	☐	☐
Skolmiljön ute, t.ex. skolgården	☐	☐	☐	☐
Reglerna i skolan	☐	☐	☐	☐
Läxorna	☐	☐	☐	☐
Proven	☐	☐	☐	☐
Skolmaten	☐	☐	☐	☐
Schemat	☐	☐	☐	☐

C7. Hur mycket FÅR du som elev vara med och bestämma om?

(sätt ett kryss på varje rad)

	Väldigt mycket	Ganska mycket	Ganska lite	Väldigt lite/ingenting
Vad du får lära dig	☐	☐	☐	☐
Vilka böcker/läromedel ni ska ha	☐	☐	☐	☐
Hur ni ska arbeta, t.ex. grupparbete/projektarbete	☐	☐	☐	☐
Skolmiljön inne, t.ex. klassrum och uppehållsrum	☐	☐	☐	☐
Skolmiljön ute, t.ex. skolgården	☐	☐	☐	☐
Reglerna i skolan	☐	☐	☐	☐
Läxorna	☐	☐	☐	☐
Proven	☐	☐	☐	☐
Skolmaten	☐	☐	☐	☐
Schemat	☐	☐	☐	☐

C8. Brukar du skolka?

- ☐ nej
- ☐ ja, någon gång per termin
- ☐ ja, någon gång i månaden
- ☐ ja, flera gånger i månaden
- ☐ ja, flera gånger i veckan

C9. Vad tycker du om den information du fått inför valet av gymnasieprogram?

- ☐ mycket bra
- ☐ ganska bra
- ☐ varken bra eller dålig
- ☐ ganska dålig
- ☐ mycket dålig
- ☐ jag har inte fått någon information

C10. Vad tycker du om den information du fått om fortsatta studier på universitet och val av yrke?

- ☐ mycket bra
- ☐ ganska bra
- ☐ varken bra eller dålig
- ☐ ganska dålig
- ☐ mycket dålig
- ☐ jag har inte fått någon information

POLITIK, SAMHÄLLE OCH INFLYTANDE

Nu kommer några frågor som handlar om ditt intresse för samhällsfrågor, politiskt deltagande, viktiga politiska satsningar samt inflytande i samhället.

D1. Hur intresserad är du av politik?

- ☐ mycket intresserad
- ☐ ganska intresserad
- ☐ inte särskilt intresserad
- ☐ inte alls intresserad

D2. Har du någon gång det senaste året deltagit i någon av följande aktiviteter, eller kan du tänka dig att göra det?

(sätt ett kryss på varje rad)

	Det har jag gjort	Det har jag inte gjort, men kan tänka mig att göra	Det skulle jag aldrig göra
Skriva på en namninsamling	☐	☐	☐
Ta kontakt med någon politiker	☐	☐	☐
Skriva insändare	☐	☐	☐
Bära märken/symboler som uttrycker en åsikt	☐	☐	☐
Delta i bojkotter/köpstrejker	☐	☐	☐
Delta i lagliga demonstrationer	☐	☐	☐
Vara medlem i ett politiskt parti	☐	☐	☐
Chatta/debattera politik på internet	☐	☐	☐
Delta i olagliga demonstrationer/aktioner	☐	☐	☐
Måla politiska slagord på allmän plats	☐	☐	☐
Ockupera byggnader	☐	☐	☐
Skada andras/allmän egendom i protest	☐	☐	☐

D3. Tänk dig att du är politiker och bestämmer i den kommun där du bor. Vad är viktigast att satsa på? Markera med kryss de fyra områden som du tycker att det är viktigast att kommunen satsar på.

(här kan du sätta högst fyra kryss)

- ☐ arbete mot kriminalitet
- ☐ arbete mot främlingsfientlighet och rasism
- ☐ bostäder för unga
- ☐ idrottsanläggningar
- ☐ arbetsmiljö i skolan
- ☐ arbete för miljön
- ☐ gator, vägar och cykelbanor
- ☐ lika lön för lika arbete för män och kvinnor
- ☐ kollektivtrafik, t.ex. bussar och tåg
- ☐ arbete för att minska användandet av alkohol och droger bland unga
- ☐ skapa arbeten för unga
- ☐ ställen där ungdomar kan träffas
- ☐ stöd till föreningar
- ☐ stöd till kulturverksamheter för unga
- ☐ djurens rättigheter
- ☐ sjukvård
- ☐ skola
- ☐ barnomsorg
- ☐ äldreomsorg
- ☐ fritidsaktiviteter
- ☐ ungas psykiska hälsa

Nu kommer några frågor om DITT INTRESSE AV att påverka din kommuns verksamhet. Vi undrar också om du tycker att du KAN påverka. Verksamheter som bedrivs av kommunen är t.ex. förskola, skola, kultur- och fritidsaktiviteter (t.ex. museer, idrottsanläggningar och fritidsgårdar) och stads- och bostadsplanering (t.ex. parker och cykelvägar).

D4. Hur stor möjlighet tycker du att du själv har att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen?

- ☐ mycket stora möjligheter
- ☐ ganska stora möjligheter
- ☐ ganska små möjligheter
- ☐ mycket små möjligheter/inga möjligheter alls
- ☐ vet inte

D5. Vill du vara med och påverka i frågor som rör den kommun där du bor?

☐ ja → D6. Vad vill du påverka? (gå sedan direkt till fråga D8.)

☐ nej

D7. Vilken är anledningen till att du inte vill vara med och påverka?
(här kan du sätta flera kryss)

- ☐ jag kan för lite om hur jag ska göra
- ☐ jag är inte tillräckligt intresserad
- ☐ jag har inte tid
- ☐ jag tror inte att det spelar någon roll, de som bestämmer lyssnar nog inte i alla fall
- ☐ jag är på väg att flytta från kommunen
- ☐ annat

D8. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?

(här kan du sätta flera kryss)

- ☐ personlig kontakt/någon jag känner
- ☐ politiskt parti eller politiskt ungdomsförbund
- ☐ förening eller organisation
- ☐ medierna
- ☐ tjänstemän eller politiker
- ☐ någon organiserad ungdomsgrupp som jobbar med inflytande (exempelvis ungdomsråd eller ungdomsfullmäktige)
- ☐ vill inte påverka
- ☐ annat
- ☐ vet inte

D9. Hur viktigt tycker du att det är att beslutsfattare i kommunen och grupper av ungdomar träffas och diskuterar?

- ☐ mycket viktigt
- ☐ ganska viktigt
- ☐ varken viktigt eller oviktigt
- ☐ inte särskilt viktigt
- ☐ inte alls viktigt

D10. Skulle DU vilja träffa beslutsfattare i kommunen?

- ☐ ja
☐ nej
-

D11. Hur intresserad är du av samhällsfrågor?

- ☐ mycket intresserad
☐ ganska intresserad
☐ inte särskilt intresserad
☐ inte alls intresserad
-

D12. Hur intresserad är du av vad som händer i andra länder?

- ☐ mycket intresserad
☐ ganska intresserad
☐ inte särskilt intresserad
☐ inte alls intresserad

TRYGGHET

Nu kommer några frågor om trygghet, våld och mobbning.

E1. Om du tänker tillbaka på det senaste halvåret, har något av följande hänt dig?

(här kan du sätta flera kryss)

- ☐ jag har inte vågat gå ut
- ☐ någon har hotat mig
- ☐ någon har stulit från mig
- ☐ jag har blivit utsatt för misshandel
- ☐ jag har blivit utsatt för sexuellt våld/utnyttjande
- ☐ inget av detta har hänt mig

E2. Känner du dig trygg på följande ställen?

(sätt ett kryss på varje rad)

	Ja, alltid	Ja, oftast	Nej
Utomhus i mitt bostadsområde på dagen	☐	☐	☐
Utomhus i mitt bostadsområde på kvällen	☐	☐	☐
På väg till eller från skolan	☐	☐	☐
I klassrummet	☐	☐	☐
På rasterna i skolan	☐	☐	☐
På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	☐	☐	☐
På diskotek eller annat nöjesställe	☐	☐	☐
Ute på stan, på allmän plats	☐	☐	☐
På buss, tåg, tunnelbana eller liknande	☐	☐	☐
I hemmet	☐	☐	☐

Vi undrar om du har blivit mobbad eller utfrysst. Med *mobbning* menar vi att någon/några flera gånger under en längre tid hotar eller säger/skriver elaka och obehagliga saker. Mobbning kan också vara när någon/några slår, knuffar, sparkar eller håller fast någon annan mot hans eller hennes vilja. Enstaka slagsmål/konflikter mellan elever är inte mobbning. Med *utfrysning* menar vi att någon som vill vara med de andra inte får det.

E3. Har du blivit mobbad eller utfrysst det senaste halvåret?

- ☐ nej —————> om du svarat nej, gå direkt till fråga E5
- ☐ ja
-

E4. Var hände detta?

(här kan du sätta flera kryss)

- ☐ utomhus i mitt bostadsområde på dagen
- ☐ utomhus i mitt bostadsområde på kvällen
- ☐ på väg till eller från skolan
- ☐ i klassrummet
- ☐ på rasterna i skolan
- ☐ på träningen
- ☐ i en föreningslokal
- ☐ på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande
- ☐ på diskotek eller annat nöjesställe
- ☐ ute på stan, på allmän plats
- ☐ på buss, tåg, tunnelbana eller liknande
- ☐ i hemmet
- ☐ i någon annans bostad
- ☐ via telefonsamtal, sms, e-post eller hemsida
- ☐ annat
-

E5. Har du själv deltagit i mobbning eller utfrysning det senaste halvåret?

- ☐ nej
- ☐ ja

HÄLSA

Nu kommer några frågor om hur du mår och hur du ser på din hälsa.

F1. Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?

- ☐ mycket bra
☐ ganska bra
☐ någorlunda
☐ ganska dåligt
☐ mycket dåligt

F2. Hur ofta är du sjuk?

- ☐ jag är inte sjuk lika ofta som andra
☐ jag är sjuk ungefär lika ofta som andra
☐ jag är sjuk oftare än andra

F3. Hur ofta har du haft följande besvär under det senaste halvåret?

(sätt ett kryss på varje rad)

	Varje dag	Flera gånger i veckan	En gång i veckan	Någon gång i månaden	Mer sällan eller aldrig
Huvudvärk	☐	☐	☐	☐	☐
Ont i magen	☐	☐	☐	☐	☐
Svårt att somna	☐	☐	☐	☐	☐
Känt dig stressad	☐	☐	☐	☐	☐
Trött under dagarna	☐	☐	☐	☐	☐
Sovit dåligt på natten	☐	☐	☐	☐	☐

F4. Hur ofta händer följande?

	Varje dag	Flera gånger i veckan	En gång i veckan	Någon gång i månaden	Mer sällan eller aldrig
Att du hoppar över frukosten	☐	☐	☐	☐	☐
Att du hoppar över lunchen	☐	☐	☐	☐	☐
Att du äter snabbmat	☐	☐	☐	☐	☐
Att du äter godis eller snacks	☐	☐	☐	☐	☐

F5. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?

- ☐ varje dag
☐ flera gånger i veckan
☐ en gång i veckan
☐ någon gång i månaden
☐ mer sällan eller aldrig

Nu kommer några frågor om tobak, alkohol och narkotika. Vi ställer flera frågor om både alkohol och narkotika. Även om du aldrig har använt något av det ber vi dig ändå att svara på alla frågorna.

F6. Hur ofta brukar du?

	Aldrig	En gång om året eller mer sällan	Några gångar per år	Någon gång i månaden	En gång i veckan	Flera gångar i veckan	Varje dag
Röka cigaretter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Snusa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dricka folköl	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dricka starköl/starkcider/ alkoläsk/vin/sprit	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

F7. Hur får du vanligen tag på alkohol?

(här kan du sätta högst tre kryss)

- ☐ dricker inte alkohol
- ☐ köper själv på systemet
- ☐ köper själv folköl
- ☐ från syskon
- ☐ från kompisar eller kompisars syskon
- ☐ från egna föräldrar (med lov)
- ☐ från egna föräldrar (utan lov)
- ☐ från annan vuxen (18 år eller äldre) som bjuder
- ☐ från annan vuxen (18 år eller äldre) som köper ut åt mig
- ☐ på restaurang, pub eller liknande
- ☐ tillverkar själv
- ☐ handlar i ett grannland (Danmark, Norge eller Finland)
- ☐ på annat sätt

F8. Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad?

- ☐ aldrig
- ☐ en gång om året eller mera sällan
- ☐ några gånger per år
- ☐ någon gång i månaden
- ☐ ett par gånger i månaden
- ☐ någon gång i veckan

F9. Får du dricka alkohol för dina föräldrar?

- ☐ ja
☐ nej
☐ vet inte

F10. Har du någon gång?

	Nej	Ja, en gång	Ja, 2-10 gånger	Ja, 11-20 gånger	Ja, mer än 20 gånger
Använt hasch eller marijuana	☐	☐	☐	☐	☐
Använt annan narkotika än hasch eller marijuana	☐	☐	☐	☐	☐

F11. Hur gammal var du när du (om någonsin) gjorde följande saker för första gången?

[illegible]

Nu kommer några frågor om orättvis behandling. Med orättvis behandling menar vi att någon eller några medvetet har behandlat dig orättvist på ett allvarligt sätt.

F12. Har du det senaste halvåret upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du känt dig kränkt?

- ☐ nej, aldrig ————— om du svarat nej, gå direkt till fråga G1
- ☐ ja, någon gång
- ☐ ja, flera gånger

F13. Jag blev orättvist behandlad i kontakt med:

(här kan du sätta flera kryss)

- ☐ sjukvården
- ☐ polisen/rättsväsendet
- ☐ socialtjänsten
- ☐ arbetsförmedlingen
- ☐ försäkringskassan
- ☐ restaurang/diskotek/pub/bar
- ☐ organisation eller förening
- ☐ skolans personal
- ☐ andra elever/studenter
- ☐ arbetsgivare
- ☐ arbetskamrater
- ☐ någon i min familj
- ☐ annan privatperson
- ☐ annat

F14. Av vilken orsak blev du orättvist behandlad?

(här kan du sätta flera kryss)

- ☐ utländsk bakgrund/hudfärg
- ☐ kön
- ☐ sexuell läggning
- ☐ ålder
- ☐ utseende
- ☐ funktionsnedsättning
- ☐ religion
- ☐ annat
- ☐ vet inte

ARBETE

Nu kommer några frågor om extrajobb, sommarjobb och arbete i framtiden.

G1. Tidigare i enkäten frågade vi dig om du har något extrajobb. Om du inte har det, har du då försökt att få ett extrajobb utan att lyckas?

- ☐ ja
☐ nej
-

G2. Hade du ett sommarjobb i somras?

- ☐ ja
☐ nej

→ **G3.** Hur fick du ditt sommarjobb?

(Här kan du bara sätta ett kryss. Välj det som passar dig bäst.)

- ☐ genom någon i min egen familj
☐ genom annan släkting eller folk jag känner
☐ genom arbetsförmedlingen
☐ genom kommunen
☐ sökte utannonserad tjänst
☐ kontaktade själv arbetsplatsen
☐ på annat sätt

→ **G4.** Har du försökt få ett sommarjobb utan att lyckas?

- ☐ ja
☐ nej
-

G5. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

- ☐ ja
☐ nej
☐ vet inte
-

G6. Har någon av dina föräldrar ett eget företag?

- ☐ ja
☐ nej
☐ vet inte

FRAMTID

Nu kommer några frågor om hur du ser på din framtid och om vad du har tänkt göra i framtiden.

H1. Om du hade alla möjligheter, vad skulle du då HELST göra direkt efter gymnasiet?

(här kan du bara sätta ett kryss)

- ☐ studera på högskola eller universitet i Sverige
 - ☐ studera utomlands
 - ☐ studera på komvux
 - ☐ studera på folkhögskola
 - ☐ jobba här i kommunen eller i en kommun i närheten
 - ☐ jobba någon annanstans i Sverige
 - ☐ jobba utomlands
 - ☐ åka ut och resa
 - ☐ bo kvar hemma och bara ta det lugnt, sedan får jag se vad jag ska göra
 - ☐ annat
 - ☐ vet inte
-

H2. Vad TROR du att du kommer att göra direkt efter gymnasiet?

(här kan du bara sätta ett kryss)

- ☐ studera på högskola eller universitet i Sverige
- ☐ studera utomlands
- ☐ studera på komvux
- ☐ studera på folkhögskola
- ☐ jobba här i kommunen eller i en kommun i närheten
- ☐ jobba någon annanstans i Sverige
- ☐ jobba utomlands
- ☐ åka ut och resa
- ☐ bo kvar hemma och bara ta det lugnt, sedan får jag se vad jag ska göra
- ☐ annat
- ☐ vet inte

H3. Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?

- ☐ ja
- ☐ nej → om du svarat nej, gå direkt till fråga H6
- ☐ vet inte
-

H4. Varför kan du tänka dig att flytta från kommunen?

(här kan du sätta högst två kryss)

- ☐ jobb
- ☐ studier
- ☐ flick-/pojkvän eller kompisar
- ☐ vill prova på något nytt
- ☐ annat
- ☐ vet inte
-

H5. Vad tror du skulle kunna få dig att flytta tillbaka?

(här kan du sätta högst två kryss)

- ☐ jobb
- ☐ studier
- ☐ flick-/pojkvän eller kompisar
- ☐ närheten till släkt och familj
- ☐ bostadssituationen i kommunen
- ☐ bättre miljö för mina barn att växa upp i
- ☐ annat
- ☐ vet inte
- ☐ ingenting kan få mig att flytta tillbaka
-

H6. Om du hade alla möjligheter, var skulle du då HELST vilja bo om tio år?

(här kan du bara sätta ett kryss)

- ☐ där jag bor nu
- ☐ i en storstad i Sverige
- ☐ i en mindre stad eller tätort i Sverige
- ☐ på landsbygden i Sverige
- ☐ utomlands
- ☐ vet inte

H7. Vilken är den högsta utbildning som du planerar att gå?

(här kan du bara sätta ett kryss)

- ☐ grundskola eller motsvarande
- ☐ gymnasieskola eller motsvarande
- ☐ yrkesutbildning efter gymnasiet
- ☐ universitet eller högskola
- ☐ annan utbildning
- ☐ vet inte

H8. Hur ser du allmänt på framtiden för din egen del?

Svara med hjälp av skalan här under. (här kan du bara sätta ett kryss)

Är mycket
positiv

Varken eller

Är mycket
negativ1
☐2
☐3
☐4
☐5
☐6
☐7
☐

Nu har du svarat på alla frågor.

Finns det, utöver de frågor som du nu har svarat på, något mer som din kommun borde veta för att kunna göra kommunen till en bättre plats att leva i? Skriv fritt men kortfattat.

Tack så mycket för hjälpen!

Liv och hälsa - ung 2011

7

Ditt liv och din hälsa

Landstinget i Uppsala län gör den här undersökningen tillsammans med länets kommuner.

Undersökningen har genomförts 3 gånger tidigare, 2005, 2007 och 2009.

Med hjälp av svaren i enkäten vill vi kunna beskriva ungdomars liv och hälsa. Frågeformuläret delas ut till alla elever i grundskolans årskurs 7 och 9 och i gymnasieskolans årskurs 2.

Din medverkan är viktig!

Din medverkan i undersökningen är naturligtvis frivillig. Men genom att medverka i undersökningen ger du många svar på hur ungdomar har det idag. Därför är det viktigt att du svarar ärligt. Ingen kan kontrollera hur just du har svarat. Därför ber vi er att inte prata med varandra under tiden som ni fyller i formuläret.

Hur fyller jag i formuläret?

Sätt ett kryss ☒ i den ruta som stämmer bäst för dig.

Kryssa bara i en ruta om inte annat anges.

Om du råkar sätta kryss i fel ruta, stryk över hela rutan och sätt därefter kryss i rätt ruta.

Det är viktigt att du besvarar alla frågor. Om du är osäker, välj då det alternativ som stämmer bäst för dig. Ofta kan det vara det första du tänkte på!

När du fyllt i formuläret

Skriv **inte** ditt namn på formuläret. Den elev som sats lämnar in sin enkät klistrar igen kuvertet.

Kuvert skickas sedan oöppnat till landstinget.

Kan någon se dina svar?

Ingen kan i efterhand koppla svar till dig som person.

Ingen vet vilken elev som har fyllt i vilket formulär. Frågeformulären ska bearbetas av samhällsmedicinska enheten på landstinget. Numren på formulären kan inte kopplas ihop med dig som person men talar om vilken skola svaret kommer ifrån. Resultaten från undersökningen redovisas i tabeller och diagram där inga enskilda individers svar kan utläsas.

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

+

+

A1 Är du pojke eller flicka?

- ☐ Pojke
☐ Flicka

A2 Hur gammal är du?

- ☐ 12 år eller yngre
☐ 13 år
☐ 14 år
☐ 15 år eller äldre

A3 I vilken kommun bor du?

☐ Enköping	☐ Tierp	☐ Östhammar
☐ Heby	☐ Uppsala	☐ Annan kommun
☐ Håbo	☐ Älvkarleby	☐

A4 Vad har du för postnummer? (Om du bor på flera ställen välj det där du sov senast.)
(Fem siffror)

--	--	--	--	--

A5 Var är du/dina föräldrar födda? (Sätt ett kryss i varje kolumn)

	Du själv	Pappa	Mamma
Sverige	☐	☐	☐
Norden	☐	☐	☐
Europa	☐	☐	☐
Utanför Europa	☐	☐	☐

A6 Vem bor du tillsammans med?

- ☐ Bor med båda mina föräldrar
- ☐ Bor med andra vuxna än mina föräldrar
- ☐ Bor ibland hos mamma och ibland hos pappa
- ☐ Bor enbart med en av mina föräldrar
- ☐ Bor själv
- ☐ Bor med flickvän/pojkvän eller kompisar
- ☐ Inget alternativ stämmer för mitt boende

A7 Hur bor du? (Om du bor på flera ställen välj det där du sov senast.)

- ☐ I hyreslägenhet
- ☐ I bostadsrätt (lägenhet som ägs)
- ☐ I radhus, kedjehus eller villa
- ☐ Annat boende

+

+

+

+

A8 Vad gör din pappa?

- ☐ Arbetar
☐ Är sjukskriven/sjukpensionär
☐ Arbetslös
☐ Studerar
☐ Är barnledig/hemmaman
☐ Annat / Vet inte

A9 Vad gör din mamma?

- ☐ Arbetar
☐ Är sjukskriven/sjukpensionär
☐ Arbetslös
☐ Studerar
☐ Är barnledig/hemmafru
☐ Annat / Vet inte

A10 Hur noga är det hemma hos dig med följande saker?*(Sätt ett kryss på varje rad)*

	Mycket noga	Ganska noga	Inte så noga	Inte nog alls
Att säga var du går.....	☐	☐	☐	☐
Att du sköter skolarbetet.....	☐	☐	☐	☐
När du skall vara hemma	☐	☐	☐	☐
När du skall lägga dig	☐	☐	☐	☐
Att du hjälper till hemma.....	☐	☐	☐	☐
Att du inte skolkar	☐	☐	☐	☐
Hur du uppför dig mot andra människor	☐	☐	☐	☐

A11 Har du någon riktigt nära vän?

- ☐ Ja
☐ Nej

A12 Har du lätt eller svårt att få nya vänner?

- ☐ Mycket lätt
☐ Lätt
☐ Svårt
☐ Mycket svårt

+

+

+

+

A13 Ta ställning till följande påståenden?

	Stämmer helt och hållet	Stämmer ganska bra	Stämmer varken bra eller dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer inte alls
Jag kan prata med någon av mina föräldrar om nästan allt	☐	☐	☐	☐	☐
Mina föräldrar frågar mig vad jag tycker innan de tar beslut om saker som påverkar mig	☐	☐	☐	☐	☐
Mina föräldrar lägger märke till om jag gjort något bra och berömmar mig	☐	☐	☐	☐	☐
Jag kan prata med någon av mina föräldrar om droger	☐	☐	☐	☐	☐
Jag kan prata med någon av mina föräldrar om tankar kring liv och död	☐	☐	☐	☐	☐
Familjen samlas varje dag t.ex. vid måltid eller kring annan aktivitet	☐	☐	☐	☐	☐

+

+

+

+

Frågor om din hälsa

B1 Hur mår du?

- ☐ Mycket bra
☐ Bra
☐ Varken bra eller dåligt
☐ Dåligt
☐ Mycket dåligt

B2 Hur nöjd är du med ditt liv?

- ☐ Veldigst nöjd
☐ Nöjd
☐ Varken nöjd eller missnöjd
☐ Missnöjd
☐ Veldigst missnöjd

B3 Hur lång är du? (Ange hela cm)

--	--	--

 cm

B4 Hur mycket väger du? (Ange hela kg)

--	--	--

 kg

B5 Hur ofta har du under de senaste tre månaderna upplevt följande?

(Sätt ett kryss på varje rad)

	Aldrig	Sällan	Ibland	Ofta	Alltid
Huvudvärk (Ej migrän)	☐	☐	☐	☐	☐
Migrän	☐	☐	☐	☐	☐
Ont i magen	☐	☐	☐	☐	☐
Öronsus/Tinnitus	☐	☐	☐	☐	☐
Trötthet	☐	☐	☐	☐	☐
Värk i nacke/axlar/skuldror	☐	☐	☐	☐	☐
Värk i rygg/höfter	☐	☐	☐	☐	☐
Värk i händer/knän/ben/fötter	☐	☐	☐	☐	☐
Stressad	☐	☐	☐	☐	☐
Nervös	☐	☐	☐	☐	☐
Ängslig/orolig	☐	☐	☐	☐	☐
Nedstämd	☐	☐	☐	☐	☐
Lycklig	☐	☐	☐	☐	☐

B6 Hur upplever du dina tänder och munhälsa?

- ☐ Bra
☐ Varken bra eller dålig
☐ Dålig

+

+

+

+

B7 Hur ofta har du under de senaste två veckorna använt läkemedel mot ...?*(Sätt ett kryss på varje rad)*

	Aldrig	Någon enstaka gång	Dagligen eller nästan dagligen
Receptfria läkemedel mot huvudvärk eller annan smärta	☐	☐	☐
Receptbelagda läkemedel mot huvudvärk eller annan smärta	☐	☐	☐
Receptbelagda läkemedel mot depression, sömnstörning eller ångest ..	☐	☐	☐

B8 Har du någon av följande funktionsnedsättningar?*(Sätt ett kryss på varje rad)*

	Nej	Ja
Hörselnedsättning	☐	☐
Synnedsättning som inte kan korrigeras med glasögon eller linser	☐	☐
Rörelsehinder	☐	☐
Läsvårigheter, skrivsvårigheter, dyslexi	☐	☐
Neuropsykiatrisk sjukdom, t.ex. ADHD	☐	☐
Annat	☐	☐

B9 Hur ofta har du under de senaste tre månaderna haft följande besvär?*(Sätt ett kryss på varje rad)*

	Aldrig	Sällan	Ibland	Ofta	Alltid
Svårt att somna	☐	☐	☐	☐	☐
Orolig sömn	☐	☐	☐	☐	☐
Haft mardrömmar	☐	☐	☐	☐	☐
Varit ihållande trött	☐	☐	☐	☐	☐

B10 Hur många timmar sover du i genomsnitt per natt under vardagar samt lördag/söndag?*(Sätt ett kryss i varje kolumn)*

	Vardagar	Lördag/söndag
Mindre än 5 timmar	☐	☐
5-6 timmar	☐	☐
7-8 timmar	☐	☐
9-10 timmar	☐	☐
Mer än 10 timmar	☐	☐

B11 Har du under de senaste tre månaderna upplevt*(Sätt ett kryss på varje rad)*

	Nej	Ja, en gång	Ja, 2 ggr eller fler
att någon behandlat dig på ett nedlåtande sätt	☐	☐	☐
att någon visat dig sin uppskattning	☐	☐	☐
att någon behandlat dig orättvist på grund av ditt kön	☐	☐	☐
att någon behandlat dig orättvist på grund av din sexuella läggning	☐	☐	☐

B12 Har du någon gång blivit fysiskt eller psykiskt illa behandlad av någon vuxen (t.ex. slagen eller kränkt).

- ☐ Nej
☐ Ja, en gång
☐ Ja, flera gånger

+

+

+

+

Mobil- och datoranvändning

C1 Har dina föräldrar satt upp några regler för ditt Internetanvändande (t.ex. hur mycket, hur länge du får surfa, vilka sidor och spel du får besöka/använda)?

- ☐ Nej
☐ Ja

C2 Brukar du vara uppkopplad mot Internet på natten?

- ☐ Nej
☐ Ja

C3 Hur umgås du oftast med dina vänner?

- ☐ Via socialamedier, t.ex. facebook, sms, e-post
☐ Vi träffas, t.ex. hemma, på fritidsgård eller ute

C4 Har du under de senaste tre månaderna *blivit utsatt* för mobbing, hot eller trakasserier via mobiltelefon, Facebook, Twitter eller andra socialamedier?

- ☐ Nej
☐ Ja, en gång
☐ Ja, flera gånger

C5 Har du under de senaste tre månaderna *utsatt* någon för mobbing, hot eller trakasserier via mobiltelefon Facebook, Twitter eller andra socialamedier?

- ☐ Nej
☐ Ja, en gång
☐ Ja, flera gånger

Skador

C6 Har du under det senaste året blivit skadad eller råkat ut för någon olycka och fått åka till vårdcentral, tandläkare eller sjukhus?

- ☐ Nej
☐ Ja, en gång
☐ Ja, 2 gånger eller fler

Levnadsvanor & fritid

C7 Hur ofta äter du följande måltider under en vanlig vecka? (Sätt ett kryss på varje rad)

	Varje dag	4-6 dagar	1-3 dagar	Sällan/aldrig
Frukost	☐	☐	☐	☐
Lagad lunch	☐	☐	☐	☐
Lagad mat på kvällen....	☐	☐	☐	☐

C8 Hur många dagar i veckan äter du lunch i skolan?

- ☐ 4-5 dagar
☐ 1-3 dagar
☐ Mer sällan eller aldrig

+

+

+

+

C9 Kan du simma 200 meter?

- ☐ Ja
☐ Nej
☐ Vet inte

C10 Hur mycket rör du dig i snitt per dag t.ex. går, cyklar eller idrottar?

- ☐ Mindre än 15 minuter per dag
☐ 15-29 minuter per dag
☐ 30-59 minuter per dag
☐ En timme eller mer per dag

C11 Hur ofta brukar du träna på din fritid, mer än 30 minuter, så att du blir andfådd/svettas?

- ☐ Varje dag
☐ 4-6 gånger i veckan
☐ 2-3 gånger i veckan
☐ En gång i veckan
☐ 1-3 gånger i månaden
☐ Mindre än en gång i månaden
☐ Aldrig

C12 Skulle du vilja vara mer fysiskt aktiv?

- ☐ Nej
☐ Ja

C13 Hur ofta brukar du göra följande? (Sätt ett kryss på varje rad)

	Aldrig	Någon eller några ggr/år	Några ggr/månad	Minst en gång/vecka	Nästan varje dag
Cykla eller gå till skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Cykla eller gå till dina fritidsaktiviteter	☐	☐	☐	☐	☐
Äta snabbmat, t.ex. pizza, hamburgare, pommes frites eller kebab	☐	☐	☐	☐	☐
Äta/dricka godis, chips, ostbågar, läsk eller liknande ..	☐	☐	☐	☐	☐
Äta frukt, grönsaker eller bär	☐	☐	☐	☐	☐

C14 Använder du.....?

	Åker inte	Alltid / nästan alltid	Då och då	Aldrig / nästan aldrig
bilbälte när du åker bil	☐	☐	☐	☐
cykelhjälm när du cyklar	☐	☐	☐	☐
hjälm när du åker moped/MC...	☐	☐	☐	☐

+

+

+

+

C15 Är du medlem i någon/några av följande föreningar?

	Jag är inte medlem	Jag är passiv medlem	Jag är aktiv medlem
Idrottsförening/klubb.....	☐	☐	☐
Skolförening	☐	☐	☐
Kulturförening t.ex. musik/dans/teater	☐	☐	☐
Hobbyförening t.ex. motor/slöjd/djur	☐	☐	☐
Förening för samhällsfrågor t.ex. Greenpeace	☐	☐	☐
Politiskt parti / ungdomsförbund.....	☐	☐	☐

Tobak, Alkohol och Narkotika**D1 Röker du?**

- ☐ Nej, jag har aldrig rökt → *Fortsätt till fråga D4*
☐ Nej, men jag har provat → *Fortsätt till fråga D4*
☐ Nej, jag har slutat röka
☐ Ja, jag röker någon gång ibland
☐ Ja, jag röker dagligen

D2 Hur får/fick du tag i cigaretter? (Fler alternativ kan anges)

- ☐ Från äldre syskon
☐ Från kompisar
☐ Från förälder
☐ Från annan vuxen
☐ Köper själv i affär/kiosk

D3 Får du röka för dina föräldrar?

- ☐ De vet inte om att jag röker
☐ Nej
☐ Ja, för ena
☐ Ja, för båda
☐ Jag vet inte

D4 Förekommer tobaksrökning hemma i bostaden hos dig?

- ☐ Nej, aldrig
☐ Ja, ibland (1-3 gånger/månad)
☐ Ja, ofta (1-4 gånger/vecka)
☐ Ja, dagligen

D5 Har du rökt vattenpipa någon gång?

Aldrig	1 gång	2-10 ggr	11-20 ggr	mer än 20 ggr
☐	☐	☐	☐	☐

+

+

D6 Snusar du?

- ☐ Nej, jag har aldrig snusat
- ☐ Nej men jag har provat
- ☐ Nej, jag har slutat snusa
- ☐ Ja, jag snusar någon gång ibland
- ☐ Ja, jag snusar dagligen

Här är några frågor om Dina alkoholvanor.

Vi är tacksamma om Du besvarar dem så noggrant och ärligt som möjligt genom att markera det alternativ som gäller för Dig.

Med "alkohol" menas "folköl", mellan-/starköl, alkoholstark cider, alkoholisk vin, starkvin och sprit.

D7 Hur ofta under de senaste 12 månaderna har du druckit alkohol?

- ☐ Aldrig → *Fortsätt till fråga D16*
- ☐ Varannan månad eller mer sällan
- ☐ Ungefär en gång i månaden
- ☐ 2-4 gånger i månaden
- ☐ 1-2 gånger i veckan eller mer

D8 Hur ofta händer det att du känner dig berusad när du dricker alkohol?

- ☐ Aldrig
- ☐ Sällan
- ☐ Någon gång ibland
- ☐ Nästan varje gång
- ☐ Varje gång

D9 Hur ofta under de senaste 12 månaderna har du druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?

- ☐ Aldrig eller någon enstaka gång
- ☐ Någon eller några gånger/år
- ☐ 1 gång/månad
- ☐ 2-3 gånger/månad
- ☐ 1 gång/vecka
- ☐ Några gånger/vecka
- ☐ Dagligen eller nästan dagligen

D12 Får du dricka alkohol för dina föräldrar?

- ☐ De vet inte om att jag dricker alkohol
- ☐ Nej
- ☐ Ja, för ena
- ☐ Ja, för båda
- ☐ Jag vet inte

+

+

D13 Har du blivit skadad eller råkat illa ut på grund av att du druckit alkohol? (t.ex. olyckor, bråkat med vänner, slagits, haft oönskat/oskyddat sex, blivit bestulen, rånad, förlorat värdesaker m.m.)

Aldrig
☐

1 gång
☐

2 ggr
☐

3-4 ggr
☐

5 ggr eller mer
☐

D14 Hur får du tag i alkohol? (Fler alternativ kan anges)

- ☐ Från äldre syskon
- ☐ Från kompisar
- ☐ Från förälder
- ☐ Från annan vuxen
- ☐ Köper själv på Systembolag/ restaurang/ bar
- ☐ Annat sätt

D16 Har du sniffat eller boffat någon gång?

Aldrig
☐

1 gång
☐

2-10 ggr
☐

11-20 ggr
☐

mer än 20 ggr
☐

D18 Känner du till någon person som skulle kunna sälja eller ge dig narkotika?

- ☐ Nej
- ☐ Ja, det tror jag
- ☐ Ja, det vet jag säkert

D19 Har du någon gång använt narkotika? (Med narkotika avses t.ex. hasch, marijuana, amfetamin, heroin, kokain, LSD, GHB, exstacy eller liknande)

- ☐ Nej
- ☐ Ja

D23 Hur får du tag i narkotika? (Fler alternativ kan anges)

- ☐ Från äldre syskon
- ☐ Från kompisar
- ☐ Från förälder
- ☐ Från annan vuxen
- ☐ Internet
- ☐ Annat sätt

D25 Använder dina kamrater narkotika?

- ☐ Nej
- ☐ Ja, någon enstaka av dem
- ☐ Ja, ungefär hälften av dem
- ☐ Ja, de flesta

+

+

Sex och samlevnad

E1 Har du haft sex?

- ☐ Nej —→ *Fortsätt till fråga E7*
☐ Ja

E2 När du hade sex första gången var det något du.....?

- ☐ verkligen ville
☐ ville ganska mycket
☐ som bara blev så
☐ inte ville men gjorde ändå
☐ som du blev tvingad till

E3 Hur många personer har du haft sex med?

- ☐ En person
☐ 2-4 personer
☐ 5 eller flera personer

E4 När du hade sex senast, använde Ni preventivmedel? (*Markera med ett eller flera kryss*)

- ☐ Nej, vi använde inget preventivmedel
☐ Ja, "Dagen efter piller"
☐ Ja, P-piller
☐ Ja, kondom
☐ Ja, annat preventivmedel

E5 Har du haft någon/några av följande sexuellt överförbara sjukdomar?

(*Sätt ett kryss på varje rad*)

	Nej	Ja
Kondylom	☐	☐
Herpes	☐	☐
Klamydia	☐	☐

E6 Har du någon gång under de senaste 12 månaderna testat dig för klamydia?

- ☐ Nej
☐ Ja, 1 gång
☐ Ja, 2 gånger
☐ Ja, fler än 2 gånger

E7 Har skolan gett dig kunskaper om hur sexuellt överförbara sjukdomar smittar?

- ☐ Mycket bra kunskaper
☐ Bra kunskaper
☐ Dåliga kunskaper
☐ Mycket dåliga kunskaper
☐ Inga kunskaper alls

+

+

E8 Har någon tagit på dig eller har du känt dig tvingad att ta på dem, på ett sexuellt sätt utan att du velat det?

- ☐ Nej
☐ Ja, en gång
☐ Ja, 2-4 gånger
☐ Ja, 5 eller fler gånger

E9 Har någon försökt eller haft sex med dig utan att du velat?

- ☐ Nej
☐ Ja, en gång
☐ Ja, 2-4 gånger
☐ Ja, 5 eller fler gånger

E10 Har du berättat för någon att du tvingats till sexuella handlingar?

(Sätt ett eller flera kryss)

- ☐ Jag har aldrig utsatts
☐ Ja, för syskon, kompis, flickvän eller pojkvän
☐ Ja, för förälder / närstående vuxen
☐ Ja, för personal inom skola, ungdomsmottagning, socialtjänst, polis eller liknande
☐ Ja, för BRIS, jourhavande kompis eller liknande
☐ Nej

E11 Har du besökt ungdomshälsan eller någon ungdomsmottagning? (ej klassbesök)

- ☐ Nej → *Fortsätt till fråga E13*
☐ Ja

E12 Av vilken/vilka anledningar har du sökt ungdomsmottagning/ungdomshälsan?

(Markera med ett eller flera kryss)

- ☐ Preventivmedelsrådgivning, graviditet eller könssjukdom
☐ Relationsproblem, sömnproblem, stressad, orolig eller deppig
☐ Annan anledning

E13 Hur gammal var du när du (om någonsin) gjorde följande saker för första gången?

(Sätt ett kryss på varje rad)

	Aldrig	11 år el. yngre	12 år	13 år	14 år	15 år el. äldre
Blev berusad av alkohol	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Snusade dagligen.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rökte cigaretter dagligen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rökte marijuana eller hasch	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sniffade	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hade sex	☐	☐	☐	☐	☐	☐

+

+

+

+

Om dig och skolan

F1 Hur väl stämmer följande påståenden för dig?

(Sätt ett kryss på varje rad)

	Stämmer precis	Stämmer ganska bra	Stämmer till viss del	Stämmer ganska dåligt	Stämmer inte alls
Jag gillar att vara i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Jag tycker skolarbetet är intressant	☐	☐	☐	☐	☐
Jag har kamrater i skolan som vill vara med mig	☐	☐	☐	☐	☐
Mina föräldrar uppmuntrar mig att göra bra ifrån mig i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
På min skola behöver ingen känna sig rädd eller hotad	☐	☐	☐	☐	☐

F2 Hur ofta stämmer följande?

(Sätt ett kryss på varje rad)

	Stämmer precis	Stämmer ganska bra	Stämmer till viss del	Stämmer ganska dåligt	Stämmer inte alls
Vi elever får vara med och bestämma vilka regler som ska gälla på skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Vi får hjälpa till att sköta om skolan	☐	☐	☐	☐	☐
Eleverna får vara med och påverka det man gör i skolan	☐	☐	☐	☐	☐

F3 Hur tycker du att nedanstående påståenden stämmer på de lärare du har?

(Sätt ett kryss på varje rad)

	Stämmer på nästan alla lärare	Stämmer på mer än hälften av lärarna	Stämmer på hälften av lärarna	Stämmer på mindre än hälften av lärarna	Stämmer nästan inte på någon lärare
De jobbar för att klasser och grupper ska fungera bra ihop	☐	☐	☐	☐	☐
De anstränger sig för att ingen elev ska bli utfrusen eller mobbad	☐	☐	☐	☐	☐
De är bra på att skapa arbetsro under lektionerna	☐	☐	☐	☐	☐
De är bra på att förklara sådant vi ska lära oss ..	☐	☐	☐	☐	☐
De är bra på att få oss att tänka själva	☐	☐	☐	☐	☐

F4 Hur väl stämmer detta?

(Sätt ett kryss på varje rad)

	Stämmer precis	Stämmer ganska bra	Stämmer till viss del	Stämmer ganska dåligt	Stämmer inte alls
Det är gott om utrymme i klassrummen	☐	☐	☐	☐	☐
Det är rent och trivsamt i klassrummen	☐	☐	☐	☐	☐
I klassrummen är det lugnt, man har arbetsro....	☐	☐	☐	☐	☐
Det är rent och fräscht i duschar och om- klädningsrum	☐	☐	☐	☐	☐
Det är rent och trevligt i matsalen	☐	☐	☐	☐	☐
Det är rent och snyggt på toalettterna	☐	☐	☐	☐	☐

+

+

+

+

F5 Röker skolpersonal på skolgården eller skolans närområde?

- ☐ Nej
- ☐ Ja
- ☐ Vet inte

F6 Röker eleverna på skolgården eller skolans närområde?

- ☐ Nej
- ☐ Ja
- ☐ Vet inte

F7 Har skolan en handlingsplan mot tobak?

- ☐ Nej
- ☐ Ja
- ☐ Vet inte

F8 Har skolan en handlingsplan mot mobbing och kränkande särbehandling?

- ☐ Nej
- ☐ Ja
- ☐ Vet inte

F9 Hur trivs du i skolan?

- ☐ Mycket bra
- ☐ Ganska bra
- ☐ "Så där"
- ☐ Ganska dåligt
- ☐ Mycket dåligt

F10 Har du någon form av stödundervisning, går i specialgrupp eller liknande?

- ☐ Nej
- ☐ Ja

F11 Hur många timmar läser du läxor i genomsnitt per vecka under terminerna?

- ☐ Läser inte läxor
- ☐ Mellan 1-5 timmar
- ☐ 6-10 timmar
- ☐ 11-15 timmar
- ☐ Mer än 15 timmar

F12 Brukar du skolka?

- ☐ Nej, aldrig
- ☐ Ja, någon gång under terminen
- ☐ Ja, en gång i månaden
- ☐ Ja, 2-3 gånger i månaden
- ☐ Ja, en gång i veckan
- ☐ Ja, flera gånger i veckan

+

+

F14 Har du känt obehag inför tanken att gå till skolan pga. rädsla för att råka i bråk under skoldagen?

- ☐ Nej
- ☐ Ja, en gång
- ☐ Ja, flera gånger

F15 Har du under den här *terminen* blivit slagen, sparkad eller utsatt för annat våld i skolan?

- ☐ Nej
- ☐ Ja, en gång
- ☐ Ja, flera gånger

F16 Har du den här *terminen* själv slagit, sparkat eller utsatt någon annan för våld i skolan?

- ☐ Nej
- ☐ Ja, en gång
- ☐ Ja, flera gånger

F17 Hur ofta har du blivit retad på allvar (mobbad) av någon/några av dina skolkamrater den här *terminen*?

- ☐ Aldrig
- ☐ Ja, en gång
- ☐ Ja, flera gånger

F18 Hur ofta har du retat någon annan på allvar (mobbat) under den här *terminen*?

- ☐ Aldrig
- ☐ Ja, en gång
- ☐ Ja, flera gånger

F19 Har du blivit kränkt eller illa behandlad av någon vuxen på skolan den här *terminen*?

- ☐ Nej
- ☐ Ja, en gång
- ☐ Ja, flera gånger

F20 Hur ser du på framtiden för din personliga del?

- ☐ Jag ser mycket ljust på framtiden
- ☐ Jag ser ganska ljust på framtiden
- ☐ Jag ser varken ljust eller mörkt på framtiden
- ☐ Jag ser ganska mörkt på framtiden
- ☐ Jag ser mycket mörkt på framtiden

F21 Hur stor möjlighet tycker du att du själv har att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen?

- ☐ Mycket stora möjligheter
- ☐ Stora möjligheter
- ☐ Ganska små möjligheter
- ☐ Mycket små möjligheter/inga möjligheter alls

F22 Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

- ☐ Nej
☐ Ja → *Fortsätt till fråga G1*

F23 Vilken är anledningen till att du inte vill vara med och påverka?

(Markera med ett eller flera kryss)

- ☐ Jag kan för lite om hur jag skall göra
☐ Jag är inte tillräckligt intresserad
☐ Jag har inte tid
☐ Jag tror inte det spelar någon roll, de som bestämmer lyssnar nog inte i alla fall
☐ Jag är på väg att flytta från kommunen
☐ Annat

G1 Hur ofta (om någonsin) ... (Sätt ett kryss på varje rad)

	Aldrig	En gång	2-4 gånger	5-10 gånger	Mer än 10 gånger
Har du eller har du haft spelskulder till andra?	☐	☐	☐	☐	☐
Har du tagit varor i varuhus, kiosk eller butik utan att betala?	☐	☐	☐	☐	☐
Har du tagit pengar hemma som inte varit dina?	☐	☐	☐	☐	☐
Har du stulit pengar eller saker från någon skolkamrat?...	☐	☐	☐	☐	☐
Har du hotat eller tvingat någon att ge dig pengar, mobiltelefon, cigaretter eller något annat?.....	☐	☐	☐	☐	☐
Har du varit med om att göra inbrott?.....	☐	☐	☐	☐	☐
Har du utan lov tagit en cykel?	☐	☐	☐	☐	☐
Har du varit med om att ta ett motordrivet fordon utan lov?	☐	☐	☐	☐	☐
Har du sålt eller köpt något som du vetat eller trott varit stulet?	☐	☐	☐	☐	☐
Har du med avsikt förstört eller varit med om att förstöra saker som fönsterrutor, gatulampor, bänkar, planteringar o.s.v?	☐	☐	☐	☐	☐
Har du varit med om att utan tillstånd klottra, graffitimåla eller skriva något med tusch eller sprayfärg på t.ex. en vägg?.....	☐	☐	☐	☐	☐
Har du deltagit i slagsmål på skolan?.....	☐	☐	☐	☐	☐
Har du olovligen burit kniv eller annat vapen i skolan? ...	☐	☐	☐	☐	☐
Har du olovligen burit kniv eller annat vapen på stan?.....	☐	☐	☐	☐	☐
Har du haft sex med någon mot dennes vilja?	☐	☐	☐	☐	☐
Har du smitit från betalning (t.ex. på bio, kafé, tåg eller buss)?	☐	☐	☐	☐	☐
Har du hotat eller tvingat någon till att göra något han/hon inte ville?	☐	☐	☐	☐	☐
Har du kört moppe/motorcykel/bil när du druckit alkohol?.....	☐	☐	☐	☐	☐
Har du åkt fast av polisen för något du gjort?.....	☐	☐	☐	☐	☐

+

+

G2 Hur ofta brukar du göra följande? (Sätt ett kryss på varje rad)

	Aldrig	Någon eller några ggr/år	Några ggr/mån	Minst en gång/vecka	Nästan varje dag
Spela data eller TV-spel	☐	☐	☐	☐	☐
Delta i spel eller lotteri om pengar (spelautomater, trav, triss, måltips etc)	☐	☐	☐	☐	☐
Idrotta eller motionera.....	☐	☐	☐	☐	☐
Vara ute i naturen, skog, sjö eller grönområden	☐	☐	☐	☐	☐
Läsa böcker för nöjes skull (räkna inte skollböcker) ..	☐	☐	☐	☐	☐
Annan hobby (spela instrument, sjunga, måla, skriva etc)	☐	☐	☐	☐	☐
Gå ut med kompisar på stan/centrum	☐	☐	☐	☐	☐
Gå ut på disco, kafé, etc	☐	☐	☐	☐	☐
Gå på fritidsgården	☐	☐	☐	☐	☐
Gå på biblioteket	☐	☐	☐	☐	☐
Gå på idrottsevenemang, som åskådare	☐	☐	☐	☐	☐
Gå på musikarrangemang	☐	☐	☐	☐	☐
Gå på museum/utställningar.....	☐	☐	☐	☐	☐
Ligga hemma och slappa/ sova (förutom nattetid).....	☐	☐	☐	☐	☐
Vara ensam.....	☐	☐	☐	☐	☐
Vara hemma med kompisar/hos kompisar på kvällen	☐	☐	☐	☐	☐

Här kan du skriva kommentarer till formuläret och undersökningen

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

+

+

FRITIDS- OCH NATURVÅRDSNÄMNDEN

Handläggare
Bretz Anders

Datum
2010-11-22

Diarienummer
FNN-2009-0026

Kommunstyrelsen

2010-11-29
KSN-2010-0490
31 3

**Remiss: Motion från Erik Pelling & Berit Ericsson (båda S) om att bygga färdigt cykelvägen till Bälinge via Ulva
KSN-2010-0490**

Sammanfattning

Planeringen av en gång och cykelväg mellan Uppsala och Ulva Kvarn har pågått i många år.

Etapp 1, sträckan Librobäck – Klastorp anlades 2006/2007.

Etapp 2, sträckan Klastorp – Ulva Kvarn ligger i dag som ett ärende hos fastighetsdomstolen för beslut efter berörda markägares överklagande över sträckningen av gång och cykelvägen.

När gång och cykelvägen är anlagd fram till Ulva Kvarn har Trafikverket tagit på sig ansvaret att bekosta fortsättningen fram till Bälinge.

Ärendet

Planerna att anlägga en gång- och cykelväg mellan Uppsala och Ulva Kvarn har funnits i många år.

Etapp 1, sträckan Librobäck – Klastorp färdigställdes 2006/2007.

Under 2008 ansökte Fastighetsnämnden om en förrättning hos Lantmäterimyndigheten om sträckan Klastorp – Ulva Kvarn.

Lantmäterimyndigheten beställde därefter en utredning av Ramboll om alternativa dragningar av gång- och cykelvägen.

Flera alternativ på dragningar presenterades men man fann till slut att bästa alternativet var längs Fyrisån på den västra sidan.

Denna sträcka skulle bli ca 3,7 km lång.

En anläggning av gång- och cykelvägen längs Fyrisån innebär en ökad tillgänglighet till det intressanta natur- och kulturlandskap som finns i området.

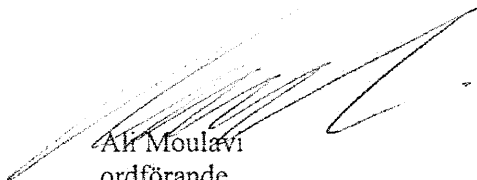
Förrättningsbeslutet om den västra dragningen fattades i augusti 2009.

Berörda markägare överklagade beslutet till Fastighetsdomstolen.

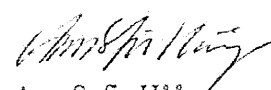
Ärendet ligger där idag i väntan på domstolens beslut.

En överenskommelse har träffats mellan Kommunen och Trafikverket om att när kommunen anlagt gång- och cykelvägen till Ulva Kvarn så tar Trafikverket på sig ansvaret för en fortsättning av vägen fram till Bälunge.

Fritids- och naturvårdsnämnden

Ali Moulavi
ordförande

Ann-Sofie Hååg
sekreterare

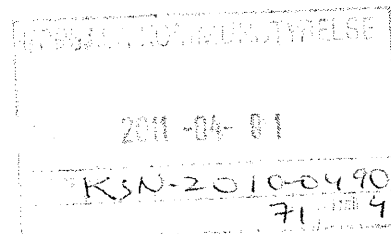
GATU- OCH TRAFIKNÄMNDEN

Handläggare
Karlsson Tom

Datum
2011-03-15

Diarienummer
GTN-2010-0470

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion från Erik Pelling och Berit Ericsson (båda S) om att bygga färdigt cykelvägen till Bälunge via Ulva, KSN-2010-0490

Kommunstyrelsen har hemställt om yttrande i rubricerat ärende. Gatu- och trafiknämnden är positiv till att det anläggs en gång- och cykelväg mellan Uppsala och Ulva kvarn. Ansvar för projektet vilar dock på fritids- och naturvårdsnämnden.

Planerna att anlägga en gång- och cykelväg har funnits sedan länge och under 2006-2007 färdigställdes den första etappen mellan Librobäck och Klastorp. Fastighetsnämnden ansökte därefter om en förrättning för fortsättningen upp till Ulva och i augusti 2009 fastställde Lantmäterimyndigheten en dragning längs Fyrisåns västra sida. Beslutet har dock överklagats till fastighetsdomstolen, som ännu ej fattat beslut i frågan.

Gatu- och trafiknämnden

Louise Bill
Ordförande

Tom Karlsson
Chef för gatu- och trafikkontoret

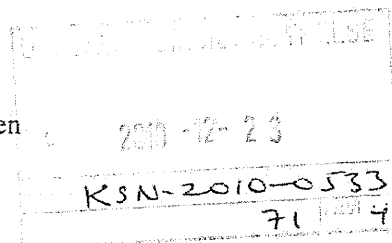
FRITIDS- OCH NATURVÅRDSNÄMNDEN

Handläggare
Bretz Anders

Datum
2010-12-17

Diarienummer
FNN-2009-0026

Kommunstyrelsen

Remiss – Motion från Ingmar Jansson (C) om att bygga cykelvägen vid väg 272 fram till Brobykorset och sedan Ulva. KSN-2010-0533**Sammanfattning**

Planeringen av en gång och cykelväg mellan Uppsala och Ulva Kvarn har pågått i många år. Etapp 1, sträckan Librobäck-Klastorp anlades 2006/2007

Fastighetsnämnden ansökte 2008 om en förrättning hos Lantmäterimyndigheten på sträckan Klastorp-Ulva Kvarn.

Lantmäterimyndigheten beställde därefter en utredning av Ramboll om alternativa dragningar av gång och cykelvägen.

Efter en avvägning mellan de olika sträckornas längd och rekreationsmässiga värden beslutades det om alternativet längs Fyrisån på den västra sidan.

I översiktsplanen anges det att ett sammanhängande gång- och cykelstråk skall färdigställas från staden till Ulva.

I figur 3.12 finns ett rekreations stråk draget längs Fyrisån upp till Ulva.

Denna sträcka är ca 1,4 km kortare än den dragning som föreslås i motionen och det är därför mycket tveksamt om den skulle bli dyrare att anlägga än en cykelväg längs Gysingevägen.

Eftersom ärendet idag ligger för beslut hos Fastighetsdomstolen ser Fritids- och naturvårdsnämnden ingen anledning att ompröva den föreslagna dragningen innan beslutet har tillkännagivits

Ärendet

Planerna att anlägga en gång- och cykelväg mellan Uppsala och Ulva Kvarn har funnits i många år.

Etapp 1, sträckan Librobäck-Klastorp färdigställdes 2006/2007.

Under 2008 ansökte Fastighetsnämnden om en förrättning hos Lantmäterimyndigheten om sträckan Klastorp-Ulva Kvarn.

Lantmäterimyndigheten beställde därefter en utredning av Ramboll om alternativa dragningar.

Uppdraget var att ta hänsyn till sträckans längd och det rekreationsmässiga värdet.

Flera alternativ på dragningar presenterades men man fann till slut att bästa alternativet var längs Fyrisån på den västra sidan.

I översiktsplanen anges det att ett sammanhängande gång- och cykelstråk skall färdigställas norrut från staden till Ulva

I figur 3.12 finns ett rekreations stråk draget längs fyrisån upp till Ulva

En anläggning av gång- och cykelvägen längs Fyrisån skulle innebära en ökad tillgänglighet till det intressanta natur- och kulturlandskap som finns i området.

Sträckan skulle bli ca 3,7 km vilket är ca 1,4 km kortare än det alternativ som förespråkas i motionen.

Fritids- och naturvårdsnämnden har därför svårt att tro att det föreslagna alternativet skulle bli dyrare än det alternativ som föreslås i motionen.

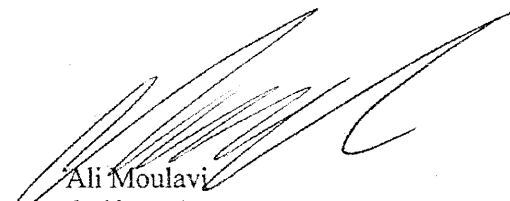
Förrättningsbeslutet om den västra dragningen fattades i augusti 2009.

Berörda markägare har överklagat beslutet till Fastighetsdomstolen.

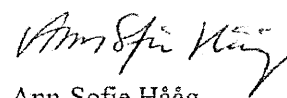
Ärendet ligger där idag i väntan på domstolens beslut.

Fritids- och naturvårdsnämnden ser ingen anledning att ompröva det föreslagna alternativet innan Fastighetsdomstolens beslut har tillkännagivits

Fritids- och naturvårdsnämnden

Ali Moulavi
Ordförande

Ann-Sofie Hååg
Sekreterare

GATU- OCH TRAFIKNÄMNDEN

Handläggare
Åkerlund Christer

Datum
2010-12-02

Diarienummer
GTN-2010-0568

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE
2010-12-15
KSN-2010-0533
71 3

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion från Ingemar Jansson (C) om att bygga cykelväg vid väg 272 fram till Brobykorset och sedan Ulva, KSN-2010-0533

Sammanfattning

Ingemar Jansson (C) framför i en motion till kommunfullmäktige önskemål om att det ska byggas en cykelbana utmed väg 272 mellan Librobäck och korsningen mellan väg 272 / väg 630 (vägen mot Ulva). Jansson anför i sin motion att Ramböll i en utredning menar att det är mycket olämpligt att anlägga cykelbanan utmed Fyrisån och att Flygvapnet är av samma uppfattning. Enligt motionen är markägarna villiga att upplåta mark utmed väg 272 för en cykelbana. Jansson menar vidare, att en cykelbana enligt hans förslag innebär förbättringar i korsningen mellan väg 272 och väg 630 och att cykelbanan blir billigare. Väg 630 bedömer Jansson vara tillräcklig för blandtrafik mellan bilister och cyklister. Jansson anser att markinlösen bör påbörjas redan i år (2010) och att cykelbanan uppförs under 2011.

Gatu- och trafikinämnden instämmer med de i motionen framförda önskemålen om cykelbana utmed väg 272, men ser ingen motsättning mot att rekreationscykelstråket mellan Librobäck och Ulva kvarn anläggs. Det är dock svårt att säga när en cykelbana utmed väg 272 kan anläggas med tanke på prioritering mellan andra cykelobjekt som finns med i den regionala cykelplanen och de synkroniseringskrav som krävs mellan kommunen och Trafikverket.

Yttrande

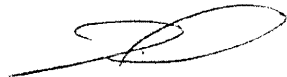
Gatu- och trafikinämnden instämmer med de i motionen framförda önskemålen om cykelbana utmed väg 272. De stämmer även överens med de övergripande målen i Översiktsplan 2010 för Uppsala kommun, där det föreslås en separat cykelbana utmed väg 272 och väg 630 mellan Uppsala tätort och Bälinge tätort. Av översiktsplanen framgår också planer på ett rekreationscykelstråk mellan Uppsala tätort och Ulva kvarn, för vilken fritids- och naturvårdsnämnden ansvarar. Rekreationscykelstråket är färdigställt mellan Librobäck och Klastorp. Under 2008 ansökte fastighetsnämnden om en förrättning hos lantmäterimyndigheten för en fortsättning av sträckan mellan Klastorp och Ulva kvarn. Förrättningsbeslutet om sträckan fattades i augusti 2009 och har överklagats av berörda markägare till fastighetsdomstolen. Ärendet ligger således där i väntan på beslut.

Gatu- och trafiknämnden ser i sig inte att det finns någon motsättning mellan rekreationscykelstråket och en framtida cykelbana utmed väg 272 och väg 630. Nämnden bedömer att rekreationscykelstråket främst är ämnat för fritidscyklning. En cykelbana utmed väg 272 och väg 630 är mer lämpad för daglig cykelpendling då cyklister generellt sett känner en större social trygghet utmed en sådan bana, särskilt under årets mörkare perioder.

Anläggandet av cykelbanor utmed det statliga vägnätet samordnas med Trafikverket av Regionförbundet i Uppsala län i en regional cykelplan för Uppsala län. Planen skall ange principer för utbyggnad av cykelvägar i länet, som innebär två viktiga delar. För det första, metoder för att välja ut de cykelvägsobjekt som ger störst nytta och är mest förenliga med strategierna och de övergripande målen. För det andra, att lägga fast principer för genomförandeprocessen när det gäller byggandet. I länsplanen krävs en 50-procentig medfinansiering från kommunerna vilket innebär att en genomförandeprocess behöver synkronisera den kommunala planerings- och budgetprocessen med Trafikverkets motsvarande process.

Det finns således en intention hos både kommunen och Regionförbundet att det anläggs en cykelbana utmed väg 272 i enlighet med motionen. Hur den ska prioriteras i jämförelse med andra cykelprojekt som finns med i den regionala cykelplanen är dock ännu inte klart. Synkroniseringskraven för genomförandeprocessen mellan kommunen och Trafikverket gör även den att det är svårt att säga när aktuell cykelbana kan anläggas.

Gatu- och trafiknämnden

Anders Westerlind
Ordförande

Tom Karlsson
Chef för gatu- och trafikkontoret

bil. 2

K F 2011-08-29 nr 107

ÄLDRENÄMNDEN

Handläggare
Tomas Odin

Datum
2011-03-31

Diarienummer
ALN-2010-0242.00

Kommunstyrelsen

UPPSALA KOMMUN
2011-04-07
KSN-2010-0680
30.15

**Motion av Caroline Andersson (S), Johan Lundqvist (MP) och Liza Boëthius (V) om
möjligheten för äldre att välja vårdboende (KSN-2010-0680)**

Kommunstyrelsen har hemställt om ett yttrande från äldrenämnden i rubricerade ärende.

Äldrenämndens boendeplan beskriver nämndens strategi och intentioner när det gäller planering av bostäder för äldre. I den boendeplan som antogs den 11 november 2010 beskrivs nämndens ambitioner under perioden fram till år 2015. En ambition är att ett system för kundval för vård- och omsorgsboenden ska inrättas.

Efter det att boendeplanen var antagen började en arbetsgrupp vid äldrekontoret utreda möjligheterna att införa valfrihet för personer beviljade vård- och omsorgsboende. Gruppen har under våren fortsatt arbetet inom kontoret för hälsa, vård och omsorg. Frågor som gruppen har arbetat med är exempelvis hur valfrihet kan införas trots att platsbrist råder, hur många boenden en person kan stå i kö till samtidigt, hur ett system för köhantering kan utformas, vilken information som den enskilde behöver ha tillgång till för att kunna göra ett aktivt val samt om det finns möjlighet att införa valfrihet inom ramen för de avtal nämnden idag har med utförarna. När arbetsgruppens inledande utredning är klar kommer nämnden i juni 2011 att ta ställning till hur det fortsatta arbetet med denna fråga ska inriktas.

Äldrenämnden har idag ett system för valfrihet inom hemvård och ovanstående stycke visar att nämnden nu arbetar med att införa ett liknande system för vård- och omsorgsboenden. Utifrån en principiell synvinkel ställer sig därför nämnden positiv till att stödja motionen men understryker att arbetet med att ge äldre personer möjlighet att välja vårdboende redan påbörjats och kommer att behandlas i nämnden.

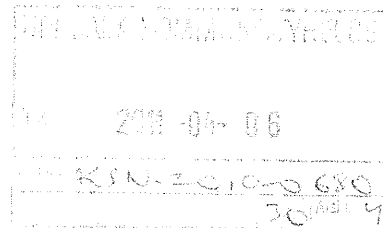
Ebba Busch
Ordförande

Annie Arkebäck-Morén
Sekreterare

Handläggare
Jo Linder Roger
Odin Tomas

Datum
2011-03-23

Diarienummer
VFN-2011-0020.00

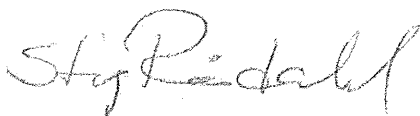
Kommunstyrelsen

**Yttrande över motion av Caroline Andersson (S), Johan Lundqvist (MP),
Liza Boëthius (V) om möjligheten för äldre att välja vårdboende,
dnr KSN 2010-0680**

Kommunstyrelsen har hemställt om ett yttrande från nämnden för vuxna med funktionshinder (VFN) i rubricerade ärende.

VFN konstaterar inledningsvis att endast ett tiotal av de personer nämnden ansvarar för är placerade på vård- och omsorgsboende. Frågan berör därför inte nämnden i någon stor utsträckning.

VFN är positiv till valfrihet och har därför infört valfrihet inom daglig verksamhet, ledsagarservice och hemvård. Nämnden är positiv till motionens grundtanke.

Stig Rådahl
Ordförande

Annie Arkebäck Morén
Sekreterare

UPPSALAHEM

YTTRANDE

2011-03-21 Dnr KSN-2010-507

Uppsala kommun
Registrator
Kommunledningskontoret
753 75 Uppsala

Yttrande över motion om allaktivitetshus med kollektivt boende

Uppsalahem har fått rubricerat ärende för yttrande.

Uppsalahem instämmer med motionärerna att det råder en allmän bostadsbrist på marknaden vilket främst drabbar de yngre. Vidare anser vi att hyresrätten är en bra och ekonomiskt tillgänglig upplåtelseform särskilt för unga. Uppsalahem har därför sedan 2009 infört ett system där bolaget varje år omvandlar 20 vanliga bostäder till ungdomsbostäder, vilka kan sökas av alla upp till 26 år, för att på så vis förenkla för unga att få ett eget första boende.

I Uppsalahems bostadskö är 68 000 personer registrerade, vilka alla återanmält sitt intresse som bostadssökande det senaste året. Av dessa 68 000 personer är det ca 5-6 000 personer som aktivt söker bostad.

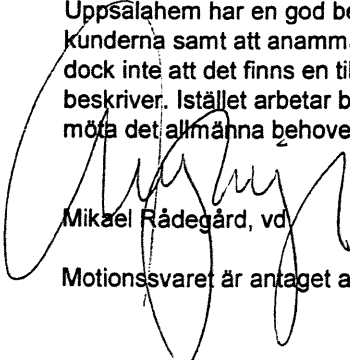
Uppsalahem har idag ett ägardirektiv att färdigställa 500 nyproducerade bostäder per år, vilket bolaget kraftsamlar för att klara. I nyproduktionen blandas olika boendeformer och på exempelvis Kastanjegatan, Artillerigatan och i borten Luthagen, vilka kommer att färdigställas under 2012-2014, bygger Uppsalahem bland annat bostäder för både studenter och ungdomar.

Uppsalahem har idag ett kollektivhus i kvarteret Blenda, Svartbäcken, med gemensamma ytor som fungerar mycket bra, däremot har bolaget inte upplevt någon större efterfrågan på denna typ av boende.

I mars deltog en representant från Uppsalahem i ett möte där två privatpersoner tagit initiativ till en diskussion om kollektivboende. Mötet hade annonserats i bland annat Upsala Nya Tidning men endast ett tiotal personer hörsammade detta och deltog i mötet.

Uppsalahem har under senare år valt att bygga studentlägenheter med eget kök och bad, då korridorboende med gemensamma ytor i nuläget inte längre efterfrågas. I studentboendet Observatoriet intill Ekonomikum har en av lägenheterna reserverats för gemensamhetslokal, vilken kan bokas av de boende för möten eller fest. Detta förfarande har varit uppskattat och Uppsalahem ser det som ett möjligt alternativ till de traditionella gemensamma ytor som vanligtvis ingår i ett kollektivboende.

Uppsalahem har en god bevakning av bostadsmarknaden och eftersträvar att lyssna på kunderna samt att anamma nya trender och influenser. I dagsläget anser Uppsalahem dock inte att det finns en tillräcklig stor efterfrågan på den boendeform som motionärerna beskriver. Istället arbetar bolaget på andra – ovan beskrivna – sätt för att på bästa sätt möta det allmänna behovet av bostäder för yngre.

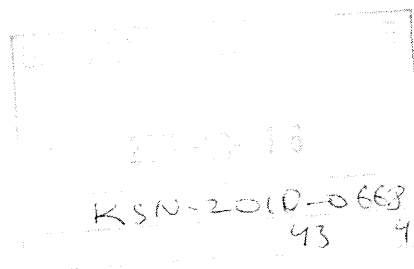

Mikael Rådegård, vd

Motionssvaret är antaget av Uppsalahems styrelse 2011-03-21

Handläggare
Ekström MichaelDatum
2011-03-14Diarienummer
FNN-2011-0009

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen: Remiss - Motion av Erik Pelling och Rahima Ortac (båda S) om att utveckla Gränbyparken, Gränby sportfält och 4 H-gården med dess betesmark till ett sammanhållet park- och friluftsområde för idrott, lek och bad. KSN-2010-0668

Sammanfattning

FNN finner att motionens intentioner i allt väsentligt ligger i linje med redan upprättade planer, program och tagna beslut och därmed den utveckling som bör ske.

När det gäller frågan om bad i Gränbyparken är den frågan i princip intressant, men nämnden menar att det idag finns alltför många osäkra faktorer för att kunna ta ställning. Det gäller främst den framtida placeringen av Uppsala Arena och de konsekvenser detta får för dels utrymme i sig för ett bad, men också den påverkan ett eventuellt bad kan ha på de naturvärden som kräver särskild hänsyn (t ex vattensalamanderns livsbetingelser). Därmed måste frågan om ett eventuellt bad utredas i särskild ordning och utifrån de olika scenarier som idag kan definieras.

Vid sidan av de investeringar och åtaganden som kommunen redan beslutat om med avseende på utvecklingen av sportfältet kan mer betydande kostnader förutses för framför allt ett eventuellt bad.

Den badanläggning, med biologisk rening, som anlagts i Märsta beräknades ursprungligen kosta i storleksordningen 40 miljoner kronor. Givet de besvärliga markförhållandena på platsen (mycket lera) steg kostnaden till bortemot 45-50 mkr. Driftskostnaderna bedöms uppgå till mellan 800 000 kr och 1 mkr per år (UNT 6 augusti 2008 och juli 2010).

Utveckling av parken med lek- och vistelsezoner, eventuell parkbyggnad, motionsspår, entréer m.m. bedöms kosta ytterligare ca 50 miljoner. Till detta kommer att driftsbudgeten behöver öka för att klara ökade kapitaltjänstkostnader och drift av de nya anläggningarna.

Ärendet

Erik Pelling och Rahima Ortac (båda S) föreslår i sin motion att Gränbyparken, Gränby sportfält och 4 H-gården ska utvecklas till ett sammanhållet park- och friluftsområde för idrott, lek och bad.

Planer

De förslag som motionen framför ligger i allt väsentligt i linje med Översiktsplanens analys och beskrivningar av behoven beträffande idrott och motion liksom med Detaljplaneprogram för Gränby Centrum och Arena.

Översiktsplanen 2010 (kap 4:5, sidan 74) slår under rubriken Idrott och motion fast att:

”Närmiljön har stor betydelse för möjligheten till idrott och motion liksom lokaler och anläggningar har betydelse för fritidens och idrottens olika behov. Idrotten och föreningslivet har en viktig funktion bl a för att stärka folkhälsan och bidra till välbefinnande, men också som mötesplats för social gemenskap. Närmiljöns utformning är avgörande för möjligheten till och lusten för fysisk aktivitet. Ytor för spontanidrott, såsom spår och leder eller plana gräsytor, är exempel på anläggningar som inbjuder till vardagsmotion och rekreation. Det är lättare att uppnå målet med en god folkhälsa om det finns möjlighet till spontanaktiviteter och rekreationsområden i närmiljön.

Det råder i nuläget ett mycket stort behov av ytor och anläggningar för idrott och motion i Uppsala tätort. I samband med att staden växer och utvecklas behöver ytterligare ytor och anläggningar för bredd-, spontan-, motions- och elitidrott planeras. Till detta kan läggas framtida behov av t ex flera elljusspår, motionsslingor och tillgång till naturbad – även detta anläggningar som kräver stor tillgång till mark. Utökning av nya idrottsytor ska ske i takt med befolkningsökningen. Ett samutnyttjande av lokalbeståndet mellan flera verksamheter eftersträvas. Lokaler och anläggningar ska vara väl spridda över hela staden. På vissa platser utvecklas idrottscentrum av regional karaktär. Det gäller området väster om Stenhagens centrum, Fyrishov, Arenastråket vid Fyrisån, Ekebydalen, Gränby sportfält, Fyrislund, idrottsområdet i Bergsbrunna/Sävja samt Gottsundagipen.”

Översiktsplanen (sammanfattningen, sid 11) beskriver också under rubriken ”grönstruktur” vikten av att vårda hela Gränbyfältet som en del (Vaksalakilen) av stadens åtta gröna kilar:

”... som länkar samman stadens grönstruktur med omgivande natur och rekreationsområden (och som) ska värnas så att sambanden kvarstår eller utvecklas.”

I Detaljplaneprogram för Gränby Centrum och Arena (2009-12-04) står:

”Utveckling av Gränby sportfält

Fritids- och naturkontorets bedömning är nu att även området närmast Råbyvägen behövs för att säkerställa sportfältets framtida expansion. Förberedande planering pågår för utvidgning av området med fler bollplaner och hallbyggnader. Dessa kommer att ta i anspråk totalt ca 50 000 kvm av markområden som idag är planlagd som park- och naturmark. En fortsatt detaljplaneprocess för denna expansion bör föregås av ytterligare utredningar om sportfältets behov och framtida utformning.”

Idag är planerna för sportfältet långt framskridna. Vid sidan av viss utveckling av A-, B- och C-hallarna är byggnationen av den nya bandyhallen igång och vid sidan därav pågår

cr

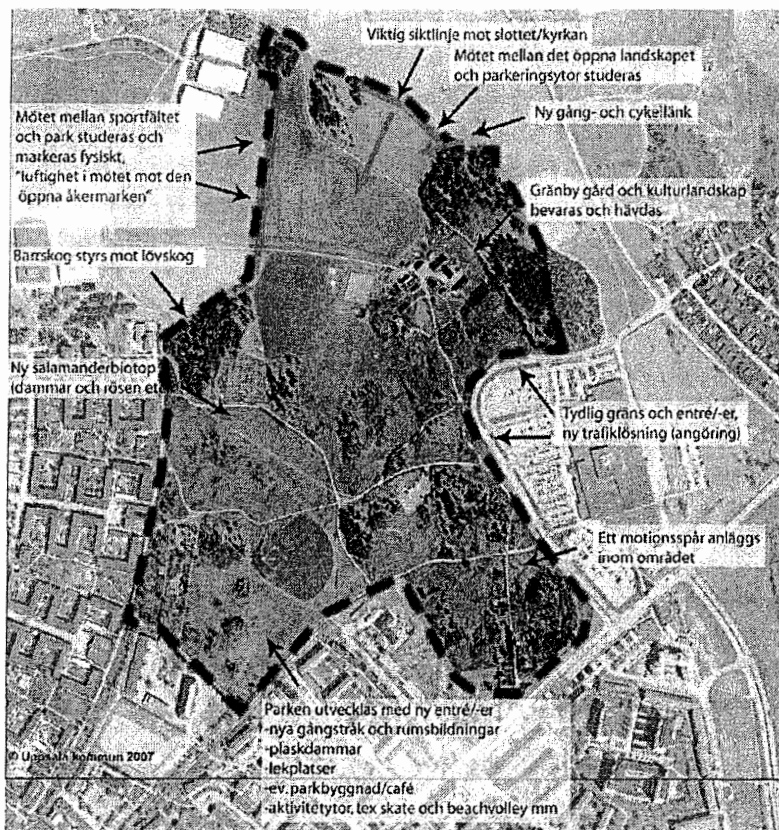
slutförhandlingarna kring den nya kombinerade arenan för innebandy och friidrott. Vidare har Uppsala Tennisklubb ansökt om bygglov för nya utomhusbanor. Fritids- och naturvårdsnämnden beslutade den 16 november 2010 *"att uppdra till kontoret att gå vidare med planerna på flytt av friidrottsarenan från Studenternas IP till Gränby sportfält."* Inom sportfältet planeras också – i en öppen och grön "torgyta" mellan arenorna – för en idrottsyta lämpad för spontana aktiviteter i grupp eller individuellt.

"Utveckling av Gränbyparken

Parkens gränser tydliggörs och stärks i terrängen. Trafik och anläggningar avgränsas visuellt genom markmodulering och planteringar alternativt någon form av hägnader (såsom t ex stenmurar eller gärdesgårdar) i vissa delar. Tydliga entréer till parken utformas och förses med informationstavlor. Den anlagda parkdelen i sydväst utvecklas för att bli en samlings- och social mötesplats för Gränby och de östra stadsdelarna. Parkens stora gräsytor utformas med nya rumsbildningar för lek och samvaro så som exempelvis parkbyggnad – café kan locka besökare och förlänga säsongen. Det befintliga lekområdet rustas upp och kompletteras med nya lekfunktioner.

Folkhälsa är en viktig aspekt i utvecklingen av parken. Ytor för spontana aktiviteter, t ex skate och beachvolley, ges ett större utrymme än i dag. Fler promenadstigar och ett motionsspår anläggs. I natur- och kulturmiljöparken (Gränby gård med omgivande kulturlandskap) behålls och hävdas ett levande, biologiskt rikt, jordbrukslandskap med visningsgården (4h-gården) Gränby gård. Gården har viktiga sociala och pedagogiska funktioner. Områdets rekreativa, biologiska, kulturella och landskapsmässiga värden tas tillvara och utvecklas. Gränby Linnéminne, liksom övriga intressanta företeelser inom området, värnas och visas. Ett antal frågor är fortfarande öppna och kommer att studeras vidare i det fortsatta arbetet och detaljprojekteringen."

Idéer kring utveckling av Gränbyparken, från detaljplaneprogrammet

När det gäller natur- och kulturmiljödelen ligger motionen också i detta avseende i linje med Detaljplaneprogrammet, dvs att de särskilda värden och arter som finns här ska tas tillvara, värnas och visas. Även i Uppsala kommuns naturvårdsprogram föreslås åtgärder i Gränby vilka överensstämmer med motionens förslag, exempelvis: utveckling av rekreativa värden, betesgynnade värden och åtgärder för större vattensalamander. FNK har utifrån denna, framtagit en skötselplan för Gränby. Vidare har en informationsfolder om Gränbys gröna värden tagits fram. Åtgärder för finnogontröst har påbörjats under 2010.

Det bör påpekas att i de utredningar kring större vattensalamander (JM Natur 2003-2008) som ligger till grund för detaljplaneprogrammet påtalas en ovisshet om nuvarande populationsstorlek och status av större vattensalamander i Gränby. FNK avvaktar därför populationens respons, vilken bör kunna avläsas i uppföljande inventeringar, innan ytterligare åtgärder för större vattensalamander genomförs.

FNK anser att ett fortsatt stadsjordbruk på Gränby gård är av avgörande betydelse för biologisk mångfald såväl som för bevarande av kulturhistoriska och pedagogiska värden, vilket även lyfts fram i detaljplaneprogrammet, se *Utveckling av Gränbyparken* ovan.

h

Översiktsbild från Detaljplaneprogrammet

I motionen tillkommande aspekter

Motionen föreslår att kommunen i Gränbyparken etablerar ett naturbad av det slag man under 2010 invigde i Märsta, Sigtuna kommun. Badet, menar motionärerna, skulle bli en av huvudattraktionerna i området och skulle vintertid kunna användas för skridskoåkning. Beträffande den lekpark som både motionen och detaljplaneprogrammet omnämner, föreslår motionen att den utvecklas till en temalekplats.

När det gäller den eventuella etableringen av ett naturbad i Gränbyparken är det i stor utsträckning en fråga som är avhängig en rad fysiska förutsättningar.

Den första och mest grundläggande handlar om de markförhållanden som gäller. Här tyder tidigare undersökningar i området på att det sannolikt råder goda förutsättningar för anläggandet av ett bad som det i Märsta. Även detta bör dock utredas mer specifikt givet en eventuell framtida etablering av ett bad.

En annan fysisk aspekt handlar om utrymme och det är en fråga som i mycket hög utsträckning är avhängig placeringen av Uppsala Arena. I Detaljplaneprogrammet står bland annat följande:

”Inom Gränbyparken finns ett föreslaget hänsynsområde för den större vattensalamandern. Området har av länsstyrelsen föreslagits som naturreservat. ... Den föreslagna lokaliseringen av en arena innebär ett intrång i det föreslagna hänsynsområdet. ... Detta leder till påtagliga

a

förändringar av nuvarande terräng, befintlig vegetation samt möjliga förändringar av nuvarande hydrologi och markavvattning i området. Dessa förändringar kan leda till att salamanderns livsmiljö påverkas negativt i området, förutsatt att det är en livsmiljö som nyttjas av den större vattensalamandern. Konsekvenserna för salamanderpopulationen är dock mycket svåra att bedöma utan att mer ingående studier har gjorts. För att undvika att påverka salamanderns potentiella livsmiljöer föreslås i det här skedet att: i) bygget av arenan planeras i tid så att salamanderna inte störs under vintervilan, ii) den nordöstra bergssidan inhägnas i god tid så att inga salamandrar kan nyttja området för vintervila, och iii) nya livsmiljöer för salamandrar anläggs som kompensation för det intrång som arenan gör i hänsynsområdet.”

Ett fullföljande av den planerade placeringen av Uppsala Arena kan således komma att kräva att nya livsmiljöer anläggs för vattensalamandern. Var och hur dessa ska förläggas och utformas är idag inte klart, men en ansenlig del av parkytan som kompensationsbiotop kan behöva tas i anspråk. Vidare har badets eventuella påverkan på den större vattensalamanderns livsmiljö och framtida förutsättningar ännu inte utretts. Givet dessa osäkra faktorer är det svårt att idag bedöma möjligheten att anlägga ett bad i Gränbyparken med mindre än att frågan utreds i någon form av scenarioperspektiv.

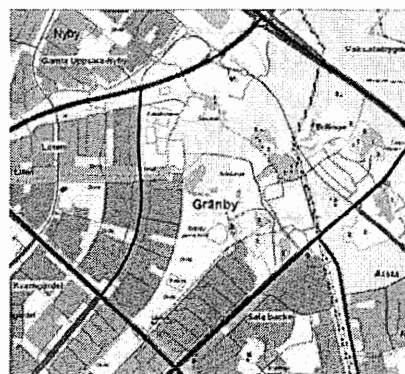
Föreslagna kompensationsåtgärder för salamander om planerad arena gör intrång i salamanderns livsmiljö. Två nya dammar (G och H) respektive en ny lövträdsbacke (3). Från detaljplaneprogrammet

När det gäller skridskoåkning inviger Linköpings kommun under början av 2011 en ny (utomhus) friidrottsanläggning där man för första gången i Sverige kommer att prova att hålla konstis på löparbanorna. Fritids- och naturkontoret menar att detta, givet erfarenheterna i Linköping, är en idé som bör beaktas i utvecklingen av aktivitetsmöjligheterna i Gränby. Detta ska dock inte sättas i motsats till den idé om skridskoåkning som motionen för fram, utan snarare ett komplement.

Idén om att utveckla den befintliga lekplatsen stöds också den av Detaljplaneprogrammet och den utvecklingen kan mycket väl gå i riktning mot en temalekplats.

Demografi

I kommunens statistik definieras Gränby som det område som inramas av Vaksalagatan i sydöst; Tycho Hedéns väg i sydväst; Råbyvägen i väst; Bärbyleden i nordväst och Österleden i nordöst.

u'

I Gränby bodde vid årsskiftet 2009/2010 sammanlagt 5 429 människor (2,7 % av invånarna i kommunen):

	Uppsala kommun	Gränby
invånare	194 751	5 429
andel med utländsk bakgrund	20 %	44 %
andel 0-19 år	23 %	24 %
andel förvärvsarbetande	46 %	44 %
öppet arbetslösa	3,2 %	6,1 %
andel i småhus	31 %	4 %
antal sjukdagar per person och år (män/kvinnor)	21,7/29,7	34,5/49,1
medelinkomst tkr (män/kvinnor)	288/217	226/186
andel med eftergymnasial utbildning	52 %	34 %

I ljuset av ovan är det särskilt relevant att se utvecklingen av Gränbyfältet i ett folkhälsoperspektiv då såväl närheten till möjligheten att vara fysiskt aktiv som till gröna områden utgör betydande värden. I ett sådant perspektiv bör också möjligheten att anlägga ett bad vara särskilt intressant att utreda med de breda målgrupper detta bör attrahera.

Nuvarande situation

Redan idag utgör Gränby sportfält och Gränbyfältet i allmänhet en stor tillgång ur idrotts-, fritids-, rekreations- och kultur/natursynpunkt, både för de boende i Gränby, men också för stadens invånare i övrigt.

I Detaljplaneprogrammet beskrivs det så här:

"Hela Gränbyparken har i gällande översiktsplan markerats som värdefull *närrekreationsmark*. Gränbyfältet fyller idag en stor funktion som "grön lunga" och genom parken finns flera flitigt nyttjade stigar och gång- och cykelvägar som fyller funktionen både som genvägar för oskyddade trafikanter och för det rörliga friluftslivet. Fältet har även en stor funktion för såväl organiserad som spontan idrott och är en stadsdelspark som fungerar som utflyktsmål för stora delar av staden samt för skolor. Den gröna länken markerad i kartbilden syftar till att ha en rekreativ funktion och sammankoppla parken förbi två trafikleder och vidare ut mot större rekreationsområde öster om E4:an."

I och med inte minst utvecklingen av Gränby sportfält kommer dock de fotbollsplaner som tidigare funnits på sportfältet att försvinna. Utanför själva sportfältet återstår då en bopningsbar grusplan inom det område som definieras som Gränby. Därutöver finns en basketplan i anslutning till Gränbyskolan och en i anslutning till Liljeforsskolan; den baseballplan som idag finns i Gränbyparken; samt den ridbana som finns i anslutning till 4H-gården.

Det finns anledning överväga hur spontanidrotten kan ges utrymme i Gränby, men också hur utbudet av specifika möjligheter till fysisk aktivitet kan utökas.

När det gäller de särskilda naturvärden som finns i området trycker såväl motionen som Detaljplaneprogrammet på vikten av, inte bara bevarandet och skyddandet, utan också utvecklingen av dessa.

Kommunalekonomiska konsekvenser

Vid sidan av de investeringar och åtaganden som kommunen redan beslutat om med avseende på utvecklingen av sportfältet kan mer betydande kostnader förutses för framför allt ett eventuellt bad.

Den badanläggning som anlagts i Märsta beräknades ursprungligen kosta i storleksordningen 40 miljoner kronor. Givet de besvärliga markförhållandena på platsen (mycket lera) steg kostnaden till bortemot 45-50 mkr. Driftskostnaderna bedöms uppgå till mellan 800 000 kr och 1 mkr per år (UNT 6 augusti 2008 och juli 2010).

Utveckling av parken med lek- och vistelseytor, eventuell parkbyggnad, motionsspår, entréer m.m. bedöms kosta ytterligare minst ca 50 miljoner. Till detta kommer att driftsbudgeten behöver öka för att klara såväl ökade kapitaltjänstkostnader som drift av de nya anläggningarna.

Fritids- och naturvårdsnämnden

Ali Moulavi
Ordförande

Ann-Sofie Hååg
Sekreterare

Handläggare
Eklind Christer

Datum
2011-03-03

Diarienummer
FSN-2011-0015

Kommunstyrelsen

**Kommunledningskontoret: Motion av Erik Pelling och Rahima Ortac
(båda S) om utveckla Gränbyparken, Gränby sportfält och 4 H-gården med
dess betesmark till ett sammanhållet park- och friluftsområde för idrott,
lek och bad**

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar

att efter komplettering av att:sats godkänna kontorets skrivelse och överlämna densamma till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen har hemställt om yttrande i rubricerat ärende.

Motionen handlar om att Uppsalas östra stadsdelar har få parker, långt till attraktiva friluftsområden, och saknar badmöjligheter. Det finns ett stort behov av att göra en rejäl ansiktslyftning och göra Gränbyparken, Gränby sportfält och 4H-gården med dess betesmarker till ett sammanhållet park- och friluftsområde för idrott, lek och bad.

Med anledning av motionens frågeställningar vill fastighetsnämnden anföra följande.

Detaljplanprogram för Gränby centrum och arena dnr: 2007/20028, ger riktlinjerna för den fortsatta detaljplanprocessen. En större förändring av sportfältet och Gränbyparken planeras.

En omvandling av Gränbyparken i motionens anda är ett långvarigt projekt. Ett genomförande av ett utvecklingsprojekt av denna omfattning kräver samordning, gemensamma prioriteringar

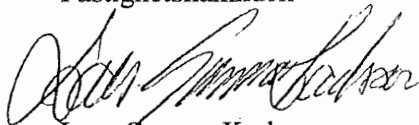
mellan sektorsansvar och en långsiktig och stabil ekonomisk grund för att genomföras på ett optimalt sätt.

I samarbete med idrottsföreningar i området har omvandlingen av Gränby sportfält, redan påbörjats under ledning av fritids- och naturvårdsnämnden. Uppförande av bandyhall pågår. Innebandy- och friidrottshall, tillbyggnad av ishall, parkeringar, spontanidrottsytor m.m. planeras.

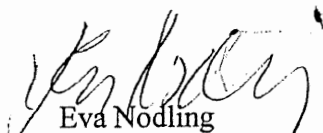
Skolor och förskolor, i anslutning till Gränbyparken, kan i framtiden vara aktuella för utbyggnad. Behov kan då finnas att tillsammans med fritids- och naturvårdsnämnden pröva om delar av parkmarken är lämplig och kan disponeras för detta ändamål. Det kan också finnas behov att avsätta ytterligare tomter för skola / förskola inom planområdet.

Fastighetsnämnden är positiv till att exploateringsmedel avsätts för utveckling av Gränbyparken i takt med att exploateringsprojekt aktualiseras i närområdet. Nämnden ställer sig dock tveksam till att en utvecklingssatsning kan finansieras enbart via exploateringsmedel. Det är inte långsiktigt hållbart och riskerar att påverka genomförandetakt och möjligheterna att uppnå uttalade ambitioner. Mot bakgrund av detta anser nämnden att investeringsmedel bör avsättas i ansvarig nämnds budget för att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar genomförandeplanering.

Fastighetsnämnden

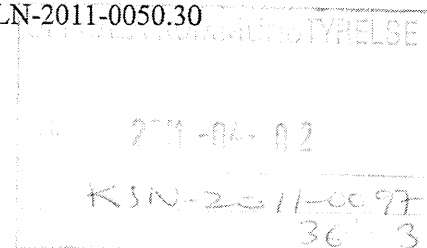
Lars-Gunnar Karlsson
Ordförande

Eva Nödling
Nämndsekreterare

Handläggare
Karlsson DanielDatum
2011-04-27Diarienummer
ALN-2011-0050.30

Kommunstyrelsen

Yttrande avseende motion av Jeanette Escanilla (V), Eva Adler (MP) och Caroline Andersson (S) om äldres rätt till en kontaktperson som talar det egna modersmålet (Dnr: KSN-2011-0097)

Äldrenämnden har tagit del av motionen och har följande synpunkter att anföra:

Äldrenämnden delar motionärernas syn på vikten av att äldre med beviljade insatser har möjlighet att i sin närhet ha personer som talar det egna modersmålet. I hemvården finns mycket goda möjligheter för äldre med beviljade insatser att inom ramen för eget val kunna välja utförare som erbjuder insatser av personal som talar det egna språket. Detta gäller inte bara de vanligaste språken utan även ett flertal språk med mycket begränsad utbredning inom kommunen.

Dåvarande äldrekontoret genomförde 2007 en enkätkartläggning av boendenas språkanpassning hos äldre med utländsk bakgrund. Vid denna kartläggning framkom att utförarna genom att ta hjälp av anhöriga och låta personal byta avdelning, i stor utsträckning kunnat erbjuda äldre en person i sin närhet som talar det egna modersmålet.

Vid upphandlingar av driften av vårdboenden har krav inte ställts i förfrågningsunderlaget på utföraren att erbjuda äldre kontaktperson som talar det egna modersmålet. Nämnden är dock av uppfattningen att utförarna i möjligaste mån strävar efter att tillgodose detta behov och att äldre har goda möjligheter att bland personalen få en utsedd kontaktperson som talar den äldres modersmål och stödjer den äldre i sin livssituation.

Mot bakgrund av ovanstående anser nämnden inte att kommunfullmäktige bör ge ett särskilt uppdrag till nämnden i rubricerat ärende. Om sådant uppdrag ändå ges förutsätter nämnden att kommunfullmäktige avsätter medel så att kostnaden för detta uppdrag inte belastar nämndens fastställda budget.

Äldrenämnden

Ebba Busch
OrdförandeAnnie Arkebäck-Morén
Sekreterare

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2011-04-27

§ 53
Yttrande avseende motion av Jeannette Escanilla (V), Eva Adler (MP) och Caroline Andersson (S) om äldres rätt till en kontaktperson som talar det egna modersmålet
ALN-2011-0050.30**Beslut**

Äldrenämnden beslutar

att avge yttrande till kommunstyrelsen enligt upprättat förslag,**att** ge kontoret i uppdrag att utforma en enkät i syfte att undersöka behovet av stöd i kommunikationen mellan vårdboendepersonal och boende på vårdboende, och**att** presidiet får delegation att fastställa enkäten.**Reservationer**Caroline Andersson (S), Staffan Yngve (S), Kerstin Holmberg (S), Eva Adler (MP) och Jeannette Escanilla (V) reserverar sig mot ovanstående beslut till förmån för eget yrkande enligt **bilaga 1**.**Ärendet**

Förslag till skrivelse föreligger 2011-03-24 från kontoret för hälsa, vård och omsorg.

Kommunstyrelsen har begärt äldrenämndens yttrande i rubricerat ärende. Jeannette Escanilla (V), Eva Adler (MP) och Caroline Andersson (S) har i motion till kommunfullmäktige yrkat på att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt äldrenämnden att möjliggöra för äldre med annat modersmål än svenska att få en kontaktperson som talar det egna modersmålet.

Nämnden diskuterar ärendet och beslutar uppdra åt kontoret att göra en enkätundersökning om behovet av stöd i kommunikation mellan vårdpersonal och boende på vårdboende.

Yrkande

Ordförande Ebba Busch (KD) yrkar bifall till liggande förslag till yttrande.

Jeannette Escanilla (V) yrkar med stöd av Caroline Andersson (S), Staffan Yngve (S), Kerstin Holmberg (S) och Eva Adler (MP) avslag på liggande förslag, till förmån för eget förslag till yttrande enligt **bilaga 1**.**Beslutsgång**

Ordföranden ställer proposition på eget yrkande och på Jeannette Escanillas yrkande och finner bifall för eget yrkande.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

FÖRSLAG TILL BESLUT

1 (2)

Äldrenämnden
Ärende 3.03
Vänsterpartiet,
Socialdemokraterna, Miljöpartiet

2011-04-27

Yttrande avseende motion av Jeanette Escanilla (V), Eva Adler (MP), och Caroline Andersson (S) om äldres rätt till en kontaktperson som talar det egna modersmålet
Förslag till beslut

Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet föreslår
äldrenämnden besluta

att avge yttrande till kommunstyrelsen enligt upprättat förslag.

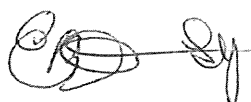
Yttrande

Äldrenämnden har ett äldrepolitiskt ansvar för alla Uppsalabor 65 år och äldre. Antalet äldre personer med annat modersmål än svenska är en växande grupp, vars särskilda behov av äldreomsorg Uppsala kommun borde planera för.

Äldre personer med utländsk bakgrund nyttjar generellt sett mindre vård och omsorg än svenskfödda äldre, trots att deras faktiska vårdbehov är detsamma som för svenskfödda äldre. Studier tyder på att bristande information om äldreomsorgen, olika synsätt på åldrandet och brist på vård och omsorg på det egna modersmålet är orsaker till att vård- och omsorgstjänsterna nyttjas i lägre grad.

Att kunna få hjälp av en kontaktperson i vården och omsorgen som talar ens egna modersmål har stor betydelse eftersom många äldre med utländsk bakgrund riskerar att förlora kunskaperna i det inlärd språket i samband med åldrandet. För äldre med annat modersmål och som bor i Sverige är det inlärd språket självfallet svenska. Äldre personer som har kommit till Sverige sent i livet kanske inte ens har hunnit lära sig det svenska språket. För dessa grupper är det också mycket viktigt att kunna få omsorg på det egna modersmålet.

Omsorg på modersmålet betyder trygghet och ger också möjlighet till bättre vård då den enskilde vårdtagaren bättre kan uttrycka sina önskemål och behov. En viktig funktion för att säkerställa en god äldreomsorg är därför

2011-04-27

kontaktmannaskapet. Inom äldreomsorgen har alla rätt att få en kontaktperson som särskilt har till uppgift att tillvarata den äldres intressen och ge stöd och råd.

Uppsala kommun brister idag i att erbjuda en äldreomsorg anpassad till äldre med utländsk bakgrund. När det gäller specifikt kontaktmannaskapet är det förvisso så att enskilda vårdgivare försöker att tillgodose behovet av kontaktpersoner på det egna modersmålet genom att i så stor utsträckning som möjligt låta personal med särskilda språkkunskaper byta avdelning eller genom att ta hjälp av anhöriga. Detta är dock inte en tillfredsställande lösning i bemärkelsen att den inte kan garantera äldre personer med utländsk bakgrund en kontaktperson på det egna modersmålet. Att låta rätten till en kontaktperson på det egna modersmålet bero på marknadens utbud av personal med olika språkkompetenser, så som sker inom ramen för Eget val idag, är inte heller en godtagbar lösning. Enskilda individer ska inte känna sig tvingade att välja en viss utförare bara för att kunna få en kontaktperson som talar det egna språket.

Mot ovanstående bakgrund ställer sig äldrenämnden positiv till motionen och förordar således att kommunstyrelsen bifaller densamma.

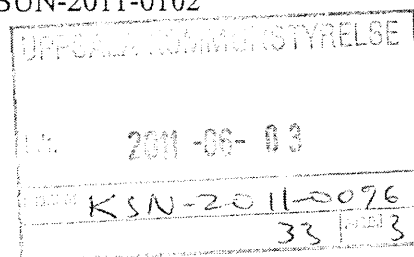
*Mot ovanstående bakgrund anser vi att ÄLN
ska ställa sig positiv till motionen och förordar
således förordar att den bifaller densamma.*

Handläggare

Datum
2011-05-26Diarienummer
BUN-2011-0102

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion från Jeannette Escanilla (V) om att avskaffa vårdnadsbidraget i Uppsala kommun, Dnr KSN-2011-0096

Vårdnadsbidraget har införts för att ge föräldrar möjligheter att välja fler alternativ till förskolan.

Vårdnadsbidraget är en billig omsorgsform som förmodligen håller ned kostnaden för barnomsorg för barn- och ungdomsnämnden. En plats i förskolan för de minsta barnen kostar ca 10 000 kr per månad. Vårdnadsbidrag utgår med 3000 kr per månad. Vårdnadsbidraget motiverar dessutom föräldrar att finna egna lösningar för barnomsorg på s.k. obekväma arbetstid. För nämnden är andra barnomsorgslösningar på andra tider än de traditionella mycket kostsamma.

Nämnden anser att det är viktigt att skapa olika barnomsorgsformer. Likadana lösningar är inte optimala för alla föräldrar.

År 2010 erhöll vårdnadshavare, till i genomsnitt 270 barn, vårdnadsbidrag till en kostnad av 10 miljoner kronor.

Under de första tre månaderna 2011 har färre barn genererat vårdnadsbidrag än under motsvarande period 2010. Nämnden drar därför slutsatsen att den budgeterade summan för vårdnadsbidrag som kommunfullmäktige anslagit för år 2011 (9,65 miljoner kronor) kommer att räcka.

Barn- och ungdomsnämnden

Cecilia Forss
Ordförande
Kerstin Sundqvist
sekreterare